

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Schola naturalis – Inovace výuky a environmentální výchovy posílením mezipředmětových vazeb, větším uplatněním informačních a komunikačních technologií a využitím místního přírodního prostředí

reg. číslo: CZ.1.07/1.1.02/03.0054

Základní škola a Mateřská škola Ostrov u Macochy, příspěvková organizace
Ostrov u Macochy 363, 679 14

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Přátelsky k lidem, šetrně k přírodě“

www.zsostrovum.cz

Platnost: od 30. 6. 2011
Účinnost: od 1. 9. 2011

Mgr. Karel Hason
ředitel školy

Obsah:

- I. Identifikační údaje školy
- II. Charakteristika školy
- III. Obecně vzdělávací cíle
- IV. Hodnocení žáků a autoevaluace školy
- V. Učební plán
- VI. Průřezová témata
- VII. Učební osnovy
 - Český jazyk
 - Anglický jazyk
 - Německý jazyk
 - Matematika
 - Informatika
 - Prvouka
 - Přírodověda
 - Vlastivěda
 - Environmentální výchova – 1. stupeň
 - Dějepis
 - Občanská výchova
 - Fyzika
 - Chemie
 - Přírodopis
 - Zeměpis
 - Environmentální výchova – 2. stupeň
 - Hudební výchova
 - Výtvarná výchova
 - Výchova ke zdraví
 - Tělesná výchova
 - Výchova ke zdraví
 - Pracovní činnosti

I. Identifikační údaje školy

název školy	Základní škola a Mateřská škola Ostrov u Macochy, příspěvková organizace	
adresa školy	Základní škola a Mateřská škola Ostrov u Macochy č. 363	
právní forma	příspěvková organizace	
DIČ	CZ62073346	
IZO	102 007 721	
identifikátor	606 106 306	
vedení školy	<i>ředitel:</i> Mgr. Karel Hason <i>zástupce ředitele:</i> Mgr. Bc. Petra Skotáková	
kontakt	<i>tel.:</i>	516 444 319
	<i>fax:</i>	516 444 323
	<i>e-mail:</i>	zsostrovum@zsostrovum.cz
	<i>internetové stránky:</i>	www.zsostrovum.cz

Zřizovatel:

název zřizovatele	MĚSTYS Ostrov u Macochy, starosta Ing. Ondřej Hudec	
adresa zřizovatele	Úřad městyse Ostrov u Macochy č. 80, 679 14	
kontakt	<i>tel.:</i>	516 444328
	<i>fax:</i>	516 444 238
	<i>e-mail:</i>	obec@ostrovumacochy.cz

Kapacita školy:

<i>součásti školy</i>	<i>kapacita</i>
Mateřská škola	69
Základní škola	250
Školní družina	25
Školní jídelna ZŠ a MŠ	500

II. Charakteristika školy

Historie školy

První vyučování v Ostrově začalo roku 1785 v domě číslo 39. Dříve chodily děti z Ostrova až do Jedovnic pěšky. Potom vyučování pokračovalo v domě číslo 42, a do roku 1790 v obecním domě číslo 80. Škola naproti kostelu (dnes renovovaná na kinosál) byla vystavěna v roce 1815 nákladem vrchnosti, občané k tomu přispěli robotou. Do roku 1880 byla škola dvoutřídní, téhož roku byla rozšířena o třídu. Měla v té době 210 žáků.

Po válce byla v naší obci jedna školní budova (dnešní kinosál). Zde byla umístěna národní škola navštěvovaná dětmi od první do čtvrté třídy. Představitelé obce se snažili o zřízení měšťanské školy. První snahy se projevíly již v roce 1923, kdy byla zakoupena vhodná budova k tomuto účelu (ve "Dvoře"). Měšťanská škola byla určena dětem ve věku 11 - 15 roků. Děti z Ostrova u Macochy musely před válkou docházet do Sloupu a po roce 1945 chodily do měšťanky v Lipovci.

Těsně po válce se podařilo získat rozhodnutí o zřízení měšťanské školy v Ostrově u Macochy. Započalo se tedy s adaptací budovy, která již byla k tomuto účelu zakoupena. Byly zbudovány tři třídy jako pobočka školního újezdu ve Sloupu.

Od 2. ledna 1949 se začalo konečně vyučovat a to díky obětavosti občanů, kteří jednak brigádnicky, ale také nemalými finančními prostředky přispěli k dokončení této budovy. Do tříd chodilo 90 žáků a školu navštěvovali také žáci z Vysočan a Holštejna.

Teprve ve školním roce 1953 - 1954 došlo ke spojení národní a měšťanské školy, čímž vznikla jednotná osmiletá škola. V prvním roce svého trvání ji tvořilo 11 tříd s 266 žáky a na škole působilo 12 učitelů.

Od roku 1959 byla zřízena mateřská škola v téže budově. Přibývalo žáků a prostory školy začaly být nedostačující, proto byl 12. 5. 1973 slavnostně položen základní kámen pro stavbu 13-ti třídní školy. Místo zde našla také mateřská škola s celodenním provozem. Touto událostí se počala psát moderní historie školy v Ostrově.

Z historie do současnosti

Škola byla slavnostně otevřena 30. 8. 1975. V době otevření ji navštěvovalo celkem 217 žáků, z toho 93 z Vysočan. Během její téměř třicetileté historie prošla několika rekonstrukcemi různého rozsahu, s vynaložením nemalých finančních prostředků. Díky této skutečnosti o ní i dnes můžeme hovořit jako o moderním zařízení, poskytujícím základní vzdělání žákům z obcí Ostrov u Macochy, Vysočany a Holštejn.

Budova školy je 11-ti třídní a disponuje řadou odborných pracovišť. Její součástí je například pracovna přírodopisu, hudební výchovy, tělocvična, žákovská knihovna, cvičný byt, žákovské dílny a také kvalitně vybavená učebna výpočetní techniky s napojením na internet. V rámci tělesné výchovy škola využívá moderní sportoviště s umělým povrchem v areálu dětské léčebny. Léčebna naopak využívá část prostor školy k výuce svých dětských pacientů během několikátýdenních léčebných pobytů.

Nedílnou součástí školy je školní jídelna. Kromě obědů zde kolektiv kuchařek připravuje pro žáky základní školy i hodnotné svačiny, což v řadě škol není samozřejmostí. I školní kuchyně je trvale modernizována, o čemž svědčí i investice z ministerstva financí i obce, která zajistila splnění přísných norem Evropské unie.

K základní škole je připojena také mateřská škola s celodenním provozem, a to v Ostrově u Macochy a v Krasové (odloučené pracoviště). Jejich prostory jsou moderně zařízené a prosluněné, s kapacitou celkem 69 dětí. MŠ Ostrov má 2 třídy, celková kapacita je 45 dětí. Na spaní se využívají 2 místnosti pro tyto účely speciálně určené. MŠ má také svůj ateliér i jídelnu, pro venkovní aktivity je k dispozici školní zahrada. MŠ Krasová má 1 třídu, kapacita je 24 dětí. Na spaní využívá oddělenou část učebny. Pro hry je k dispozici venkovní zahrada. Nespornou výhodou pro její žáky obou mateřských škol je přidružení mateřské školy k základní škole. Tato skutečnost umožňuje jednak zlepšení vzájemného kontaktu dětí, ale i společnou koordinaci při využití akcí a různých programů.

Základní filosofie vzdělávacího programu školy

Motto:

„Ve snaze uspokojovat potřeby a poptávku rodičů, žáků a obce, bude škola i nadále směřovat k humanizaci ve výchově, k formování slušného a otevřeného vystupování žáků, k formování vlastního názoru a postoje, k dosažení vysokého stupně vzdělanosti. Chceme, aby děti chodily do školy rády a ta je dobře připravila pro život.“

Hlavním posláním školy je vzdělávat s porozuměním a v souvislostech, vytvořit pozitivní vztah k učení a k celoživotnímu vzdělávání. Program respektuje osobní maximum a individuální potřeby žáků. Základem je partnerský vztah mezi žáky a učiteli, mezi učiteli a rodiči založený na vzájemném respektu. K dětem jsou všichni ve škole vstřícní, děti školu využívají a neničí. Cílem našeho vzdělávacího programu je vytvořit ze školy místo aktivního a radostného poznávání, které rozvíjí tvořivost a současně zohledňuje možnosti. Důležitá je eliminace všech projevů ponižování dětí a autoritativních přístupů dospělých a maximálně široký prostor pro vyjádření názorů dětí.

Cílem je vést žáky k maximální spoluúčasti na učení, vhodně zapojovat motivaci, snaha volit vždy nejvhodnější metody a formy práce učitele. Velmi důležitá je skupinová práce žáků. Důraz je kladen na propojování výuky s praktickými zkušenostmi dětí. Pro každou třídu prvního i druhého stupně je v průběhu roku připraven celodenní projekt. Smyslem základní školy v etapě základního vzdělávání je vybavit žáky klíčovými kompetencemi – k učení, k řešení problémů, kompetencemi komunikativními, sociálními a personálními, kompetencemi občanskými a pracovními. Výstupem jsou dovednosti, schopnosti a návyky získané v jednotlivých oblastech vzdělávání.

Odbornost oborů a průřezová témata školního vzdělávacího programu - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova i mediální výchova harmonicky formují žákovu osobnost. Průřezové téma - environmentální výchova (EVVO) - jsme od 5. ročníku včetně zařadili jako samostatný předmět, ostatní jsou vyučovány v rámci jednotlivých předmětů.

Respektujeme jedinečnost jednotlivce. Od první třídy dochází u nás k součinnosti učitelů s žáky a jejich rodiči. Posilujeme osobnostní rozvoj dítěte. Formou speciálních cvičení a náprav odstraňujeme specifické poruchy učení v dyslektickém kroužku. Respektujeme individuální potřeby dětí, prosazujeme vzájemnou toleranci a schopnost spolupracovat.

Žákům umožňujeme návštěvu **školní družiny**. Činnost školní družiny probíhá v ranních hodinách společně s mateřskou školou. Hlavní provoz školní družiny začíná po čtvrté vyučovací hodině a končí v 15.00 hod. Družina poskytuje žákům zájmové vzdělávání. Vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin. Družina může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna. Organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce. Činnosti zde obsažené: odpočinková, rekreační, zájmová a příprava na vyučování.

Od první třídy děti vedeme k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, děti si postupně rozšiřují komunikační dovednosti. Všechny děti mohou využívat učebnu výpočetní techniky a knihovnu se studovnou k procvičování získaných znalostí, rozvoji schopností a dovedností v práci s počítačem, pro zpracování oborových prací, referátů apod. Od první třídy se děti učí plánovat, rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit.

Mimořádně nadaným žákům věnujeme náležitou pozornost. Využíváme velmi úzké spolupráce s rodiči a s jejich souhlasem využíváme spolupráci s PPP. U dětí je problém zařazení do kolektivu, často mají potíže s navázáním vztahů se spolužáky i dospělými.

Při vzdělávání žáků s mimořádným nadáním využíváme:

- Individuální vzdělávací plány v případech, kdy je to doporučeno, doplňování a prohlubování vzdělávacího obsahu, zadávání nestandardních úloh, zapojování do větších projektů.
- Umožňujeme jim účast v různých soutěžích a olympiádách.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami umožňujeme výuku dle individuálního vzdělávacího plánu, vytvářenému v úzké spolupráci vedení školy, výchovného poradce třídního učitele a učitelů určitých předmětů, podle doporučení pedagogického centra.

V individuálním plánu jsou uváděny způsoby práce s žáky a spolupráce s rodinou. Zákonní zástupci mají kdykoliv možnost konzultace s učiteli. Učitelé mají doporučení z PPP, jak pracovat s žáky se specifickými poruchami učení. Tito žáci mají možnost navštěvovat dyslektický kroužek.

Se školami v našem mikroregionu spolupracujeme ve sdružení Cirsium. V jeho rámci spolupracujeme v oblasti vzdělávací i sportovní. Dochází k setkávání učitelů nejen při vzdělávací činnosti, ale též sportovní.

Školní žákovská samospráva se podílí na dění ve škole. Děti se učí spolupracovat na řízení školy, jednat s učiteli, ředitelem nebo třeba se zástupci obce. Obrovským přínosem pro činnost školy je **SRPDŠ**. Její členky připravují pro děti kvalitní programy – soutěže ke Dni dětí, karneval aj., pro dospělé tradiční ples. Z výtěžku akcí, které pořádá, finančně přispívá škole na nákup školních pomůcek, podílí se na hrazení jízdného žáků na sportovní i vzdělávací akce.

Součástí školního plánování je **Minimální preventivní program**. Důraz klademe na prevenci zneužívání návykových látek, boj proti šikaně a násilí v jakékoli formě. Při škole pracují kroužky, které dostatečně odrážejí zájem dětí. V odpoledních hodinách je pro žáky přístupná knihovna a učebna výpočetní techniky.

V rámci MPP připravujeme každoročně program určený boji proti drogám. Velkou výhodou je pro nás blízkost SEV Rychta Krásenka, kde můžeme využít ekologický výukový program. Během celého školního roku pořádáme sběrové akce (sběr starého papíru, PET láhve, Tetra Pak). Zúčastňujeme se mnoha kulturních akcí (výchovné koncerty, kina, divadla) a sportovních soutěží. Děti se zúčastňují olympiád, Pythagoriád, výtvarných soutěží. Žáci 8. roč. pravidelně navštěvují ÚP v Blansku. Pro děti pořádáme sportovní dny a různé soutěže dle aktuálních možností (např. „Malování na chodníku“, Eastern Hunt Party, Soutěž o nejlepší prázdninovou fotku, o nejlepší báseň aj.).

Významnou oblastí je pro školu **komunikace s veřejností** – rodičovskou i ostatní občanskou, dále publikační činnost. Škola má vlastní webové stránky, přispívá do obecních zpravodajů a vydává vlastní občasník. Pro ostrovské, vysočanské a holštýnské občany pořádáme pravidelná kulturní vystoupení. Spolupracujeme s regionálními školami na bázi sportovních soutěží a olympiád.

Ředitel školy má zpracovaný **plán dalšího vzdělávání všech pedagogických pracovníků** školy. Učitelé mají možnost kariérního růstu, zúčastňovat se školení v rámci SIPVZ.

Organizace výuky

Žáci navštěvující školní družinu mají možnost přijít do školy od 6.00 hod. Třídnické hodiny a ranní zájmové kroužky začínají v 7.00 hod., školní samospráva předsedů a místopředsedů tříd s ředitelem školy každý měsíc dle rozvrhu jednotlivých tříd, zpravidla ve dnech, kdy není odpolední vyučování. Ostatní žáci přichází obvykle 20 min. před zahájením vyučování, tj. v 7. 25 hod. Vyučování začíná zpravidla v 7.45 hod.

O přestávkách mohou žáci sportovat na chodbách, kde mají k dispozici stolní tenis. Dojíždějící děti z Vysočan, a v případě zájmu i ostrovské, mohou využít po skončení vyučování sportovní areál u školy.

Rozvrh hodin je stanoven tak, aby žáci, stravující se ve školní jídelně, měli možnost naobědvat se po páté vyučovací hodině. Výjimkou jsou žáci, kteří končí vyučování Tv ve 13.05 hod. Tito žáci ukončí stravování do 13.30 hod.

Rada školy

Rada školy je řediteli jak odborným partnerem, tak i konstruktivním oponentem. Řídí se svým jednacím řádem. Rada školy má právo kontrolovat a schvalovat práci školy, školní družiny, školní jídelny. Vedení školy předkládá tomuto orgánu ke schválení výroční zprávu, návrh rozpočtu a výsledky hospodaření. Rada školy kontroluje zápisy ze třídních schůzek a řeší podněty rodičů.

Povinně volitelné předměty a zájmové útvary

K podpoře všestranného rozvoje žáků škola realizuje nabídku volitelných a nepovinných předmětů a zájmových útvarů. Povinně volitelné a nepovinné předměty si žáci vybírají podle svého zájmu, nadání, potřeb a budoucího zaměření. Počet vybraných zájmových útvarů není omezen. Zájmové útvary škola provozuje ve spolupráci s rodiči žáků.

Nabídku volitelných předmětů na příští školní rok žáci dostávají v květnu. Dle jejich zájmu se stanovují úvazky učitelů na školní rok.

Výstupy a učivo volitelných předmětů vychází z učebních osnov jednotlivých oblastí a oborů. Je rozpracováno v tematických plánech učitelů. Základní učivo upevňuje a prohlubuje. Umožňuje specializaci žáka a akceptuje jeho osobní maximum.

Škola nabízí v oblasti dalšího vzdělávání občanů kurzy výuky cizího jazyka, a to angličtiny. Výhledově je v plánu i kurz práce s výpočetní technikou pro občany spádových obcí.

Materiální vybavení

Od roku 2000 postupně prošla školní budova velkou modernizací. Byla dokončena velmi náročná oprava střechy, byl opraven hlavní vodovodní řád, položena podlahová krytina v učebnách I. stupně a učebně Hv, proběhla instalace zatemnění ve všech učebnách, nově byla vytapetována chodba u mateřské školy, chodba u prvního stupně a hala před sekretariátem, doplněny počty hasicích přístrojů. Proběhla rekonstrukce umývárny a WC v prostoru MŠ. Došlo k postupnému doplnění počítačů v celém prostoru školy. V prostorách I. stupně byl přestavbou učebny vybudován gymnastický sál a posilovna.

Škola je doplněna výškově stavitelným nábytkem ve všech třídách I. a II. stupně, a také v odborných učebnách environmentální výchovy a humanitních studií. Ve třídě a ateliéru MŠ, ve všech kmenových učebnách ZŠ a v bývalé učebně výtvarné výchovy máme zářivkové osvětlení.

Školní jídelna prošla velkou modernizací, ta největší proběhla v červenci 2006, kdy došlo k celkové rekonstrukci jídelny. Bylo využito dotace z ministerstva financí i obce.

Učitelé se pravidelně zúčastňují dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle plánu ředitele školy. Ředitel má zpracován personální rozvoj, který ve spolupráci s učiteli pravidelně upřesňuje. Náš školní vzdělávací program pravidelně doplňujeme.

III. Obecně vzdělávací cíle základního vzdělávání na ZŠ Ostrov u Macochy

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Kompetence k učení

- rozvíjení postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost.
- žáci musí mít dostatek informačních zdrojů a nabídek - knihovna, Internet, exkurze aj.
- důležitost propojení informací se skutečným životem.
- vést žáky k samostatnosti, organizaci vlastní činnosti, k vytvoření vlastního úsudku, iniciativy, tvořivosti, zodpovědnosti.
- důraz na komunikační dovednosti, spolupráci, práci v týmu.
- připravenost žáka prezentovat vlastní výsledky.
- vést je k tvořivosti (práce na projektech).
- žák musí pochopit smysl vlastní práce.
- práce musí probíhat v motivujícím prostředí.
- hodnotit formou zpětné vazby.
- hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí.
- výuka bez situací nerovnosti a ponížení atd.
- zařazovat metody, které podporují zvědavost.
- využívat kladného hodnocení.
- mít na paměti, že dobré výsledky podporují motivaci.
- osobní příklad.

- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

Kompetence k řešení problému

- poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě.
- uplatňovat mezipředmětové vztahy.
- žáci objevují vzájemné vztahy a příčiny přírodních, společenských a dalších jevů a dějů.
- přecházíme od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám.
- využíváme praktická cvičení.
- uplatňujeme základní myšlenkové operace, srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce.
- rozvíjíme schopnosti logického uvažování
- u žáků podporujeme netradiční způsoby řešení

- **vést žáky k všestranné a účinné komunikaci**

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme ke komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.).
- dodržujeme etiku komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů).
- všestranná a účinná komunikace je pro nás základem pro hledání a objevování problémů.
- pro spolupráci a společné prožívání, je předpokladem poznávání sebe a vztahů k jiným
- nezbytným předpokladem je práce v týmu

➤ spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých <u>Kompetence sociální a personální</u>	• žák dokáže obhájit svůj zpracovaný projekt, prokáže dovednost v určité oblasti • atmosféra demokracie a přátelství • nezbytná je spolupráce s rodiči a dalšími partnery • spolupráce učitelů a podíl na řízení školy • jsou stanovena jasné pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce
➤ vést žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, dodržovali své povinnosti a uplatňovali svá práva <u>Kompetence občanské</u>	• žák se učí samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí • učitel a žák dodržují povinnosti a respektují práva • nutnost dodržování mravních hodnot a slušného chování • žáci se učí argumentovat • důležité je nezaměňovat demokracii a svobodu za anarchii
➤ vytvoření potřeby u žáků projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem a k přírodě <u>Osobnostně sociální a environmentální výchova</u>	• naším programem je "Ochrana přírody", spolupracujeme se Společností pro Moravský kras • ekologická výchova - sběr odpadů • za důležité pokládáme prožitky při dramatické výchově, při estetických výchovách • žáci se učí chápat bohatství a složitost citového života, rozvíjí citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí, učí se orientovat ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. • citové vztahy řeší za pomoci dospělých • učí se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám, otevřeně a kultivovaně projevovat

➤ aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví <u>Osobnostně sociální výchova</u>	• dodržovat čisté prostředí školy • vhodné hygienické zázemí • vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě • organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová) • žáci jsou vedeni k zdravému stravovacímu a pitnému režimu • děláme pohybové a hygienické přestávky v učení • nabízíme pohybové aktivity pro každého (včetně školních přestávek) • jsme školou bez kouření a drog • důsledně vystupujeme proti jakékoliv formě šikany a násilí • vztahy ve škole jsou založeny na úctě, sounáležitosti a uznání • respektujeme individuální rozdíly, provádíme motivační hodnocení
➤ poznat své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o své vlastní životní profesní orientaci <u>Kompetence pracovní</u>	• uplatňujeme hodnocení a sebehodnocení žáků • žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky, aktivně se zapojují do předmětu svět práce • také se zapojují do zájmových aktivit ve škole i mimo ni

- **být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**

Multikulturní výchova

- učíme žáky chápat principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti
- žáci jsou otevření vůči spolužákům, mají solidaritu s druhými
- u žáků rozvíjíme kritické postoje k negativním projevům ve škole i společnosti.
- integrujeme žáky vyžadující speciální péči
- žáci jsou vedeni k uvažování v evropských a celosvětových souvislostech
- rozvíjíme multikulturní výchovu – k porozumění odlišného způsobu života lidí z jiných kultur
- vytváříme vhodné podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- jsme ohleduplní vůči starým a nemocným lidem

IV. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků upravuje vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb. a Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon.

Způsoby hodnocení a kritéria hodnocení podrobně zpracovává příslušná část Školního řádu.

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Za první pololetí se vydává škola žákovi vysvědčení nebo výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snázivosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat.
- Chyba je důležitý prostředek učení.

- Při sebehodnocení se žák snaží popsat: Co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení učitelé užívají různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Způsob hodnocení projednává třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Chování

Hodnocení chování se odvíjí od dodržování Školního řádu.

Autoevaluace školy a její evaluační činnost

Hlavním cílem každé školy je poskytovat kvalitní vzdělávání svým žákům. Evaluace (hodnocení) je prostředkem stanovení kvality vzdělání v procesu systematického shromažďování a analýzy informací podle stanovených kritérií za účelem dalšího rozhodování.

Pro srovnání zvládnutých kompetencí a některého obsahu učiva používáme testy Scia a Kalibra, Cermat. V roce 2007 došlo k testování v MŠ testy Kalibro. Zpětnou vazbu škole poskytují i inspekce ČŠI a kontroly ze strany zřizovatele. Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy z jednání pedagogů atd. Hodnocení práce učitelů se opírá o hospitace, o informace, jak si plánují výuku, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

Do konce října bude zpracována každoročně shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit celý proces realizace školního vzdělávacího programu a vést k úpravám tohoto programu.

Závěrem každoročních evaluačních činností je autoevaluace (sebehodnocení). Ověřuje kvalitu školy zpětnou vazbou a vede k nápravným opatřením. Současná právní úprava podle Zákona č. 561/2005 Sb., školský zákon § 12 a Vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb., § 8 – 9, ukládá všem školám provést za období jednoho nebo dvou školních roků vlastní hodnocení školy (autoevaluace).

V. Učební plán

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v učebním plánu školy zastoupeny těmito **povinnými předměty**:

Vzdělávací oblast	Předmět
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Německý jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informatika
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda Environmentální výchova
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis Environmentální výchova
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti

Zastoupení **volitelných předmětů**:

Volitelný předmět	Informatika Německý, ruský, francouzský, italský jazyk Konverzace v anglickém jazyce Cvičení z matematiky Cvičení z českého jazyka Cvičení z biologie
-------------------	--

Budoucí žáci 7. ročníku mají možnost vybrat si z těchto volitelných předmětů: informatika, cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka a cvičení z biologie. V 8. a 9. ročníku mohou zvolit buď volitelný předmět konverzaci v anglickém jazyce nebo informační a výpočetní techniku.

Školní učební plán I. stupeň

<i>Vzdělávací oblast</i>	<i>Předmět</i>	1. ro	2. ro	3. ro	4.r oč.	5.r oč.			
		ŠVP	ŠVP	ŠVP	ŠVP	ŠVP	M i n	D i s .	ŠVP
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	10	10	8	7	3 5	9	43
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9		9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	2 0	4	24
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1		1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	1		6
	Přírodověda	-	-	-	1,5	1,5			3
	Vlastivěda	-	-	-	1,5	1,5	2		3
	Environmen tální výchova	-	-	-	-	1		1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1 2		5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			7
Člověk a zdraví	Vých. ke	-	-	--	-	-	-		-
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	1 0		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
Celkem		20	22	25	25	26	1 0 4	1 4	11 8

Školní učební plán II. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.			
		ŠVP	ŠVP	ŠVP	ŠVP	M i n	D i s t.	ŠVP
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	15	1	16
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	-	12
	Německý jazyk	3	3	3	3	-	12	12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	15	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	-	-	-	1		1
Člověk a jeho svět	Prvouka	-	-	-	-	-	-	-
	Přírodověda	-	-	-	-		-	-
	Vlastivěda	-	-	-	-		-	-
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	11		8
	Občanská výchova	-	1	1	1			3
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	1	21	4	4
	Chemie	-	-	2	2			4
	Přírodopis	2	2	2	1			7
	Environmentální výchova	1	1	1	1			4
	Zeměpis	1	1	2	2			6
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10		4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1			6
Člověk a zdraví	Vých. ke	1	-	1	-	10		2
	Tělesná výchova	2	2	2	2			8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	-	1	3		3
Volit.předměty		-	2	2	2	-	6	6
Celkem		29	30	32	31	98	24	122

VI. Průřezová témata v ŠVP

Ekologická výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<i>Ekosystémy</i>		Prv Vv	Prv Vv	Př Vv	Př Aj	Př Z Vv	Př Vv	F Ch Z	Př Z Ch
<i>Základní podmínky života</i>		Prv	Prv	Př	Př		Př Z	Ch	
<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	M		Prv	Vl			Vz	Aj	
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Čj M Pč	Prv	Prv	Př Vl M		F M	Z F M	F M	I Př F M

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	M Vv	Aj Vv	Aj Čj Vv	Vl	Hv Vl Ev	Aj D Z Hv Ev	Aj D Z Př Hv Vv Ev	Aj D Ch Hv Ev	Aj D Ch Hv Ev
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>				Vl	Vl	Čj Hv	I Hv	Aj Hv	I Hv
<i>Jsme Evropané</i>				Vl	Vl	Vv D Ov	Vv Ov	Ch Ov	Ch D Z Ov

Osobnostní a sociální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<i>Rozvoj schopností poznávání</i>	M	Čj M		Čj Př	Př	Hv Vz Z F Vv	Hv Vz F M Vv Z	Vz Vv F M Hv	F M Hv
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Čj	Čj Tv Pč	Čj Tv Pč	Čj Tv Pč	Čj Pč Tv	Vz Tv Vv Ov F Pč	Vz Tv Vv Ov F Pč	Vz Ch Tv Ov F	Vz Ch Tv Vv Pč Ov F
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Čj			Čj	Čj	Ov F	F Ov	F Ov	Ov F
<i>Psychohygiena</i>	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Vz Př Tv	Vz Tv	Vz Tv	Tv
<i>Kreativita</i>		Vv	Vv	Vv	Vv I	Vv D Hv Tv	Vv I Hv Tv	Hv	Hv I
<i>Poznávání lidí</i>	Čj	Čj		Čj Aj Vl	Čj Vz Ov	Čj Vz Ov Hv	Čj Vz Ov Hv	Čj Ov Hv	Hv
<i>Mezilidské vztahy</i>	Čj	Čj		Čj Vl	Čj Vl	Čj Vz Ov Aj	Čj Vz Ov Aj Z	Čj Vz Ov	Čj Ov
<i>Komunikace</i>		Čj Tv Hv	Aj Tv Hv	Čj Aj Tv Hv	Čj Aj Tv Hv	Čj Ov Vv D Z F Hv	Čj I Z Hv F	Čj I F Hv	Čj I Hv F
<i>Kooperace a kompetice</i>					Tv	Tv D	Tv	Aj	Aj Tv
<i>Řeš. problémů a rozhodovací dovednosti</i>		Čj M	Čj M			M D Čj Ov F Vz	M Čj Z Ov F Vz	M Čj Z F Vv Ov	M Čj Ov F
<i>Hodnoty, postoje prakt.et.</i>	Čj	Čj				Čj Ov	Čj Ov	Čj Ov	Čj Ov

Průřezové téma ekologická výchova je zařazeno jako samostatný předmět v 5. - 9. ročníku.

Multikulturní výchova	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<i>Kulturní difference</i>	Prv		Čj Vl	Čj Vl	Aj	D	D	
<i>Lidské vztahy</i>	Prv	Prv Čj Aj	Čj Vl	Aj Vl	Tv	Tv	D	Z
<i>Etnický původ</i>	Prv Čj		Čj Vl		Tv Čj	Tv D Čj Hv	Z Čj	D
<i>Multikulturalita</i>		Aj		I	Čj	D Vv Čj	Z Čj	I
<i>Princip solidárního smíru a solidarity</i>	Prv	Prv		I Vl	D Čj	Z Čj	Čj	

[illegible]

Výchova demokratického občana	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<i>Občanská společnost a škola</i>	Vv Prv M Čj	Vv Prv	Vv Prv M	VI	VI	Ov	Ov	D Ov	I Ov
<i>Občan, občanská společnost a stát</i>		Prv	Prv Čj	VI	VI	Aj Vz Ov EV	I Vz Ov	Vz Ov	D Ov
<i>Formy participace občanů v politickém životě</i>		Prv	Čj			D Vv Ov	Z Ov	Aj Z Ov	Aj I D Ov
<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>				VI	VI	D Ov	D Ov	D Ov	D Ov

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. stupeň

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

- v 1. ročníku - 9 hodin týdně,
- v 2. a 3. ročníku – 10 hodin týdně,
- v 4. ročníku 8 hodin týdně.
- v 5. ročníku 7 hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě,
- vede k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností,
- vede k využívání různých zdrojů informací – např. slovníky, encyklopedie - pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek:

- 1. Komunikační a slohová výchova**
- 2. Jazyková výchova**
- 3. Literární výchova**

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výuka předmětu probíhá v kmenové učebně, při využití vzdělávacích programů v počítačové učebně. Forma realizace: vyučovací hodina – v ní používáno skupinové vyučování, výklad učiva, samostatná práce, dramatizace, četba, vyhledávání informací, práce se slovníky, pravidly,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

žák je veden:

- ke stálému zdokonalování čtení
- k potřebě získávat dalších informace, které využívá v procesu učení
- k vlastnímu hodnocení výsledků své práce a k diskutování o nich
- vhodnou motivací k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

žák je veden:

- k vnímání a pochopení problému, k promyšlení a naplánování způsobu jeho řešení
- ke vzájemné spolupráci s ostatními žáky při řešení problému
- k vyhledávání informací k řešení problému
- ke sledování vlastního pokroku při řešení problému
- ke schopnosti umět obhájit svůj způsob řešení problému

Kompetence komunikativní

žák je veden:

- k výstižnému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- k naslouchání promluv jiných lidí, k vhodné reakci na ně
- k zapojování se do diskuze, k obhajování svého názoru

Kompetence sociální a personální

žák je veden:

- ke spolupráci ve skupině při řešení problémů
- k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- k oceňování zkušeností druhých lidí
- ovládání a řízení svého jednání

Kompetence občanské

žák je veden:

- k respektování druhých lidí, k odmítání hrubého zacházení
- k respektování a chránění našich tradic a kulturního dědictví
- k zapojování do kulturního dění

Kompetence pracovní

žák je veden:

- k plnění svých povinností
- k ochraně kulturních a společenských hodnot

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v rozsahu 4 hodin týdně ve všech ročnících II. stupně.

Výuka probíhá v kmenové učebně.

Dovednosti, které si žáci osvojují jako důležité jak pro vzdělávání v oblasti jazyk a jazyková výchova, tak pro získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet, bibliografie) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Metody a formy práce: výklad, poslech, samostatná práce, skupinová práce, četba, vyhledávání informací, práce s knihou

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů

EGS – poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět

MKV – spolupráce s jinými lidmi, lidská solidarita, diskriminace , multikulturalita

EV – ochrana životního prostředí

MV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a realizace , stavba med.sdělení , vnímání autora med.sdělení

Kompetence k učení:

Žák:

- vyhledává a třídí informace
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- používá naučená pravidla pravopisu a vzájemně se propojuje
- využívá výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů:

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k různým variantám řešení
- samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- umí nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní:

Žák:

- formuluje své myšlenky srozumitelně a v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- vybírá vhodné jazykové prostředky
- účinně se zapojuje do diskuse a vhodně obhajuje své názory, naslouchá druhým
- rozumí probíraným literárním textům

Kompetence sociální a personální:

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině a kladně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolu
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů a dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence občanské:

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- respektuje a chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- má kladný vztah k uměleckým dílům

Kompetence pracovní:

Žák:

- zná a dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá znalostí a zkušeností v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost

Ročník: 1

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: plynule čte jednoduchý text s porozuměním	přípravná cvičení sluchová a zraková správné čtení písmen, slabik uvědomělé čtení snadných slov – jejich význam uvědomělé čtení krátkých vět plynulé čtení hlasité čtení ukázek ze Slabikáře, čítanek, časopisů orientace v textu, vyhledávání slov, vět, odpovědi na otázky	OSV sociální rozvoj – ko- munikace s vrstevníky X kantorem X rodiči osobnostní rozvoj
učí se základní komunikační pravidla v rozhovoru	komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, poděkování, přání k narozeninám vedení jednoduchého rozhovoru sdělování krátkých zpráv	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a podle nich vypráví jednoduchý příběh – pohádku	vyprávění pohádek, práce s obrázkovou osnovou volná dramatizace pohádek	
osvojuje si základní hygienické návyky spojené se psaním a to jak u praváků, tak leváků	základní hygienické návyky: sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, umístění sešitu a jeho sklon, zacházení s grafickým materiálem	
píše správné tvary písmen a číslic píše a spojuje písmena, slabiky a	činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých tvarů psaní jednotlivých prvků písmen a	

slova, věty převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané kontroluje vlastní písemný projev porozumí mluveným postupně písemným pokynům přiměřeným možnostem žáků pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči	číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, klíčky, vlnovky,) orientace v liniatuře, individuální použití pomocné liniatury, orientace v prostoru – vpravo, vlevo poznávání a osvojování psané podoby písmen, slabik, slov psaní krátkých slov a jednoduchých vět psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty, interpunkce opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát vytváření základů rukopisu: čitelnost, úhlednost a celková úprava písemného projevu procvičováno během celého školního roku	
---	---	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, odlišuje dlouhé a krátké slabiky	Sluchová analýza a syntéza, rozlišování vět, slov, slabik a hlásek z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišování malých, velkých, tištěných a psaných písmen, rozlišení tiskacích písmen – velká a malá, rozlišení psacích písmen – velká a malá sluchové rozlišení hlásek,	

v jednoduchých případech porovnává významy slov (slova opačného významu a slova podobného nebo stejného významu) v jednoduchých příkladech třídí slova podle významu (děj, věc, vlastnost)	výslovnost samohlásek (krátké, dlouhé), souhlásek a souhláskových skupin skládání slov věty – doplňování vět, skládání vět ze slov, tvoření vět významy slov (jednoduché příklady slov opačného významu, podobného nebo stejného významu, slova významem souřadná) třídění slov podle významu (jednoduché příklady – děj, věc, vlastnost)	
--	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: recituje z paměti kratší básnický text rozliší vyjadřování v próze a ve verších vyjadřuje své pocity z přečteného textu přiměřeně svému věku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	rozpočítadla, hádanky, říkadla, přísloví, jazykolamy básně pro děti a o dětech přednes říkadel a krátkých básní seznamování se se základními literárními pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, loutkové divadlo, maňáskové divadlo, básník, spisovatel, kniha, časopisy, ilustrace, sloka, verš, rým hodnocení vlastností postav vyjadřování svých pocitů z četby pohádka – vyprávění, volná dramatizace poznávání postav z pohádek a z povídek ze života dětí všímání si ilustrací literárních děl pro děti poslech literárních textů (pohádky, povídky ze života dětí)	OSV osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebezpojetí sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy morální rozvoj – hodnoty a postoje VDO občanská společnost a škola – výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu EV vztah člověka k prostředí MKV etnický původ – odlišnost a vzájemná rovnost lidí

Ročník: 2

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: poznává věty v písemném i mluveném projevu a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky rozeznává věty podle postoje mluvčího dodržuje pořádek slov ve větě rozlišuje významy slov: slova významem nadřazená, podřazená a souřadná dokáže ke slovu přiřadit slovo opačné a podobného významu člení slova na slabiky, hlásky rozlišuje souhlásky a samohlásky, určuje jejich druh odůvodňuje a píše y/i po tvrdých a měkkých souhláskách píše slabiky dě, tě, ně, samohlásky ú/ů, slabiky bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) zdůvodňuje v jednodušších příkladech psaní párových souhlásek uprostřed nebo na konci slov pomocí slov v jiném tvaru nebo slov příbuzných třídí v jednoduchých případech slova podle zobecněného významu – osoba, zvíře, věc, vlastnost, děj (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso) odůvodňuje a píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování spojuje věty do jednoduchých souvětí	věta: pořádek slov ve větě, druhy vět podle postoje mluvčího věta – slovo: skládání vět ze slov slovní význam: slovo nadřazené, slova podřazená, souřadná synonyma, antonyma slovo – slabika – hláska, písmeno: rozdělení hlásek na samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné souhlásky r, l psaní i,í/y,ý po měkkých a tvrdých souhláskách psaní písmene ě ve slabikách dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě souhlásky znělé a neznělé: vyslovování a psaní souhlásek na konci uvnitř slova slovní druhy – seznámení se s jejich názvy, poznávání podstatných jmen, přídavných jmen, sloves vlastní jména věta jednoduchá, souvětí	OSV rozvoj schopností poznávání

odděluje jednotlivé věty v souvětích		
--------------------------------------	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: čte ve vhodném frázování a tempu literární texty, které jsou přiměřené věku žáka recituje básně domýšlí jednoduché příběhy převypravuje jednoduchý příběh vyjadřuje své pocity z přečteného textu přiměřeně svému věku odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poslech literárních textů (pohádky, povídky) hlasité i tiché čtení s porozuměním, básně spojování obsahu textu s ilustrací vyprávění pohádek a povídek o dětech dramatizace pohádky nebo povídky hodnocení vlastností postav vyjadřování svých pocitů z četby seznamování se se základními literárními pojmy: poezie, próza, divadlo – jeviště, herec, divák, maňásky, loutky výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	OSV morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti osobnostní rozvoj sociální rozvoj VDO výchova k samostatnosti, sebekritice, odpovědnosti, sebepoznání

Ročník: 3

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti rozumí písemným nebo mluveným pokynům respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	čtení textu s porozuměním orientace v psaném textu formulace odpovědí podle psaného textu vytváření dovednosti klást otázky společenský styk a jeho formy: pozdravy (ústní i písemná forma), prosba, omluva, pozvánka, vzkaz, dopis, adresa, pohlednice, situační scénky ústní i písemný popis jednoduchých předmětů a činností vypravování podle časové	OSV sociální rozvoj – jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů

tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh píše jednoduše osnovu podle textu dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním	posloupnosti (řazení vět, daná slovní zásoba) vypravování podle obrázků osnovy souvislý jazykový projev jako výsledek otázkové osnovy	
---	---	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: porovnává významy slov, rozlišuje slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná rozlišuje pojmy synonyma, antonyma vyhledává a třídí slova podle zobecněného významu: děj, věc, vlastnost, ... rozlišuje jednodušší příklady slovních druhů v základním tvaru v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	ustálený význam slova vyhledávání slov nadřazených, podřazených, souřadných, patřících do významových okruhů slova souznačná a protikladná slova příbuzná, určování kořene slov, tvary téhož slova rozlišování hlásek, slabik, určování počtu slabik ve slovech správné kladení slovního přízvuku poznávání a rozlišování slovních druhů v jednodušších příkladech určování pádu, čísla a rodu u podstatných jmen určování osoby, čísla a času u sloves poznávání věty jednoduché a souvětí určování vět v souvětí, stavba souvětí, vzorec souvětí spojování vět a doplňování souvětí vyhledávání u vět jednoduchých základní skladební dvojice pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov, jejich použití v textu pravopis i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných a k nim příbuzných slovech	

odůvodňuje psaní i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech odůvodňuje psaní velkých písmen ve vlastních jménech vyhledává slova, která jsou řazena podle abecedy řadí slova podle abecedy	vlastní jména abeceda, řazení slov podle abecedy, vyhledávání slov (Pravidla, slovníky, rejstřík)	
---	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: plynule čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku recituje básně vyjadřuje své pocity z přečteného textu chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě rozpozná základní literární pojmy	hlasité a tiché čtení s porozuměním četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků četba pohádek z různých zemí práce s literárním textem: vyprávění pohádky, příběhu, dramatizaci textu, místní pověsti povídání nad literárním textem či knihou: podstata příběhu, smysl, myšlenky, které se žákům líbí, atmosféra příběhu, charakteristika literární postavy základní literární pojmy: poezie, próza (pověst, povídka, postava, děj), divadlo, výtvarný doprovod (ilustrace, ilustrátor)	MKV lidské vztahy MV kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení VDO ohleduplnost a ochota pomáhat slabším utváření hodnot – spravedlnost, svoboda, tolerance, odpovědnost VMEGS Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích v četbě EVvýchova k životnímu prostředí

Ročník: 4

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: rozlišuje slova dle významu (slova souznačná, protikladná, jednoznačná, mnohoznačná, citově zabarvená) rozlišuje slova spisovná a nespisovná poznává ve slově kořen a rozlišuje části příponové a předponové	nauka o slově význam slov	OSV – rozvoj schopností poznávání MV – lidské vztahy

rozlišuje předpony a předložky uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov určuje slovní druhy, rozlišuje slova ohebná a neohebná skloňuje podstatná jména podle vzorů určuje pád, číslo, rod a vzor podstatných jmen časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím rozeznává slovesný způsob vyhledává zvrtná slovesa v textu rozlišuje slovesné tvary převádí určitá slovesa do tvaru neurčitého (infinitivu) určuje osobu, číslo, způsob a čas u sloves pozná větu jednoduchou a složenou (souvětí) vyhledá základní skladební dvojici ve větě a určí další určovací skladební dvojice vyhledá podmět a přísudek rozezná přísudek holý a rozvitý rozezná podmět holý, rozvitý, nevyjádřený a několikanásobný zdůvodňuje i/y v přičestí minulém (pomět není několikanásobný) spojuje věty jednoduché v souvětí vhodnými spojovacími výrazy zapisuje vzorec souvětí rozlišuje řeč přímou a větu uvozovací snaží se správně doplňovat uvozovky do přímé řeči učí se převádět nepřímou řeč do řeči přímé a opačně	stavba slova předpony a předložky vyjmenovaná slova slovní druhy podstatná jména slovesa stavba věty podmět a přísudek shoda přísudku s podmětem souvětí a jeho stavba řeč přímá a nepřímá	
--	---	--

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
sestavuje osnovu, tvoří nadpis a člení text na odstavce vypravuje podle osnovy popisuje jednoduché věci napíše inzerát, pozvánku píše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou dbá na správnost telefonování převádí nepřímou řeč do řeči přímé a opačně	osnova, nadpis, členění projevu vypravování popis inzerát, pozvánka formy společenského styku	OSV – komunikace MV – lidské vztahy MV – mediální sdělení

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
čte plynule a správně se správným přízvukem, s přirozenou intonací a správným frázováním rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat rozumí literárním pojmům – bajka, dramatizace, próza, poezie zná některé dětské spisovatele a básníky vyhledává informace na internetu, v učebnicích, encyklopediích apod. využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech vyjadřuje své pocity z četby či z divadelního představení	Zážitkové čtení a jeho reprodukce základní literární pojmy dětské spisovatele Práce s učebnicí, internetem, ...	OSV- komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - život dětí v jiných zemích VDO – vztah k ostatním lidem, okolnímu prostředí, k hodnotám MKV lidské vztahy MV kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení EV – vztah člověka k životnímu prostředí

Ročník: 5.**JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
seznamuje se s jazykem jako s prostředkem komunikace určuje ve slově kořen, část předponovou i příponovou a koncovku vyznačuje slovotvorný základ dělí slova na konci řádku (po slabikách) zdůvodňuje spaní předpon s-, z-, vz- procvičuje psaní skupin bě – bje, vě – vje, mě – mně, pě zdůvodňuje pravopis psaní –ský / -ští u přídavných jmen zdůvodňuje pravopis psaní –n, –nn u přídavných jmen rozlišuje psaní předložek s a z uvědoměle užívá i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov určuje slovní druhy určuje pád, číslo, rod a vzor u podstatných jmen skloňuje podstatná jména podle vzorů doplňuje a zdůvodňuje psaní i/y v koncovkách u podstatných jmen zná druhy přídavných jmen skloňuje přídavná jména podle vzorů zdůvodňuje psaní i/y u přídavných jmen nahrazuje podstatná a přídavná jména zájmeny vyjmenuje druhy zájmen určuje zájmena osobní skloňuje zájmena osobní – já, ty, my, vy, se zná druhy číslovek rozlišuje druhy číslovek skloňuje číslovky základní – dva,	mateřský jazyk stavba slova a pravopis slovní druhy podstatná jména přídavná jména zájmena číslovky	OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace MKV – lidské vztahy MDV – tvorba mediálního sdělení

dvě, oba (obě), tři, čtyři, pět určuje mluvnické kategorie u sloves – osoba, číslo, způsob, čas časuje slovesa ve všech časech procvičuje tvary podmiňovacího způsobu odlišuje větu jednoduchou a souvětí určuje a graficky znázorňuje základní a určovací skladební dvojice pozná podmět a přísudek určuje druhy podmětu a přísudku seznamuje se s přísudkem jmenným se sponou doplňuje a zdůvodňuje psaní i/y v přičestí minulém vhodně spojí věty jednoduché v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů graficky znázorňuje souvětí pozná spojovací výrazy v souvětí rozpozná přímou řeč a větu uvozovací využívá přímou řeč ve vypravování doplňuje uvozovky do přímé řeči převádí nepřímou řeč do řeči přímé a opačně	slovesa věta, skladební dvojice základní a určovací skladební dvojice podmět a přísudek shoda přísudku s podmětem souvětí řeč přímá a nepřímá	MKV – kulturní difference, lidské vztahy
---	--	---

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
napíše dopis, pozvánku, oznámení sestaví osnovu k popisu a vypravování podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu vytvoří zkrácený zápis textu vede správně dialog při psaní správně sedí a drží psací potřeby	formy společenského styku osnova vypravování, popis základní hygienické návyky	OSV – komunikace MKV – lidské vztahy MV – mediální sdělení MDV – fungování a vliv médií ve společnosti

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
čte plynule a přiměřeně rychle s prvky uměleckého přednesu reprodukuje přečtený text rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu (vhodné pro daný věk)	čtení s porozuměním - práce s textem	OSV- komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
recituje básně (přiměřené věku)	básně	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - život dětí v jiných zemích
dokáže zdramatizovat vhodný text	tvořivé činnosti s literárním textem (např. dramatizace,...)	VDO – vztah k ostatním lidem, okolnímu prostředí, k hodnotám
rozpozná umělecké vybrané žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics zná pojmy rým, verš, sloka	základní literární pojmy	MKV lidské vztahy MV kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení EV – vztah člověka k životnímu prostředí

Ročník: 6

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Vybírá a používá vhodné jazykové prostředky, vyjadřuje se kultivovaně, odlišuje spisovný a nespisovný projev, sestavuje text v časové posloupnosti	Vypracování	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Vybírá a používá vhodné jazykové prostředky, vyjadřuje se kultivovaně, odlišuje spisovný nespisovný projev, sestavuje text v časové posloupnosti. Využívá spisovné jazykové prostředky, dokáže pozorovat a přesně popisovat,	Popis	EV – ochrana živ.prostředí

zpracovává jednoduchý pracovní postup		
Sestavuje zprávu a oznámení, rozlišuje a umí vyhledat v denním tisku	Zpráva a oznámení	MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a realizace, stavba med. sdělení, vnímání autora med. sdělení
Pracuje s odborným textem, najde hlavní myšlenku textu, rozlišuje podstatné a nepodstatné, pořizuje si výpisky a výtahy z přečteného textu	Výpisky a výtah	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Sestavuje dopis soukromý i úřední, dodržuje formu textu	Dopis	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Umí vyplnit objednávku	Telefonická a elektronická komunikace	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu. Samostatně pracuje s pravidly ČP, SSČ a SMC	Jazyk a jeho útvary Jazykověda a její složky Seznámení s jazykovou příručkou	
Spisovně vyslovuje. Volí náležitou intonaci, pauzy a tempo při komunikaci	Zvuková stránka jazyka - hláskosloví, spisovná výslovnost - přízvuk, větné melodie	
Rozlišuje zásady tvoření českých slov V písemném projevu zvládá pravopis	Stavba slova - slovotvorný základ - slova příbuzná Pravopis	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vhodně je používá	Tvarosloví - druhy slov - mluvnické významy - skloňování - stupňování přídavných jmen	
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí. Vyhledává skladební dvojice a určuje větné členy	Skladby - větné členy - věta jednoduchá a souvětí	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Rozumí literárním druhům lidové slovesnosti	Mýty, báje, pohádky, pověsti	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	Próza a poezie Poezie lyrická, epická	
Pracuje s literárním textem. Uvědomuje si význam literatury v minulosti i současnosti	Povídky: dobrodružné, humoristické, historické Cestopis Písň Sběratelé lidové slovesnosti	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět MKV spolupráce s jinými lidmi, lidská solidarita, diskriminace , multikulturalita
Přednáší z paměti literární texty	Básně - balady	
Vyjádří své počty z přečteného textu Vyhledává informace	Příroda, vztah lidí a zvířat Básnický jazyk Tvorba pro děti a mládež Knížní ilustrace	EV – ochrana živ.prostředí

Ročník: 7

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Čte s porozuměním, kultivovaně píše a mluví, kriticky posuzuje obsah sdělení	Vypravování	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět
Volí správný slohový postup, vybírá vhodné jazykové prostředky, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a	Popis	EV ochrana živ.prostředí OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,

komunikační záměr druhého, užívá odborné názvy		rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Používá objektivní hodnocení, má smysl pro stavbu textu, pracuje s osnovou	Charakteristika	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Sestavuje určený text s využitím svých poznatků o jazyce a stylu, pracuje s informacemi a uspořádává je, skládá text administrativní a úřední	Životopis Žádost Pozvánka Výtah	MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a realizace, stavba med.sdělení, vnímání autora med.sdělení

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje správně slovní druhy, vědomě je používá v komunikaci, tvoří spisovné tvary slov	Tvarosloví - druhy slov - skloňování - rod činný a trpný - neohebné slovní druhy	
Zvládá pravidla psaní velkých písmen u jmen vlastních a názvů	Pravopis	
Určuje větnou stavbu, určuje druhy vět podle jejich funkce. Rozlišuje větné členy	Skladba - věty dvojčlenné a jednočlenné - druhy vedlejších vět - větné členy	
Poznává přesné významy slov a tím rozvíjí jazykové dovednosti, osvojuje si slovní zásobu a způsoby jejího obohacování, chápe slovtvorný proces a základní způsoby tvoření, rozpoznává přenesená pojmenování	Význam slov Slovní zásoba a tvoření slov	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozpoznává v textech básnické prostředky. Rozlišuje poezii lyrickou a epickou	Epika, lyrika, drama Lyrika vlastenecká, milostná Básnické prostředky Balady a romance – doba Karla IV., Bajky veršované i prozaické	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů

Výrazně čte nebo přednáší Rozlišuje hlavní žánry literatury	Pověsti české i jiných národů Báje	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět
Formuluje vlastní názory na přečtený text Při rozboru literárních textů používá literární pojmy Reprodukuje přečtený text	Povídky – dobrodružné a humoristické Humor v literatuře Filmová a televizní tvorba pro děti - oblíbení hrdinové Ukázky z tvorby českých i světových básníků a spisovatelů	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět EV ochrana živ.prostředí OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů MKV spolupráce s jinými lidmi, lidská solidarita, diskriminace , multikulturalita

Ročník: 8

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vyjadřuje se spisovným jazykem správně, výstižně, vhodně a pohotově v projevech mluvených i psaných Rozumí jazykovým projevům a chápe jejich slohovou stránku	Charakteristika literárních postav	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Používá výstižné jazykové prostředky a formuluje subjektivní citění a představy	Subjektivně zabarvený popis (líčení)	EV ochrana živ.prostředí
Vyjadřuje se na základě uvědomělého poznání jazyka a funkce jazykových prostředků Opírá se o odbornou literaturu	Výklad	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů EV ochrana živ.prostředí
Využívá základy studijního čtení, vyhledává hlavní myšlenky textu	Výtah	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Zapojuje se do diskuse, formuluje své názory a myšlenky, vyjadřuje postoj k tématu	Úvaha	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, vyjadřuje se slušným způsobem	Obecné výklady o českém jazyce - útvary českého jazyka a jazyková kultura - čeština jako 1 ze slovanských jazyků	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování SZ a zásady tvoření nových slov Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Nauka o slovní zásobě - slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá, výslovnost a pravopis	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví - nepravidelnosti ve skloňování - skloňování přejatých slov - slovesný vid - pravopis	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný morfologický i syntaktický. Určuje druhy vedlejších vět a větné členy. Určuje druhy souvětí	Skladba - věty dvojčlenné a jednočlenné - zápor - větné členy - poměry - druhy souvětí - stavba vět	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Získává přehled o nejstarších památkách české literatury Poznává stavbu dramatu, rozdíl mezi hrou a filmem	Starší literatura - bible - drama a jeho výrazové prostředky - bajky	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Orientuje se v uměleckých směrech, zná rozdíl mezi románem a povídkou, poznává významné představitele české a evropské literatury Vyhledává informace	Romantismus - romány - povídky - čeští a evropští spisovatelé - lyrika a epika	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět EV ochrana živ.prostředí OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí,

		mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Seznamuje se s literárním scénářem, způsobem vzniku filmu nebo televizní hry	Adaptace literárních děl, literární scénář Filmová a televizní tvorba Humor v literatuře	MKV spolupráce s jinými lidmi, lidská solidarita, diskriminace , multikulturalita OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a realizace , stavba med.sdělení , vnímání autora med.sdělení
Vysvětlí pojem vědecko- fantastická literatura a poznává představitel této literaturyRozlišuje literární fikci od skutečnosti	Vědecko-fantastická literatura	EGS poznávání života v jiných zemích , Evropa a svět nás zajímá ,Objevujeme Evropu a svět

Ročník: 9

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou Poznává původ a vývoj českého jazyka	Jazyky slovanské Obecné výklady o českém jazyce - vývoj českého jazyka - útvary českého jazyka	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Zvuková stránka jazyka - hláskosloví - spisovná výslovnost - psaná a výslovnost slov přejatých	
Rozlišuje zásady tvoření českých slov Zvládá pravopis	Tvoření slov - stavba slova - pravopis	
Rozpoznává přesná pojmenování a používá odborné názvy	Význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - anonyma - odborné názvy	
Správně třídí slovní druhy, Tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví - slovní druhy - skloňování jmen - slovesa a jejich tvary - pravopis	

	- velká písmena	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů, rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	Skladba - stavba vět - druhy vět - větné členy - věta a souvětí - tvoření vět - slovosled	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se ve struktuře literárního textu, rozumí jeho smyslu a významu	Vypravěčství - jazykové prostředky ve vypravování - stavba textu	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Má přehled o významných představitelích české i světové literatury	Povídky, romány a významní spisovatelé	EGS poznávání života v jiných zemích, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
Chápe význam divadla, sleduje kulturní dění	Divadlo - role v životě člověka - funkce písní - hudebně divadelní žánry	
Formuluje dojmy z četby nebo návštěvy představení, vyjadřuje názory na umělecké dílo	Knihy, divadelní a filmová představení, orientace v knihovně a návštěvy	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů EGS poznávání života v jiných zemích, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
Poznává základní rysy individuálního stylu autora. Vyhledává informace v různých zdrojích	Samizdatová a exilová literatura	EGS poznávání života v jiných zemích, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby členění	Vypravování	
Orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodné slovní zás.	Popis	
Zvládá základní normy písemného vyjadřování a	Charakteristika	

grafickou úpravu textu		
Vhodně užívá spisovné jazykové prostředky, vyjadřuje se pohotově a výst.	Tiskopisy, životopis	
Dodržuje zásady kultivovaného projevu	Výklad	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy komunikace ,rozvoj sociálních dovedností , řešení konfliktů
Ovládá základy studijního čtení a formuluje hlavní myšlenky textu	Výtah	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Používá vhodné jazykové prostředky pro různé stylistické útvary, vyjádří ústně nebo písemně své zážitky, názory, postoje	Úvaha	
Chápe roli mluvčího i posluchače	Proslov	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Diskuse	OSV dovednosti pro učení a studium, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace,rozvoj sociálních dovedností, řešení konfliktů
Rozpoznává manipulativní komunikaci informací a zaujímá postoj ke sdělovanému obsahu . Porovnává různé zdroje	Publicistické útvary	MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a realizace, stavba med.sdělení , vnímání autora med.sdělení

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. stupeň

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, různé zajímavé krátkodobé projekty.

Časová dotace: 3 hodiny týdně, od 3. do 5. ročníku.

Místo realizace: v kmenových třídách či učitelských studiích.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalostí cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.
- seznamování žáků s britskými a americkými výrazy anglického jazyka
- začlenění environmentální výchovy do příhodných témat jednotlivých ročníků

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem, časopisy), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty, pracovní listy týkající se environmentální problematiky (EPL)

Příležitostné akce: projekty

Časová dotace: 3 hodiny týdně od 6. do 9. ročníku.
v případě výběru volitelného předmětu – 2 hodiny týdně od 7. do 9. ročníku

Místo realizace: kmenová učebna
učebna humanitních studií

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- Žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Ročník : 3

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- porozumí otázce What's your name?, odpoví na ni, představí se, zeptá se na jména druhých, seznámí se s lidmi. - identifikuje jednotlivé postavy kurzu, rozlišuje postavy podle barev a jména a vyjádří, kde se nacházejí. - rozliší pojmy colour, numer, osvojí si jejich význam a dokáže slovně označit i poslechem rozeznat číslovky 1,2,3,4,5. - aktivně pojmenuje názvy domácích zvířat, rozpozná je v mluveném projevu a rozliší podle zvuků. - odpoví na otázku How are you?, případně ji sám položí. - odpoví na otázku How many....?, použije spojení číslovky a množného čísla podstatného jména. Rozliší tvar podstatného jména pro jednotné a množné číslo. - pojmenuje další druhy zvířat, vyjádří a použije přivlastňovací pád pro osoby. - rozliší, kde se věci nacházejí (vpravo, vlevo). - aktivně hovoří o školních předmětech, popíše je pomocí barev, určí komu patří, rozliší poslechem barvy a předměty. - vyjádří vlastnictví přivlastňovacími zájmeny (my, your), vyjádří žádost o určité	What's your name? Jak se jmenuješ? Where are you ? Kde jsi? Colours, numbers Barvy, čísla 1-5 Animals Zvířata a zvuky zvířat How are you? Jak se máš? How many? Kolik? Množné číslo podstatných jmen Where animals live? Kde zvířata bydlí? Přivlastňovací pád School Školní předměty – tužka, pero, aktovka atd.	EGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice anglicky mluvících zemí MKV – Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění. OSV – Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.

předměty a vhodně reaguje. - identifikuje předměty podle názvu, určí jejich množství pomocí znalosti číslovek 6-10, popíše, kde se předměty nacházejí. - používá fráze Give me..... please a Here you are při poslechu příběhu. - vyjádří postoj k jídlu, osvojí si názvy jídel. - osvojí si další názvy jídel (ovoce a zelenina) a označí jejich množství pomocí číslovek 1-10. - dokáže pojmenovat další názvy zvířat a slovesa pohybu, jejich rozkazovací způsob a význam přídavných jmen. - je schopen vytvořit otázku Can you swim? a odpovědět na ni. - určí názvy některých částí těla, použije množného čísla a číslovek k označení počtu. - osvojí si názvy hraček, dokáže je rozlišit při poslechu. - logicky používá osvojené výrazy, označí známá slova podle velikosti a množství. - dokáže rozlišit a pojmenovat místa, kde zvířata žijí, používá předložky místa. - podle poslechu dokáže vybrat klíčová slova na téma rodina, jednoduše popíše svoji rodinu.	In the classroom Ve třídě Předložky místa – na, pod, v atd. Číslovky 6-10 Our food Naše jídlo Sloveso like (mít rád) Fruit and vegetables Číslovky 1- 10 What we can do Zvířata, slovesa pohybu Přídavná jména (chytrý, rychlý atd.) Rozkazovací způsob Sloveso can Our body Naše tělo Množné číslo Toys Hračky Let's play Pojďme si hrát In the countryside Na venkově Předložky místa .- opakování Our family (animals) <u>Revision</u> - opakování	
---	--	--

Metody, formy, nástroje, pomůcky: Opakování slyšeného slova, říkanky, básničky, písničky, audio nahrávky, řízené/doplňování dle vzoru/ i neřízené dialogy, obrazový materiál, kartičky, hraní scének, jazykové hry – pexesa, domino

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<u>PŘEDSTAVOVÁNÍ</u> - reaguje na příkazy - vyjadřuje vlastnické a příbuzenské vztahy pomocí přivlastňovacího 's - popisuje věci a zvířata - popisuje dům, byt, pokoje - jmenuje koničky jednotlivých osob i své <u>MOJE KONÍČKY</u> - používá sloveso can k vyjádření co umí a neumí - popisuje dovednosti v oblasti sportu a hudebních nástrojů - pokládá otázky se slovesem umět a odpovídá <u>JÍDLO A PITÍ</u> - vyjadřuje, co má a nemá rád k jídlu a pití - klade otázku, zda-li má někdo něco rád, odpovídá <u>VOLNÝ ČAS</u> - vyjadřuje skutečnost, že něco rád či nerad dělá - vyjadřuje činnost 3. os., č. j. - mluví o tom, co lidé dělají nebo nedělají <u>MOJE ŠKOLA</u> - používá předložky on, in ve spojení se školními předměty a dny v týdnu - popisuje rozvrh hodin - popisuje činnosti v různých školních předmětech - určuje čas - mluví o tom, co dělá v průběhu celého týdne	Příkazy Přivlastňovací 's Popis věcí a zvířat Popis domu, bytu, pokoje Vazba there is, there are Tvary sloves s koncovkou -ing ve formě podst. jména Sloveso umět/neumět Sloveso can (umět) – otázka a krátké odpovědi Sloveso like ve tvarech: I like, I don't like Otázka u slovesa like: Do you like? Krátká kladná nebo záporná odpověď Vazba s -ing po slovese like Přítomný čas prostý – 3. os., č. j. Zápor pomocí doesn't Předložky on, in ve spojení se školními předměty a dny v týdnu Určování času	OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině, třídě. Komunikace – komunikace v různých situacích (pozdrav, prosba, omluva, informování) MKV – lidské vztahy VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

<u>OBLEČENÍ</u> - popisuje oblečení (podle skutečnosti nebo podle obrázků) - ptá se na skutečnost v současnosti (u slovesa wear) - vyjadřuje zápor v současnosti (u slovesa wear) <u>LIDÉ</u> - vypráví, odkud kdo pochází a kde nyní žije, jaké jazyky umí - popisuje činnost lidí kolem sebe, jejich povolání - popisuje, co kdo dělá v daném okamžiku - poznává tradice a zvyky	Přítomný čas průběhový se slovesem wear Otázka u přítomného času průběhového Zápor u přítomného času průběhového Lidé, povolání, názvy zemí, národností, jazyků Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Velikonoce	
---	--	--

Ročník: 5.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
<u>PŘEDSTAVOVÁNÍ</u> - hovoří o školních předmětech, o svém volném čase - hovoří o svých každodenních aktivitách - popisuje povolání - vyjadřují plány do budoucna - popisuje, co lidé právě dělají <u>NÁKUPY</u> - ptá se na oblíbené věci (film, kniha, ..), odpovídá - ptá se na cenu - používá fráze při nakupování v roli zákazníka i prodavače - zná některé názvy obchodů, - ptá se na místo - vyjadřuje umístění věcí (budov) ve vztahu k jiným <u>NAROZENINY</u> - jmenuje měsíce - vyjadřuje data - používá řadové číslovky - říká, kdy má narozeniny a ptá se ostatních - vyjadřuje kdy a kde se kdo na-	Sloveso have v otázce i v záporu Přítomný čas prostý Vazba want to + sloveso Přítomný čas průběhový Otázka: Do you like? Anglické peníze How much ..I would like.. Can I help you? Here you are. Obchody Otázka na místo: Where ... Předložky (between, next to, opposite) Data Řadové číslovky Kdo, kdy, kde se narodil, fráze. Sloveso být – minulý čas	EV – ekosystémy OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – lidské vztahy VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

rodil <u>ZVÍŘATA</u> - pojmenovává různá zvířata a rozeznává i citoslovce pro zvuky, které vydávají - popisuje cestu - popisuje zvíře (jak vypadá, co umí, co dělá) <u>V MINULOSTI</u> - popisuje, kde někdo byl před určitou dobou - vyjadřuje co uměl či neuměl, když byl malý <u>VOLNÝ ČAS</u> - popisuje aktivity, které dělal v minulosti - ptá se na činnosti, které proběhly v minulosti <u>PRÁZDNINY</u> - popisuje plánované aktivity v diáři - popisuje plány na prázdniny <u>ZEMĚ A KONTINENTY</u> - vypráví o určité osobě – odkud pochází, jakým jazykem mluví, jaké je národnosti - procvičuje slovní zásobu, jazykové dovednosti, osvojené gramatické struktury	Vazba there is, there are. Minulý čas slovesa have: had Rozkazovací způsob při vysvětlování cesty. Popis zvířat Minulý čas slovesa být Minulý čas slovesa can: could i zápor Minulý čas prostý pravidelných sloves Otázka a zápor v minulém čase prostém Minulý čas nepravidelných sloves Přítomný čas průběhový pro vyjádření blízké budoucnosti Vyjádření plánované budoucnosti: going to Žijeme v Evropě Velká Británie a USA Kanada a Austrálie	
---	--	--

Pomůcky: Audio a video technika, autentické texty, slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, mapy, hry, obrazový materiál, tabule gramatických přehledů, kopírovaný materiál, názorné pomůcky.

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- představí sebe i druhé - používá fráze užívané v hodinách angličtiny - zvládne vytvořit množné číslo podstatných jmen - vyčasuje a použije sloveso být EPL 1 – Moje rodina, okolí domu (důležitost rodinných vztahů, vazba na přírodu, společné procházky) - vyjádří, že někdo něco vlastní, nebo se na to zeptá v souvislosti s rodinou a domácími mazlíčky - popíše domácí a divoká zvířata, vyjádří vztah k nim EPL 2 – Mláďata a dospělci, vztah ke zvířatům EPL 3 – Návštěva ZOO (klady a zápory ZOO, charakteristika zvířat) - popíše obydlí a bydliště EPL 4 – Recyklování, třídění odpadu (smysl recyklace, rozlišení barev kontejnerů) - určí čas a datum - někomu něco přikáže a zakáže - hovoří o průběhu narozeninové oslavy - vyjádří, že někdo něco umí, nebo neumí - požádá o svolení, zda něco smí udělat - vyjádří, že se někde něco vyskytuje, nebo nevyskytuje EPL 5 – Krátká návštěva ČR (fauna a flóra, národní parky, nejvyšší body, příprava výletu pro anglického kamaráda) - dokáže popsat návštěvníkům České republiky, jak zde mohou strávit volný čas - dokáže stručně popsat přírodní zajímavosti České republiky - zeptá se a popíše, co kdo dělá právě v tuto chvíli - seznamuje se s rozdíly mezi britskou	Představování Škola Fráze použitelné v hodinách angličtiny Množné číslo podstatných jmen Sloveso být Rodina Domácí mazlíčci Přivlastňovací pád Sloveso mít Dům a byt Čas a datum Rozkazovací způsob Oslava narozenin Jídlo a pití Sloveso can – moci, umět Vazba there is/ there are Česká republika, Praha Moje město Návštěvy Přítomný čas průběhový Britská škola, naše škola Přítomný čas prostý Frekvenční příslovce Mimoškolní aktivity Oblečení Nakupování Ukazovací zájmena Školní výlet Zvířata Srovnávání přítomných časů	OSV – mezilidské vztahy VDO – společnost a stát MKV – kulturní difference MDV – tvorba multimediálního sdělení EV – vztah člověka k životnímu prostředí (vytváření environmentálních pracovních listů – EPL)

a českou školou - mluví o opakujících se činnostech - popíše běžné zvyky - hovoří o svých zálibách a zálibách ostatních - vyjádří názor na vzhled někoho nebo něčeho - zeptá se na zájmy a zvyky - mluví o předmětech blízkých a vzdálených - vypráví o návštěvě v zoo, pojmenuje některá zvířata - dokáže rozpoznat přítomný čas prostý a průběhový - mluví o zážitcích - charakterizuje počasí - řekne, co dělal/la v minulosti - zeptá se na cestu a popíše ji	Víkend, prázdniny Pocasí Minulý čas prostý Prohlídka města Orientace ve městě Otázky na podmět a předmět	
---	---	--

Pomůcky: audio a video technika, časopisy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, názorné pomůcky, internet

Ročník: 7

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- řekne, kde někdo o prázdninách byl a co dělal EPL 6 – Bezpečné a ukázněné táboření v přírodě (možnosti a pravidla stanování, osobní zkušenosti s kempováním) - získá informace od druhých - dokáže říci, kde se nachází určité město EPL 7 – Volný čas (vhodné trávení volného času, příprava programu pro skupinu osob) - hovoří o tom, že někdo musí, nebo nemusí něco dělat - zeptá se a hovoří o povinnostech i zálibách - poznává tradiční svátky ve Velké Británii - omluví se a vysvětlí, proč něco někdo nemůže udělat	Prázdniny, cestování Opakování – minulý čas prostý Volný čas, povinnosti Způsobové sloveso must (muset) Svátky a oslavy Sloveso to have to (opisný tvar – muset) Jídlo a pití Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Vyjádření množství	OSV – Mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – multikulturalita EV – vztah člověka k životnímu prostředí (vytváření environmentálních pracovních listů – EPL)

- rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména v souvislosti s tematikou jídla a pití - mluví o množství - mluví o nehodách a bezpečnosti na silnici - popíše části těla - porovnává vlastnosti osob a věcí - zeptá se někoho na jeho návrh - navrhne nějaký nápad nebo myšlenku - mluví o plánech do budoucna - vyjádří, co by někdo rád dělal, nebo nedělal - řekne, co někdo právě udělal, nebo ještě neudělal - zeptá se někoho, jestli už něco zažil/udělal EPL 8 – Moravský kras (znalost prostředí krasu, pověsti Moravského krasu) - mluví o životním prostředí EPL 9 – V lese (jehličnaté a listnaté stromy, lesní plody) EPL 10 – Životní prostředí (ochrana, znečištění, povodně) - vyjádří, jak někdo něco bude dělat nebo jak se něco bude dít - mluví o vlastních plánech a představách o budoucnosti - vyjádří myšlenky o tom, co se stane, nebo nestane - vyjádří a zdůvodní názor - seznamuje se s životem ve Velké Británii - vyjádří, co se dělo v minulosti	Bezpečnost na silnici Stupňování přídavných jmen První pomoc Budoucí čas vyjádřený pomocí Going to Oblíbené činnosti, sport Předpřítomný čas Životní prostředí Budoucí čas vyjádřený pomocí „will“ Život v budoucnosti, životní prostředí Tvoření příslovčí Reálie Velké Británie Minulý čas průběhový	
--	---	--

Pomůcky: audio a video technika, časopisy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, názorné pomůcky, internet

Ročník: 8

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- mluví o prvním školním dni a hovoří o pocitech - popíše cestu - hovoří o sportech - vyhledá informace v textu, vyjádří přání - zváží návrh a formuluje podmínku a vyjádří přání - hovoří o objevech a vynálezech - někoho či něco blíže popíše - vysvětlí, jak fungují přístroje - napíše jednoduchý příběh v minulém čase - popíše pamětihodnosti a turistické atrakce - hovoří o životě ve městě - popíše někomu cestu, hovoří o prostředcích hromadné dopravy - EPL 11 – Ochrana přírody (rezervace, přírodní parky, pravidla chování v přírodě) - seznamuje se s rozdílnými kulturami a vyjádří názor - někoho představí a popíše - řekne, co někdo smí či nesmí dělat - mluví o trávení volného času - hovoří o tom, co je naplánováno a domluveno - telefonuje a zanechá zprávu - EPL 12 – Pozitivní vztah k přírodě (organizace zabývající se ochranou přírody, Greenpeace a její činnost) - dozvídá se zajímavosti o životě lidí v USA - hovoří o jídle v USA - řekne, co by se mohlo stát - EPL 13 – Zdravá strava (zdravé a nezdravé potraviny, pitný režim) - poznává historii Kalifornie - EPL 14 – Tornáda v USA (škody způsobené tornádou, pravidla chování při tornádu) - EPL 15 – Noc strávená v divoké přírodě (zaměřeno na Aljašku a	Nová škola, pocity, popis cesty Sport Televize a televizní program Podmínkové věty Vynálezy, věda a technika Vztažné věty Minulý čas průběhový Londýn, pamětihodnosti Život ve městě Doprava Vztažné věty Rozdílnost kultur, jazyk To be allowed to (smět, moci) Volný čas Plány Vyjádření budoucích plánů Telefonování Florida, americká angličtina Jídlo a pití Podmínkové věty II Kalifornie, zlatá horečka, festivaly Gerundium	VDO – formy participace OV – kooperace, kompetice EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita, etnický původ MDV – práce v realizačním týmu EV – vztah člověka k životnímu prostředí (vytváření environmentálních pracovních listů – EPL)

ochranu přírody)		
- řekne, v čem je dobrý nebo špatný a jakou má náladu		

Pomůcky: Audio a video technika, počítače, časopisy, autentické texty, slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, mapy, hry, obrazový materiál, tabule gramatických přehledů, kopírovaný materiál, názorné pomůcky, internet

Ročník: 9

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- mluví o populaci Spojených států amerických a návštěvě New Yorku, o oslavách svátků - vyjádří, že se něco událo před nějakým bodem v minulosti - EPL 16 – Terminologie aneb rozumíš často používaným výrazům? (přiřazení environmentálního názvosloví, porozumění jednotlivým ekologickým slovům) - EPL 17 – Podívej se z okna, okres Blansko (základní přírodní znalosti, řeky, jeskynní systémy, černé skládky a s nimi spojené sankce) - realie státu Nebraska - poznává prostředí školy v USA a porovná rozdíly v systému vzdělávání - řekne, kde a kdy bylo či bude něco vykonáno nebo uděláno, z čeho je něco uděláno nebo z čeho se něco skládá - EPL 18 – Znečištění ovzduší (základní fakta, lidské zásahy, problém automobilové dopravy) - mluví o minulosti a současnosti Velké Británie - vyjádří svůj názor o předsudcích - vyjádří se přátelsky a zdvořile - referuje o tom, co někdo říká nebo si myslí - hovoří o životě mladých lidí, mluví o sobě a svých plánech do budoucna, domluví si schůzku, napíše do časopisu žádost o radu - EPL 19 – Nejlepší léta našeho života (trávení volného času v minulosti a	- USA, New York, svátky - Předminulý čas - Nebraska, život ve škole - Kampaň proti alkoholu za volantem - Trpný rod - Velká Británie tradiční i moderní - Předsudky - Nepřímá řeč - Život mladých lidí - Vedlejší věty příslovečné časové - Povolání a činnosti, svět práce - Posun časů v nepřímé řeči - Austrálie, rozdílnost kultur - Otázky v nepřímé řeči - Život v budoucnosti, rodina - Vyjadřování budoucnosti	- VDO – principy demokracie - OV – kooperace a kompetice - EGS – jsem Evropané - MKV – princip sociálního smíru a solidarity - MGV – práce v realizačním týmu - EV – vztah člověka k životnímu prostředí (vytváření environmentálních pracovních listů – EPL)

dnes, potřeba ekologické výchovy, obnovitelné zdroje energie) - pojmenuje povolání a činnosti a hovoří o nich - sestaví stručný životopis a žádost - opíše význam slova - reprodukuje, co řekli druzí - poznává fakta a zajímavosti o Austrálii EPL 20 – Změna klimatu (globální oteplování, tání ledovců, skleníkový efekt) - reprodukuje otázky - reaguje, když nerozumí - rezervuje si pokoj v hotelu - porozumí nápisům - hovoří o různých představách života v budoucnosti - vyjádří domněnky o budoucnosti - diskutuje na téma rodina - strukturuje své názory pomocí myšlenkové mapy		
---	--	--

Pomůcky: Audio a video technika, počítače, časopisy, autentické texty, slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, mapy, hry, obrazový materiál, tabule gramatických přehledů, kopírovaný materiál, názorné pomůcky, internet

**Vyučovací předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE
(volitelné)**

Ročník: 8. a 9.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- samostatně prezentuje sebe a svoji rodinu, popíše vzhled i charakter člověka - seznámí se se členy královské rodiny UK - rozumí textu a odpoví na otázky, vyhledá potřebné informace - rozumí jednoduchému poslechovému příběhu a reprodukuje ho - sám sestaví příběh, vyprávění, konverzaci - vypracuje projekt na dané téma hodiny a prezentuje ho - seznamuje se se zvyky vánočních svátků v UK, umí o nich vyprávět, zná tradiční příběhy, písně a zvyky - zná realie UK, orientuje se na mapě UK - vypracuje projekt nebo krátké vyprávění na dané téma - vyjádří svá přání, cíle a plány do budoucna, pojmenuje názvy povolání a - vyjádří svůj názor na seznamuje se se zvyky vánočních svátků v UK, umí o nich vyprávět, zná tradiční příběhy, písně a zvyky jednotlivá povolání - seznámí se s historií anglického jazyka, zná rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou - na požádání sdělí informaci a sám si i o informaci požádá - zná a srovnává výslovnost mezi britskou a americkou angličtinou	My family – členové rodiny, přídavná jména popisující vzhled i charakter člověka The Royal family – členové královské rodiny v UK – sestavení rodokmene Storytelling – vyprávění a tvorba příběhu, prezentace Christmas in UK – zvyky, tradice, historie, písně, příběhy, video Reálie VB – England, Wales, Scotland, Northern Ireland – hl. města, zvyky, tradice, jazyk, měna, kultura, historie Jobs – názvy povolání, vyprávění o svých plánech do budoucna, čím chci být a proč Rozdíly mezi americkou a britskou angličtinou – slovní zásoba, výslovnost Film v originálním znění	EVO – krajina VB, politika ochrany ŽP, lidská činnost v souladu s udržitelným rozvojem krajiny

Metody: projekty, prezentace, skupinové práce, poslechová cvičení a texty, reprodukce

Pomůcky: časopisy, audio, video, autentické texty, kopírovatelný materiál, učebnice, mapy, doplňkový materiál

Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Vyučovací předmět německý jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Vyučuje se v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě a učebně humanitních studií.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- zvládnutí komunikativních dovedností
- získání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- získání schopností číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání informací o zemích
- studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, respektování a toleranci
- k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Metody a formy práce:

Výklad, shrnutí učiva, samostatná práce, skupinová práce, práce se slovníkem, práce s knihou a časopisy, vyhledávání informací, krátkodobé projekty, sebehodnocení, rozhovor, čtení s porozuměním, poslech

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy

EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

MKV – lidské vztahy, multikulturalita, etnický původ, kulturní difference

MDV – tvorba multimediálního sdělení

VDO – společnost a stát

EV- vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Kompetence k učení:

Žák – vyhledává a třídí informace

- poznává smysl a cíl učení
- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- porovnává získané výsledky
- propojuje získané poznatky do širších celků
- rozvíjejí jednotlivé dovednosti (ústní projev, čtení a poslech s porozuměním)
- pracuje s chybou

Kompetence k řešení problémů:

Žák: - je schopen pochopit problém

- uplatňuje získané dovednosti k řešení problému
- orientuje se v cizím jazykovém prostředí

Kompetence komunikativní:

- Žák: - komunikuje na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
 - je veden k výstižnému a souvislému projevu
 - zapojuje se do diskuse
 - rozšiřuje slovní zásobu a vytváří systém
 - využívá intonace, důrazu, melodie hlasu

Kompetence sociální a personální:

- Žák: - spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
 - oceňuje zkušenosti druhých lidí
 - je schopen sebekontroly
 - pozoruje jiné zvyky v cizích zemích

Kompetence občanské:

- Žák: - respektuje názory ostatních
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
 - respektuje kulturní odlišnosti a tradice jiných národů
 - poznává dějiny cizích zemí

Kompetence pracovní:

- Žák: - pracuje se slovníkem
- vyhledává informace pro práci v hodinách
 - formuje pracovní návyky – vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio
 - je schopen efektivně organizovat svou práci
 - plní své povinnosti
 - využívá dovednosti v cizím jazyce pro vlastní rozvoj, další studium a budoucí profesní uplatnění

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Poznává německou abecedu, osvojí si správnou výslovnost a seznámí se se základními fonetickými jevy Pozdraví Rozumí známým slovům	Pozdravy Dny v týdnu Číslovky Barvy, jména Slavné osobnosti Země a města Mezinárodní slova	
Představí sebe i jiné osoby, odpovídá na jednoduché otázky, vyplní jednoduchý formulář Napiše o sobě	Časování sloves Tykání, vykání Otázky Zápor Pořádek slov ve větě	OSV – komunikace, mezilidské vztahy MDV – základní údaje v cizím jazyce
Představí členy rodiny a získá základní informace o rodinných příslušnících Porozumí krátkému textu Vypráví krátký příběh podle obrázků	Rodina Přivlastňovací zájmena Přídavná jména v přísudku Protiklady Určité členy u osob	OSV – vztahy v rodině
Určí čas, zvládá časové údaje Vyjadřuje se o svých činnostech – co rád a nerad dělá	Časové údaje a předložky Slovesa a zápor Přivlastňovací zájmena Volný čas	

Ročník: 7

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Popíše školní potřeby a předměty Ptá se na předměty a odpovídá Posuzuje správnost Přikazuje někomu něco	Škola a školní potřeby Neurčité členy a zápor podstatných jmen Rozkaz Předložka im	MDV – komunikace ve skupině nebo ve dvojicích
Vypráví o koníčcích svých i kamarádů Popíše činnosti během týdne Telefonicky si domluví program Elektronicky komunikuje	Koníčky Časování sloves + sein Předložka am v časových údajích	OSV – poznávání lidí, navazování kontaktů
Popisuje činnosti na počítači Říká, co kdo má, kupuje, fotografuje	Počítač Časování sloves + haben 4. pád podstatných jmen	EV – zvířata součást přírody MDV – počítač a internet ke komunikaci

Vypráví o domácích mazlíčcích Napiše dopis	Vídeň	
Zeptá se na přesný čas a určí ho Sdělí věk Počítá do 100 a zvládá matematické úkony Určí roční období a měsíce	Počítání do 100 a matematické úkony Určování času Množné číslo podstatných jmen Věk, roční období, měsíce	
Zvládá koupit jízdenku a zamluvit ubytování Napiše pozdrav z dovolené Hovoří o činnostech o prázdninách Vytvoří jednoduchý dotazník o sobě	Prázdniny Cestování Názvy zemí Časování möchten a fahren Předložky nach, in	EGS – cestování, státy EU MKV – výběr důležitých informací

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Sestavuje popis bytu a pokoje Správně používá předložky Hovoří o činnostech během roku Porozumí kratším textům	Bydlení – dům, pokoj Vazba es gibt Předložky se 3. a 4. pádem Nepravidelná slovesa a slovesa s odlučitelnými předponami 3. pád podstatných jmen	OSV – sebepoznání, mezilidské vztahy
Zeptá se na směr cesty, popíše cestu Správně používá předložky Seznamuje se s Mozartem a jeho rodištěm	Předložky se 3. a 4. pádem 4. pád podstatných jmen Předložka für Nepřímý pořádek slov Salzburg, Mozart	EGS – Evropa MV – rozvoj komunikačních schopností
Vypráví o průběhu svého dne Mluví o svém jídelníčku Používá větší číslovky Vytváří rozhovor při nakupování	Můj den Další slovesa Potraviny Nakupování Povinnosti a sloveso müssen Množné číslo podstatných jmen	OSV – organizace vlastního času, zdravý životní styl
Popíše svůj týdenní program Mluví o škole a o svých předmětech, sestaví rozvrh hodin Čte s porozuměním Seznamuje se s německým městem	Můj den Slovesa können a dürfen Řadové číslovky Rozvrh hodin Podmět „man“ Berlin	MV – tvorba mediálního sdělení – rozhovor OSV – organizace vlastního času

Ročník: 9

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Popíše části těla a řekne, co bolí Dá někomu příkaz Vypravuje v minulém čase Čte a poslouchá s porozuměním	Části těla a obličeje Nemoci, u lékaře Rozkazovací způsob 3. pád osobních zájmen Preteritum sein a haben	OSV – řešení různých situací
Požádá o informaci Orientuje se podle jednoduchého plánu a popíše cestu Popíše místo, kde bydlí Vyjádří čím a kam chce jet	Ve městě, na venkově Plán města Předložky se 3. pádem Jedeme kam a čím – dopravní prostředky Státy Evropy Sloveso wollen Souřadné souvětí a spojka deshalb	EGS – cestování MKV – výběr důležitých informací
Mluví o počasí Popíše svoje oblečení Píše blahopřání Seznamuje se se zvyky u nás a v německy mluvících zemích	Počasí Oblečení Přivlastňovací zájmena Svátky	EV – vztah člověka k prostředí
Mluví o plánech na prázdniny Popisuje události v minulém čase Čte s porozuměním o zajímavostech ve světě	Prázdniny, dovolená Perfektum pravidelných i nepravidelných sloves Stupňování přídavných jmen a příslovčí Cestování po Evropě a po světě	EGS – objevujeme Evropu a svět

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Vyučovací předmět Matematika je realizován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

- v 1. ročníku – 4 hodiny týdně
- v 2. - 5. ročníku – 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (hlavně kalkulátory a výukové programy). Výuka předmětu probíhá v kmenové učebně, při využití vzdělávacích programů v počítačové učebně.

Forma realizace: vyučovací hodina – v ní používáno skupinové vyučování, výklad učiva, samostatná práce, vhodné dostupné vyučovací pomůcky

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

žák je veden:

- k vyhledávání vhodných způsobů řešení matematických úkolů
- k plánování postupu při řešení matematických úkolů
- k třídění informací
- k porovnávání získaných výsledků
- k vyvozování závěrů
- ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

žák je veden:

- k pochopení úkolu a naplánování jeho řešení s využitím vlastního úsudku a zkušeností
- k využívání získaných vědomostí k objevování různých variant řešení
- k vyhodnocování správnosti výsledků
- k užívání logických, matematických a praktických postupů při řešení problému
- k ověřování správnosti řešení matematických problémů
- k aplikování osvědčených postupů při řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní

žák je veden:

- k přesnému formulování a vyjadřování svých myšlenek
- k správnému používání terminologie a symboliky
- k naslouchání názorům druhých
- k zapojování se do diskuze
- k obhajování svého názoru s vhodnou argumentací

Kompetence sociální a personální

žák je veden:

- k účinné spolupráci ve skupině, v týmu
- k zapojování se do diskuze
- k potřebě spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- k podporování jeho sebedůvěry

Kompetence občanské

žák je veden:

- ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- k hodnocení svojí práce a práce ostatních
- k ohleduplnosti a taktu

Kompetence pracovní

žák je veden:

- k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- ke správnému užívání techniky a pomůcek

Ročník :1

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků píše a čte přirozená čísla do 20 orientuje se na číselné ose, využívá číselnou osu při porovnávání čísel chápe vztahy před, za, hned před, hned za řeší nerovnice provádí z paměti sčítání a odčítání s přirozenými čísly do 20	počítání po jedné v oboru do 20 rozlišování desítky a jednotek zápis a čtení čísla v desítkové soustavě orientace na číselné ose v oboru do 20 porovnávání čísel v oboru 0-20 řešení nerovnic	OSV rozvoj schopností poznávání utváření základních dovedností pro spolupráci

řeší jednoduché slovní úlohy	sčítání a odčítání v oboru do 20 typu 5+4, 9-5, 10+6, 17-7, 12+4, 16-4, 7+8, 15-7	
řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy „o n méně“, „o n více“	řešení slovních úloh	
tvoří jednoduché slovní úlohy, v nich aplikuje osvojené početní operace	řešení slovních úloh se vztahy „o n méně“, „o n více“	
pojmenovává rovinné obrazce	tvoření slovních úloh	
rozeznává tělesa	rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	
	tělesa: krychle, kvádr, koule, válec , trojúhelník	

Ročník :2

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty o daném souboru a vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru do 100	počítání po jedné a po deseti v oboru do 100 rozlišování desítek a jednotek	OSV rozvoj schopností poznávání sociální rozvoj – respektování, pomoc morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
čte a zapisuje přirozená čísla v oboru do 100	zápis čísla v desítkové soustavě	
pracuje s číselnou osou	orientace na číselné ose v oboru do 100	
porovnává přirozená čísla v oboru do 100	porovnávání čísel v oboru do 100	VDO výchova k samostatnosti, sebepoznání, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost
řeší jednoduché nerovnice	řešení nerovnic	
pamětně sčítá a odčítá v oboru do 100	sčítání a odčítání v oboru do 100 typu 30+40, 70-40, 29+60, 76- 50, 82+7, 99-4, 65+8, 72-8	
pracuje s pojmy „součet“ a „rozdíl“		
řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	řešení slovních úloh vytváření slovních úloh	
řeší slovní úlohy se vztahy „o n více“ „o n méně“	řešení slovních úloh typu „o n více“, „o n méně“	
počítá příklady se závorkami	počítání se závorkami	

vyjmenovává řady násobků v oboru násobilky	násobky čísel v oboru násobilky	
násobí a dělí v oboru násobilky	násobení a dělení v oboru násobilky	
řeší slovní úlohy s násobením a dělením a se vztahy „n krát více“, „n krát méně“	řešení slovních úloh	
poznává geometrické útvary v rovině	geometrické rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	
určuje tvary těles, modeluje je nachází v realitě jejich reprezentaci	tvary těles: koule, válec, krychle, kvádr, pojmy: stěna, hrana, vrchol	
rýsuje úsečky	rýsování úseček	
měří délky úseček na centimetry	měření délky úseček na centimetry	
porovnává délky úseček pomocí proužku papíru	porovnávání délky úseček pomocí proužku papíru	
hledá střed úseček pomocí proužku papíru	hledání středu úsečky pomocí proužku papíru	
používá jednotky délky: cm, dm, m	jednotky délky: cm, dm, m, vztahy mezi nimi	
počítá obvod útvaru	obvod jednoduchého útvaru	
rýsuje lomenou čáru	lomená čára	
doplňuje magické čtverce a pyramidy, v nich aplikuje sčítání a odčítání do 100 a násobení a dělení v oboru násobílek doplňuje číselné obrázkové řady na základě logické posloupnosti	magické a obrázkové řady	
orientuje se v čase	čtení údajů na hodinách	
používá časové jednotky: hodina, minuta, sekunda	délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku, doba snídaně, oběda, večeře	

Ročník: 3

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru do 1 000	počítání po jednotkách, desítkách a stovkách v oboru 0 – 1 000 rozlišování jednotek, desítek a stovek	OSV dovednost řešení problémů
čte a zapisuje přirozená čísla v oboru do 1 000	čtení a zápis trojčiferných čísel	VDO rozvoj komunikativní, formulační, argumentační a prezentační schopnosti
pracuje s číselnou osou	znázornění trojčiferných čísel na číselné ose	
zaokrouhluje čísla na desítky a stovky	zaokrouhlování čísel na desítky a stovky	
porovnává čísla v oboru do 1 000	porovnávání čísel v oboru do 1 000	
automatizuje násobilkové spoje	automatizování spojů násobilky	
řeší příklady na dělení se zbytkem pracuje s pojmy neúplný podíl a zbytek	dělení se zbytkem	
pamětně násobí a dělí dvojčiferná čísla jednociferným číslem v oboru do 100	pamětné násobení a dělení dvojčiferného čísla jednociferným číslem mimo obor násobitek v oboru do 100, příklady typu 40×2 , $90 : 3$, 3×24 , $96 : 6$	
řeší slovní úlohy i se dvěma různými početními operacemi	řešení slovních úloh	
písemně sčítá a odčítá v oboru do 1 000	písemné sčítání a odčítání v oboru do 1 000	
pamětně sčítá a odčítá v oboru do 1 000	pamětné sčítání a odčítání v oboru do 1 000 typu $600 + 200$, $900 - 300$, $420 + 500$, $630 - 400$, $520 + 630$, $960 - 540$	
používá a převádí jednotky délky: mm, cm, dm, m, km	jednotky délky: mm, cm, dm, m, km, převody jednotek	
rýsuje přímku, polopřímku, úsečku	přímka, polopřímka, úsečka	
porovnává velikost úseček, měří a odhaduje délku úsečky	měření délky úsečky grafický součet a rozdíl úseček	
	mnohoúhelníky	

poznává a rýsuje mnohoúhelníky určuje délku lomené čáry určuje v jednoduchých příkladech obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran rýsuje kružnici i kruh rýsuje trojúhelník daný délkami stran, užívá jednoduché konstrukce rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času: hodina, minuta, sekunda	délka lomené čáry rýsování kružnice, kruhu trojúhelník, jeho konstrukce osová souměrnost jednotky času: hodina, minuta, sekunda	
---	--	--

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: zapisuje, čte a porovnává čísla do 1000 sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1000 orientuje se na číselné ose do 1000 zaokrouhluje na desítky, stovky rozeznává sudá a lichá čísla ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky násobí písemně jednociferným a dvouciferným činitelem dělí písemně jednociferným dělitelem umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulačce používá kalkulačku ke kontrole řeší jednoduché a složené slovní úlohy provádí jejich zápis zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času převádí jednotky délky a času sestrojuje rovnoběžky a kolmice určí osu souměrnosti překládáním papíru určí vzájemnou polohu dvou přímek rýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici pozná základní tělesa řeší jednoduché slovní úlohy, které jsou v podobě	numerace do 1000 násobení a dělení práce s kalkulačkou slovní úlohy jednotky geometrie	EV – vztah člověka k prostředí OSV- rozvoj schopností poznávání, utváření základních dovedností pro spolupráci, řešení problémů VDO – rozvoj komunikativní, formulační a argumentační schopnosti

různých doplňovaček a obrázkových či číselných řad. počítá po statisících, desetitisících, tisících zapisuje, čte a porovnává čísla do 1 000 000 sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 orientuje se na číselné ose do 1 000 000 zaokrouhluje na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce rozeznává sudá a lichá čísla ovládá pamětné dělení se zbytkem mimo obor malé násobilky	aplikační úlohy číselný obor do 1 000 000 násobení a dělení	
násobí písemně jednociferným a dvouciferným činitelem dělí písemně jednociferným dělitelem umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru používá kalkulátor ke kontrole řeší jednoduché a složené slovní úlohy řeší slovní úlohy na početní vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) čte z grafů pomocí souřadnic sestrojí jednoduchý graf zná římské číslice I až X, L, C, D, M přečte číslo kapitoly a letopočet zná pojem zlomek (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) dokáže vyznačit polovinu, čtvrtinu celku sčítá zlomky se stejným jmenovatelem řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu zná jednotky času, hmotnosti a délky převádí jednotky času, hmotnosti a délky měří a porovnává délku úsečky určí vzájemnou polohu dvou přímek sestrojí rovnoběžku s danou přímkou sestrojí kolmici k dané přímce narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem pozná souměrný útvar určí osu souměrnosti překládáním papíru nakreslí souměrný útvar určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníka a čtverce vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě	práce s kalkulátorem slovní úlohy souřadnice bodů, konstrukce grafů římské číslice zlomky jednotky geometrie	

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Vyučovací předmět matematika patří do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Hlavním cílem matematického vzdělávání je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné k orientaci v reálném světě a získání matematické gramotnosti.

Výuka matematiky má všeobecný charakter a prolíná celým základním vzděláváním. Žáci si postupně osvojují matematické pojmy, symboliku, základy matematického jazyka a možnosti jejich užití. Především však matematika vede žáky k využívání získaných poznatků v praxi, k přesnému a konkrétnímu vyjadřování a k efektivitě při organizování vlastní práce. Je důležitá pro rozvíjení paměti a logického myšlení.

Tento předmět je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- **Číslo a proměnná** - navazuje na tematický okruh Číslo a početní operace z výuky na prvním stupni. Žáci si osvojují aritmetické operace, učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, počítáním a zaokrouhlováním, seznamují se s pojmem proměnná a jejím využití při počítání praktických slovních úloh.
- **Závislosti, vztahy a práce s daty** - žáci se seznamují se změnami a závislostmi běžných jevů reálného světa, tyto změny a závislosti analyzují z tabulek, grafů a diagramů, směřují k pochopení pojmu funkce.
- **Geometrie v rovině a prostoru** - žáci určují a znázorňují geometrické útvary v rovině a v prostoru, zdokonalují svůj grafický projev. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, počítat obvod a obsah rovinných útvarů a povrch a objem prostorových útvarů, což vede k využití geometrie v praktickém životě.
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - žáci řeší problémové situace a úlohy z běžného života přičemž využívají především logického myšlení.

Matematika je na naší škole vyučována v kmenových třídách jednotlivých ročníků. V 6. až 9. ročníku je časová dotace 4 hodiny týdně. Z toho je 15 hodin minimální časová dotace a 1 hodina disponibilní časová dotace.

Při výuce tohoto předmětu upřednostňujeme především práci v lavicích. S úspěchem používáme skupinovou práci, projektové vyučování nebo spolupráci žáků ve dvojicích, jak při výkladu nové látky, tak při opakování. Výuku podporujeme matematickými pomůckami a zpestřujeme ji využíváním vhodných počítačových softwarů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vybírá vhodné aplikační úlohy, které je možné řešit různými způsoby (výběr nejvhodnějšího řešení)
- vyhledává informace, třídí je a dále je zpracovávají do grafů a tabulek
- provádí měření a pozorování a následně využívá získané hodnoty k výpočtům

Kompetence k řešení problémů

- samostatně či ve skupinách řeší problémové úlohy
- volí vhodné způsoby vyhledávání potřebných informací
- vhodně užívá matematických a logických postupů při řešení problému
- předkládá různé způsoby řešení a diskutuje o jejich výhodách a nevýhodách
- prakticky ověřuje správnost některých výpočtů

Kompetence komunikativní

- jasně a přesně formuluje své myšlenky a názory, ústně i písemně

- účelně komunikuje, naslouchá názorům svých spolužáků především při skupinové práci
- využívá komunikační a informační technologie při řešení matematických úloh
- orientuje se v textu

Kompetence sociální a personální

- účinně a efektivně spolupracuje ve skupině
- vytváří příjemné prostředí k práci v týmu
- účelně diskutuje a respektuje názory druhých
- utváří si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých
- chápe svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- v rámci svých možností vždy poskytne druhému pomoc
- chová se šetrně k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- využívá matematických pomůcek (rýsovací potřeby, geometrické modely, ...)
- dodržuje bezpečnost při práci a chrání zdraví své i zdraví druhých
- rozhoduje se o svém vlastním vzdělávání a profesním zaměření
- chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

Průřezová témata

OSV (Osobnostní a sociální výchova)

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV (Ekologická výchova)

- Vztah člověka k prostředí

Ročník: 6.

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - zobrazuje přirozená čísla na číselné ose - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, stovky, tisíce - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti i písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů	Opakování přirozených čísel: - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel - početní operace s přirozenými čísly	
Žák: - čte, zapisuje a sčítá jednoduché zlomky - sčítá a odčítá desetinná čísla	Desetinná čísla a zlomky – opakování: - zlomky - desetinná čísla a jejich znázornění	

	- sčítání a odčítání desetinných čísel	
Žák: - používá pojmy bod, přímka, polopřímka a úsečka - měří délku úsečky - rýsuje střed úsečky - rýsuje rovinné útvary (kružnici, čtverec, obdélník a trojúhelník)	Črtáme, měříme a rýsujeme: - body, úsečky, přímky, polopřímky, kružnice - obdélník, čtverec, trojúhelník	
Žák: - převádí jednotky délky a obsahu - počítá obvody čtverce, obdélníku a trojúhelníku - počítá obsah čtverce a obdélníku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Počítáme obvody a obsahy: - převody jednotek délky a obsahu - obvod a obsah čtverce, obdélníku - obvod trojúhelníku	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - rozlišuje a pojmenovává základní geometrická tělesa - rýsuje síť krychle a kvádru - počítá povrch krychle a kvádru	Geometrická tělesa: - krychle, kvádr, válec, koule - síť kvádru a krychle - povrch kvádru a krychle	
Žák: - čte, zapisuje a znázorňuje desetinná čísla - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - provádí odhady výpočtů - počítá aritmetický průměr - převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti	Desetinná čísla: - čtení a zápis čísel v desítkové soustavě (tisíciny i miliontiny) - zobrazení desetinných čísel na číselné ose - zaokrouhlování desetinných čísel - porovnávání desetinných čísel - početní operace s desetinnými čísly - aritmetický průměr - jednotky délky, obsahu a hmotnosti	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - zná pojem násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozkládá číslo na součin prvočísel - určuje společné násobky a společné dělitele daných čísel - určuje nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou a tří čísel - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	Dělitelnost přirozených čísel: • násobek, dělitel • znaky dělitelnosti • prvočíslo, číslo složené • společný násobek, společný dělitel • nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	

Žák: - rozumí pojmu úhel - rýsuje a měří daný úhel - graficky přenáší úhel a sestrojuje jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - rozlišuje dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastnosti	Úhel a jeho velikost: - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu - odhad a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: • poznává shodné útvary a útvary osově souměrné • črtá a sestrojuje obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti	Osová souměrnost: - shodné útvary - osová souměrnost - osově souměrné útvary	
Žák: • určuje a znázorňuje různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností • správně užívá pojem výška trojúhelníku, vnitřní a vnější úhly • sestrojuje těžnice, střední příčky a výšky trojúhelníku • sestrojuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	Trojúhelník: • pojem, druhy trojúhelníku • součet vnitřních úhlů trojúhelníku • vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • výška a těžnice • kružnice opsaná, vepsaná	
Žák: - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) - črtá a rýsuje síť a z ní tělesa modeluje - črtá a sestrojuje obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání - počítá povrch krychle a kváдру - užívá jednotky objemu a převádí je - odhaduje a počítá objem krychle a kváдру	Krychle a kvádr: - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kváдру - jednotky objemu - objem krychle, kváдру	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>

Ročník: 7.

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - krátí a rozšiřuje zlomky - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá zlomky - řeší slovní úlohy z praxe	Racionální čísla - zlomek - čtení a zápis zlomku - znázornění zlomku na číselné ose - krácení a rozšiřování zlomků - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - smíšená čísla - početní operace se zlomky	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - rozlišuje kladná a záporná celá čísla - zobrazuje kladná a záporná celá čísla na vodorovné i svislé číselné ose - zapisuje opačné číslo k danému číslu - určuje absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá celá čísla	Celá čísla - čtení a zápis celých čísel - znázornění celých čísel na číselné ose - absolutní hodnota - porovnávání celých čísel - početní operace s celými čísly	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - určuje shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - využívá věty o shodnosti trojúhelníků při jejich konstrukci	Trojúhelník - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - věty o shodnosti trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků	
Žák: - črtá a sestavuje obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určuje středově souměrný útvar	Středová souměrnost - použití středové souměrnosti - středově souměrné útvary	
Žák:	Poměr	OSV:

- vyjadřuje poměrem vztah mezi různými veličinami - rozšiřuje a krátí daný poměr - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů	- pojem poměr - rozšiřování a krácení poměru - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko plánu a mapy	<i>Rozvoj schopností a poznávání</i> EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - rozumí a využívá pojmu úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - rýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti - řeší praktické slovní úlohy	Přímá a nepřímá úměrnost - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - pravoúhlá soustava souřadnic - graf přímé a nepřímé úměrnosti	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i> EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - charakterizuje pojem rovnoběžník - používá a rozumí pojmu výška a úhlopříčka rovnoběžníku - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - sestavuje rovnoběžník - odhaduje a počítá obvod a obsah rovnoběžníku	Rovnoběžníky - pojem rovnoběžník - vlastnosti rovnoběžníků - typy rovnoběžníků - konstrukce rovnoběžníků - obvod a obsah rovnoběžníků	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - odhaduje a počítá obsah trojúhelníku - rozpoznává a pojmenovává lichoběžník - sestavuje lichoběžník - počítá obvod a obsah lichoběžníku	Trojúhelník a lichoběžník - obsah trojúhelníku - pojem lichoběžník - konstrukce lichoběžníku - obvod a obsah lichoběžníku	
Žák: - rozumí pojmu 1% a používá jej při výpočtech - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjadřuje část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe a správně užívá pojem promile - řeší aplikační úlohy na procenta - řeší úlohy z oblasti jednoduchého úrokování	Procenta - pojem procento - základ, procentová část, počet procent - počítání procent trojčlenkou - promile - slovní úlohy - jednoduché úrokování	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>

Žák: - rozeznává a pojmenovává hranol - črtá a rýsuje obraz hranolu v rovině - črtá a rýsuje síť hranolu - odhaduje a počítá povrch a objem hranolu	Hranoly - pojem hranol - síť hranolu - povrch a objem hranolu	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
---	--	---

Ročník: 8.

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - určuje druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek a kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu - ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo	Druhá mocnina a druhá odmocnina - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla	
Žák: - určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice - určuje vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítává obvod a obsah kruhu - využívá Thaletovu kružnici při konstrukci pravoúhlého trojúhelníku	Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu - Thaletova věta	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i> EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - rozliší odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - využívá poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - chápe pojem třetí mocnina - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$ - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	
Žák: - rozumí pojmu výraz	Výrazy - číselné výrazy	

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určuje hodnotu číselného výrazu - запиše pomocí výrazu s proměnnými slovní text - dosazuje do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy	- proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů	
Žák: - chápe pojem mnohočlen - provádí početní operace s mnohočleny (sčítání, odčítání a násobení) - rozkládá mnohočleny na součiny (vytýkání i použití vzorců)	Mnohočleny - pojem - sčítání a odčítání - rozklad mnohočlenů na součiny - vzorce	
Žák: - charakterizuje válec - rýsuje síť válce - vypočítá povrch a objem válce	Válec - pojem - povrch válce - objem válce	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení	Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - matematizuje jednoduché reálné situace - řeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou, ..) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	Rovnice kolem nás - slovní úlohy	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	Základy statistiky - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - určuje podmínky řešení	Lomené výrazy - úpravy výrazů pomocí vzorců - pojem lomený výraz - podmínky řešitelnosti	
Žák: - provádí početní operace s lomenými výrazy	Počítáme s lomenými výrazy - početní operace s lomenými výrazy	
Žák: - charakterizuje jehlan - rýsuje síť jehlanu - vypočítá povrch a objem jehlanu	Jehlan - síť a povrch jehlanu - objem jehlanu	
Žák: - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	Rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Žák: - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav rovnic	Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	
Žák: - rýsuje síť kužele - počítá povrch a objem kužele	Kužel - síť a povrch kužele - objem kužele	
Žák: - zakreslí bod v PSS - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	Funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost)	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - počítá povrch a objem koule	Koule - povrch a objem koule	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>
Žák: - rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i> EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i>
Žák: - řeší úlohy z praxe na jednoduché úročení	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky	VDO: <i>Občan občanská společnost a stát</i>

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 5. a 6. ročníku po jedné hodině týdně jako povinný, v 7., 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně jako volitelný předmět (všichni žáci v 9. ročníku získají základy práce na počítači pro výstup na střední školy)
- v 5. a 6. ročníku je povinný předmět informatika, který je dotován 1 hodinou týdně. Výuka ve volitelném předmětu navazuje a prohlubuje učivo informatiky v 5. ročníku.
- učební osnovy jsou zpracovány tak, že žák zvládá základy práce na počítači, úvodní opakování tuto úroveň sjednocuje a vytváří tak podmínky pro zpracování projektu závěrečné absolventské práce.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami, k tvorbě prezentací a webových stránek. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Žák ovládá základní uživatelské funkce počítače a jeho nejbližší periferie. Žák si je vědom zásad bezpečné práce s hardware i software a orientuje se v postupu řešení jejich případných závad.	Základní ovládání počítače, orientace na klávesnici Běžné operační systémy, jejich struktura a základní funkce Součástí a periferie Tisk a záloha dat Výukové programy Pravidla a zásady bezpečné práce s PC Hygiena práce s počítačem a prevence zdravotních rizik Údržba PC	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
	Soubory a složky Počítačové viry Software (open source x komerční)	
Žák je schopen efektivního vyhledávání dat a komunikace přes internet	Internetový prohlížeč Webové stránky školy, obce Užitečné vyhledávací portály a zásady práce s nimi Rizika internetu a jak jim přecházet Práce s emailem	MDV – kritický přístup k informacím
Žák je schopen základní činnosti v textovém i grafickém editoru	Textový editor Grafický editor	OSV - kreativita

Ročník: 6.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Respektuje pravidla bezpečnosti při práci s výpočetní technikou Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí běžně používané součásti a zařízení počítače. Popíše základní princip činnosti paměťových médií.	Zásady bezpečnosti práce HW - HARDWARE pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), ROM paměť, mechaniky, paměťová média (disketa, CD, DVD, HD-DVD, Bule-May, flash,) <u>Periferie</u> – monitor – (rozlišení, obnovovací frekvence, nastavení), tiskárna, skenner, fotoaparát, videokamera, webkamera, MP3 přehrávač	
Vysvětlí význam pojmu SOFTWARE. Zná funkci základních programů (Microsoft Office)	SW – SOFTWARE = programy Microsoft Office – Word, Excel	Příklady výukových programů pro různé předměty. VDO – SW pirátství
Zná základní klávesové zkratky (CTRL+A, CTRL+C, CTRL+V...)	Práce s klávesnicí a myší Nastavení češtiny/angličtiny	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Používá klik pravým tlačítkem – místní menu. Umí používat schránku.	Nastavení myši (rychlost kurzoru, pro leváky atd.)	
Zná základní typy a formáty obrázků a jejich přípony Chápe princip ztrátové a bezztrátové komprese	Obrázek – formát, komprese	
S použitím nástrojů dokáže nakreslit a upravit obrázek a uložit jej	Grafika programy na tvorbu obrázků otevření obrázku, základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, oříznutí, velikost, rozlišení ...)	OSV – kreativita
Ve Wordu dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel, vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu, Vložit a upravit ozdobný nadpis Dokáže uložit změny na stejné místo nebo jinam, příp. pod jiným názvem.	Textové editory pojem: textové editory (příklady: WordPad, Word, poznámkový blok ...) psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky, oprava pravopisu) základní typografická pravidla zarovnání odstavce (panel nástrojů) vložení sloupců, odstavce ohraničení odstavce, stránky vložení obrázku – klipart, ze souboru formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) WordArt	
	Internet: co to je, kdy vznikl, služby Internetu , bezpečnost práce	MDV – kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů EGS – vyhledávání a komunikace informací o světě MKV – komunikace s lidmi z různ. kultur
Dokáže pracovat se zprávou, zná základní pravidla práce se zprávami a nevyžádanou poštou.	El. pošta = e-mail Bezpečnost při zacházení s došlými zprávami Viry, spam...	OSV – pravidla komunikace
Umí použít nejběžnější vyhledávače a zadat klíčová slova	WWW = world wide web = web: vyhledávání a vyhledávače pokročilé vyhledávání	Vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů. VDO – svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů
Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. Dokáže vytvořit složku nebo prázdný	Práce se složkami a soubory: nejznámější manažery (Tento počítač, Průzkumník, ...)	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit.	pojmy: disk, složka (adresář), soubor postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru	

Ročník: 7. (volitelný)

Cíl: Rozšíření základů práce s počítačem u všech žáků.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Respektuje pravidla bezpečnosti při práci s výpočetní technikou Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí běžně používané součásti a zařízení počítače. Popíše základní princip činnosti paměťových médií.	Zásady bezpečnosti práce HW - HARDWARE pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), ROM paměť, mechaniky, paměťová média (disketa, CD, DVD, HD-DVD, Blue-Ray, flash,) <u>Periferie</u> – monitor – (rozlišení, obnovovací frekvence, nastavení), tiskárna, skenner, fotoaparát, videokamera, webkamera, MP3 přehrávač	
Vysvětlí význam pojmu SOFTWARE. Zná funkci základních programů (Microsoft Office)	SW – SOFTWARE = programy Microsoft Office – Word, Excel	Příklady výukových programů pro různé předměty. VDO – SW pirátství
Zná základní klávesové zkratky (CTRL+A, CTRL+C, CTRL+V...) Používá klik pravým tlačítkem – místní menu. Umí používat schránku.	Práce s klávesnicí a myší Nastavení češtiny/angličtiny Nastavení myši (rychlost kurzoru, pro leváky atd.)	
Zná základní typy a formáty obrázků a jejich přípony Chápe princip ztrátové a bezztrátové komprese	Obrázek – formát, komprese	
S použitím nástrojů dokáže nakreslit a upravit obrázek a uložit jej	Grafika programy na tvorbu obrázků otevření obrázku, základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, ořiznutí, velikost, rozlišení ...)	OSV – kreativita
Ve Wordu dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel, vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu, Vložit a upravit ozdobný nadpis	Textové editory pojem: textové editory (příklady: WordPad, Word, poznámkový blok ...) psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky, oprava	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Dokáže uložit změny na stejné místo nebo jinam, příp. pod jiným názvem.	pravopisu) základní typografická pravidla zarovnání odstavce (panel nástrojů) vložení sloupců, odstavce ohraničení odstavce, stránky vložení obrázku – klipart, ze souboru formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) WordArt	
	Internet: co to je, kdy vznikl, služby Internetu , bezpečnost práce	MDV – kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů EGS – vyhledávání a komunikace informací o světě MKV – komunikace s lidmi z růz. kultur
Dokáže pracovat se zprávou, zná základní pravidla práce se zprávami a nevyžádanou poštou.	El. pošta = e-mail Bezpečnost při zacházení s došlými zprávami Viry, spam...	OSV – pravidla komunikace
Umí použít nejběžnější vyhledávače a zadat klíčová slova	WWW = world wide web = web: vyhledávání a vyhledávače pokročilé vyhledávání	Vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů. VDO – svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů
Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit.	Práce se složkami a soubory: nejznámější manažery (Tento počítač, Průzkumník, ...) pojmy: disk, složka (adresář), soubor postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru	

Ročník: 8. a 9. (volitelný)

Cíl: Osvojit si základní schopnosti ve využívání výpočetní a telekomunikační techniky.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Přihlášení a odhlášení ze sítě. Bezpečnost práce v síti (hesla).	
Dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače.	HARDWARE – SOFTWARE • HW – základní jednotka (procesor, pevný disk, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty)	Výukové programy. VDO – SW pirátství

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Zná jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti. Dokáže vysvětlit pojem software, zná základní skupiny software a dokáže vysvětlit, jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží.	- jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) - SW – operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy	
Suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci.	Ovládání OS Windows - práce s myší – klik, uchopení a tažení, dvojklik, klik pravým tlačítkem ... - práce s okny – zavřít, minimalizovat na lištu, maximalizovat na celou obrazovku, zmenšit do původní velikosti, změna velikosti nemaximalizovaného okna, posun okna za titulkový pruh, rolování obsahem okna (posuvníky), přepínání mezi okny	Ovládání výukových programů.
Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě.	Práce se složkami a soubory: postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)	
Dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví k čemu slouží.	Internet: co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. konference, e-banking, ... příp. telnet, ftp)	EGS – vyhledávání a komunikace informací o světě, MKV – komunikace s lidmi z různých kultur
El. poštu dokáže používat pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů).	El. pošta = e-mail - přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) - poštovní programy - spuštění programu Pegasus Mail - napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy - odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy dál (Forward) - připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	OSV – pravidla komunikace
Web používá jako zdroj informací.	WWW = world wide web = web: - pojmy: hypertext, multimediální - pohyb po webu: přes hypertextové odkazy známá adresa vyhledávání a ukládání z webu: obrázek celá stránka vykopírování části textu	Web jako informační zdroj o tématech probíraných i v jiných předmětech. VDO – svoboda slova (i nebezpečí), pluralita názorů
Dokáže vytvořit vlastní dokument nebo upravit existující	Textové editory – Word otevření, uložení změn, uložení jako (na	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: a změny uložit. Umí změnit vlastnosti písma a odstavců. Do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu. Dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu. Umí vložit tabulku z tabulkového programu.	jiné místo, pod jiným jménem) - pojmy: slovo, věta, odstavec – jak je chápe Word, zobrazení netisknutelných znaků - změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát – Písmo) - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - změna vlastností odstavce (panel nástrojů, menu: Formát – Odstavec) - vložení obrázku (klipart, WordArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tl. myši – Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu - pojmy: buňka, řada, sloupec - vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců - formát tabulek - vkládání podkladových a upravených map - spolupráce s Excelem	
Orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji daty a upravit její vzhled. S daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché početní operace. Na základě tabulky dokáže vytvořit graf a upravit jeho vzhled. Graf i tabulku dokáže vložit do Wordu.	Tabulkové procesory – Excel • k čemu jsou tabulkové procesory • pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu • vzhled tabulky – Formát – Buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování) • vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk • získávání dat různých zdrojů, tvorba tabulek, funkce buněk, formáty tabulek • následná tvorba různých typů grafů z tabulky • zobrazení v grafu- názvy, osy, procenta, hodnoty, formáty. • spolupráce s Wordem- vkládání tabulek a grafů do Wordu a jejich úprava	
Dokáže vytvořit jednoduchou webovou stránku, využít hypertextových odkazů, vložit obrázek, tabulku, pozadí.	FrontPage HTML	MV – prezentace informací na internetu

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PRVOUKA

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PŘEDMĚTU

Časové vymezení vyučovacího předmětu: vyučuje se v prvním, druhém a třetím ročníku 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu: výuka probíhá v kmenových třídách, environmentální učebně nebo venkovním prostředí

Formy a metody práce – společná práce, samostatná, skupinová, projekty, vycházky, exkurze

Tematické okruhy

- Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- Lidé kolem nás – upevňování základu vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi
- Lidé a čas – orientace v dějích a čase
- Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
- Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe na základě
- poznávání člověka jako živé bytosti

Obsahové vymezení

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žák - objevuje a poznává vše, co ho zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět.

- poznává podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňuje si preventivního chování
- orientuje se ve světě informací, časovém a místním propojování historických,

zeměpisných a kulturních informacích

- Učitel - pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- Žák – upevňuje si účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti, zdraví a bezpečnosti druhých
- poznává a ovlivňuje svoji jedinečnost

- Učitel - pomáhá žákovi aby došel k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- Žák - rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní situaci
- pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

- Učitel - podporuje u žáka prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemné naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemnou pomoc

Kompetence sociální a personální

- Žák: - pracuje ve skupině.
- efektivně spolupracuje na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívá k diskusi

- Učitel - učí věcně argumentovat
- vede žáka k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- Žák - utváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- je motivován k hledání možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- je veden k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- Žák - je veden k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- Učitel - učí žáka používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, ...
VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, ...
MKV – princip sociálního smíru

Ročník: 1.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- vypráví o tématu z oblasti učení o přírodě nebo společnosti, jež ho zajímá - hovoří o tom, co očekává od školy - orientuje se v prostoru školy - vysvětlí funkci vybraných místností školy - vyjmenuje věci, které bude do školy potřebovat, a vysvětlí, k čemu je využije -zná název školy -zná jméno třídní učitelky a ředitele školy -chová se ukázněně ve škole i mimo školu - popíše pozici v prostoru třídy: práva a levá strana, před a za -uvede svou adresu -ze seznamu vybere charakteristiky místa svého bydliště -popíše, kde a jak si mohou děti hrát, sportovat a odpočívat -uvede, kde lidé nakupují -popíše pozici v prostoru: práva-levá, před-za,nahoře-dole -vyjádří, co má na místě svého bydliště rád a co by chtěl změnit -popíše a při nácviku předvede správné chování chodce na chodníku a na kraji silnice bez	<i>Zkušenostní (empirické) poznávání světa a jeho význam.</i> Škola Prostředí školy, činnosti ve škole Okolí školy, bezpečná cesta do školy Domov – prostředí domova,orientace v místě bydliště Bezpečné chování v silničním provozu	Čj- Obsah jako součást informační ho aparátu knihy <i>EV- vztah člověka k prostředí</i> Čj- Komunikace M- určování polohy VDO – Občanská společnost a škola - výchova dem. Občana v rámci třídního kolektivu Výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost M – Poloha v prostoru <i>EV – Životní prostředí jako část světa, kde žijeme a kde nejsme sami</i> <i>Společné potřeby</i> VkZ – Ochrana zdraví, zásady osobní bezpečnosti i ve vztahu k dalším rizikům

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
chodníku -vysvětlí význam světelných signálů pro chodce -uvede nebezpečná místa na své cestě do školy -pojmenuje části stromu -rozpozná na základě určujících znaků některé běžné stromy -vysvětlí fáze ročního cyklu v životě stromu <i>-při pozorování v přírodě uvede rozdíly mezi dvěma druhy stromu</i> -rozpozná běžné druhy ovoce a zeleniny -vysvětlí význam semen pro rostlinu -u vybraných druhů zeleniny označí části rostlin, které jíme -vyjmenuje své dosavadní úspěchy a zvláštní dovednosti -stanoví si, čeho by chtěl v tomto školním roce dosáhnout -na modelové situaci pojmenuje charakteristiky dětí a porovná podobnosti a rozdíly -uvede tři věci, které má společné se svým spolužákem -pozorně naslouchá druhým, uvede důležité údaje z vyprávění spolužáka -uvede a zdůvodní pravidla třídy -vysvětlí význam pravidel ve společnosti -uvede příklady potřeb, které dětem naplňuje jejich rodina -vysvětlí význam rodiny pro její členy	v roli chodce Běžné listnaté stromy Projevy života Běžné jehličnaté stromy <i>Parky a zahrady</i> Ovoce a zelina Stavba těla rostlin <i>Význam rostlin pro člověka</i> Chování lidí Sebepoznávání Zdravé a vyrovnané sebepojetí Sebeřízení Poznávání druhých lidí Soužití lidí – mezilidské vztahy Chování lidí – pravidla a řešení konfliktů Rodina a domácnost	OV - Skupinová práce, kooperace <i>EV – Parky a zahrady – jejich význam a důležitost</i> <i>Lesy a přírodní rezervace jako součást ekosystému</i> <i>EV - světový obchod s potravinami, jejich chemické ošetření</i> Čj – Popis člověka Gv – Globální myšlení MKV – Kulturní difference. Etnický původ - poznávání etnických skupin EsV- umělecké vyjádření vztahu ke třídě VDO – Občanská společnost a škola - výchova dem. občana v rámci třídního kolektivu Výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
-pojmenuje příbuzenské vztahy v užší i širší rodině -zjistí základní informace o životě předchozích dvou generací ve vlastní rodině, jejich způsob života - uvede možné živočichy /mino domácí mazlíčky/, o které se můžeme doma starat a naopak, které živočichy nesmíme brát domů -dokáže realisticky uvažovat o výši kapesného -uvede alespoň dvě možnosti, jak s kapesným zacházet, a vysvětlí důsledky těchto možností -rozčleňuje potraviny do skupin Pečivo, mléko a mléčné výrobky, Maso a výrobky z masa, ovoce a zelenina, nápoje a sladkosti -sestaví jídelníček pro zdravou svačinu -vyjmenuje zásady zdravé výživy -určí v nabídnutých situacích nesprávné chování dítěte či chyby ve složení jeho školní svačiny -popíše vývoj chrupu během života dítěte a dospělého -vysvětlí funkci různých tvarů zubů při zpracování potravy -popíše rizika pro zdraví zubů -uvede zásady správné péče o chrup -určí materiál, z něhož jsou Vyrobeny předměty denní potřeby (kov, plast, dřevo, sklo)	Příbuzenské a mezigenerační vztahy Role v rodině <i>Kdo s námi ještě může žít</i> Hospodaření, peníze, kapesní Nakupování <i>Komunální odpad</i> Zdravá výživa Skupiny potravin <i>Pomoc těm, kdo mají hlad</i> Lidské tělo – stavba a funkce chrupu Péče o zdraví-hygienické prostředky Vývoj jedince Látky a jejich vlastnosti -třídění látek, vlastnosti a porovnávání látek	<i>Ev- co se mění a co zůstává stejné v průběhu historického času</i> -potřeby a jejich uspokojování - péče o živočichy doma Biol. - vývoj člověka M – Odhady, počítání s penězi <i>EV – Lidská potřeba nakupování – dovážení potravin</i> • <i>Problematika odpadů po konzumaci potravin</i> <i>EV- Výchova k myšlení v globálních souvislostech – pomoci těm, kdo mají hlad – humanitární organizace</i> -vysoká spotřeba potravin, přitažlivý obal <i>potravin, potraviny tuzemské a dovozové</i> Tv- Význam sportů a pohybových aktivit pro zdraví VkZ - Zdravá výživa <i>Ev – Adaptace organismů na životní prostředí</i> -Dopad používání hygienických prostředků na životní prostředí

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
-vede jednoduché záznamy o svém Zkoumání materiálů -znalosti o materiálech využívá pro třídění běžných odpadů -vysvětlí, jaké potřeby má zvířátko, s nímž má zkušenost, a popíše, jak je potřeba o zvíře pečovat -uvede problémy a rizika, se kterými je potřeba počítat při rozhodování, zda si pořídit zvířátko -popíše, jak se chová pes v různých situacích, a uvede v dané situaci vhodné reakce člověka -vysvětlí, co pes potřebuje -rozpozná a pojmenuje rodiny domácích zvířat -vysvětlí význam domácích zvířat pro člověka -popíše potřeby vybraných hospodářských zvířat a způsob péče o ně -u vybraných volně žijících zvířat popíše podmínky, jež potřebuje k životu -rozpozná a pojmenuje rodiny volně žijících zvířat -pozoruje a zaznamená živočichy vyskytující se na zahrádkách a v lese -popíše základní stavbu cibulových rostlin -rozpozná jarní květiny (bledule jarní, sněženky, krokusy, hyacint, narcisy a tulipány) -vysvětlí, jakou péči potřebuje les, popíše proces těžby a zpracování dřeva -vyjmenuje profese, které se na práci v lese a při zpracování dřeva podílejí	-třídění komunálního odpadu, pojem recyklace Živočichové – životní potřeby, průběh a způsob života, výživa, význam pro člověka, stavba těla Stavba rostlin Jarní květiny Práce, zaměstnání	Ev – Význam třídění odpadu, důležitost recyklace Význam vědy a techniky VkZ - Bezpečnost a ochrana zdraví při kontaktu se zvířaty EV - Podmínky života zvířat, odpovědnost za svěřené zvíře -terénní pozorování – živočichové na zahrádce -živočichové v lese EV - Chráněné jarní rostliny EV - Ekosystém les, jeho význam a

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
-uvede příklady výrobků ze dřev <i>-odhadne trvání běžných denních činností</i> <i>-čte hodiny (celá, čtvrt, půl, tři čtvrtě)</i> -uspořádá události podle vztahu dříve-později než) -jmenuje a řadí jednotlivé části dne, <i>přirazuje k nim sledovanou polohu slunce</i> a typické činnosti -jmenuje dny v týdnu -jmenuje měsíce v roce a přirazuje je k ročním obdobím <i>-popíše změny v přírodě v průběhu roku a jejich vliv na člověka</i> -pojmenuje viditelné části těla -uvede základní potřeby dítěte a přiřadí k nim příklady jejich uspokojení -uvede průvodní znaky běžných dětských nemocí -uvede postup domácí léčby při nachlazení a vysvětlí význam jednotlivých opatření léčby -popíše části těla, které se podílejí na smyslovém vnímání -v modelové situaci umí odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná -přiřadí k modelové situaci možná nebezpečí -dokáže rozeznat situace, ve kterých je potřeba požádat o pomoc dospělého	Trvání Hodiny Sled událostí Dny a týdny Cyklus roku Kalendář Lidské tělo- základní stavba a funkce, rozdíly mezi mužem a ženou, smysly, vnímání Péče o zdraví, nemoc, úrazová zábrana, osobní bezpečí, krizové situace	<i>ochrana, udržitelné hospodaření, zákazové piktogramy</i> VkZ – Základní hygienické režimové zdravotně preventivní návyky Z – Vesmír, Země, glóbus M – polovina, čtvrtina, vztahy dříve - později <i>EV – Slunce je naše hvězda – sluneční záření jako příčina střídání ročních období, chránění se před ultrafialovou složkou slunečního záření</i> Čj – Přesné vyjadřování, odborná terminologie TV – Správné držení těla, význam pohybových aktivit

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vybere orientační body v okolí školy. Pomocí modelového plánu okolí školy popíše cestu do školy. Popíše zjednodušeně dopravní síť v okolí školy. Vysvětlí význam určování světových stran. Uvede, jaký typ autosedačky musí vzhledem ke své velikosti používat a proč. Určí vybrané dopravní značky a důvod jejich užití. Uvede povinnou výbavu cyklisty v silničním provozu. Vyjmenuje pravidla, která upravují chování cyklisty. <i>Srovná zátěž na životní prostředí použitím auto a kola. Vysvětlí výhody využívání hromadné dopravy vzhledem k životnímu prostředí.</i> Uvede orientační body a významné linie obce a místní krajiny. Určí části, které tvoří obec, v níž žije. Podle světových stran nebo významných linií uvede sousední obce. Popíše zjednodušeně dopravní síť obce. <i>Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří její estetické hodnoty.</i> U vybraných budov v obci vysvětlí jejich funkci. Pojmenuje památky a vysvětlí význam pojmu památka. Charakterizuje způsob bydlení ve městě před sto lety a dnes. Seznámí se s významnými rodáky Ostrova a okresu Blansko. Pozná významné památky a památky v okolí bydliště (Hradčany, Špilberk, Zámek Blansko, Rájec apod.) <i>Popíše svoje oblíbené místo v okolí a vysvětlí, proč se mu líbí.</i> Vysvětlí, co mají společného a v čem mohou lišit lidé z různých kultur. <i>Uvede příklad, jak odlišné kulturní projevy odrážejí podmínky, v nichž</i>	<u>Místo, kde žijeme</u> Plán Určování světových stran. Dopravní síť v okolí školy, v obci. Dopravní značky a jejich rozdělení. Pravidla upravující chování cyklisty. Povinná výbava cyklisty. Bezpečné cestování v autě v hromadné dopravě. <i>Hluk, prach a další škodliviny.</i> Orientační body a významné linie obce a místní krajiny. Části naší obce. Sousední obce podle světových stran nebo významných linií. Přírodní a umělé prostředí. Význam/funkce vybraných budov v obci. Proměny obce v čase. Památky, jejich význam. Regionální památky. <i>Oblíbené místo v okolí.</i> <u>Lidé kolem nás</u> Antropologické konstanty společné lidem všech kultur a etnik a rozdíly	Geometrie – vztahy objektů v prostoru VV – kresba krajiny ČJ - dopravní značky jako příklad symbolického komunikačního systému <i>Ev – smog, prach, hluk</i> Z - vycházka s plánem okolí školy <i>EV – přírodní a umělé prostředí, změny způsobené člověkem a přírodou</i> VV – umělecká hodnota památky, počátky rozlišování uměleckých slohů. <i>Ev – vztah k oblíbenému místu v okolí, možná péče o něj</i> EsV – výtvarné, slovesné, hudební projevy naší kultury a etnických skupin, které u nás žijí <i>Ev – propojenost světa, blahobyt jednoho člověka na úkor druhého</i>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: <i>lidé žijí. Uvede příklad, jak se kultury vzájemně obohacují. Uvede příklady, jaké potíže může mít dítě z jiné kultury žijící u nás. Převeďte v modelové situaci vhodné chování vůči „jinému“ dítěti.</i> Sestaví rodokmen své rodiny do generace prarodičů. Zohledňuje potřeby různých členů rodiny. Identifikuje situace, kdy v běžném životě potřebuje vodu, <i>uvědomuje si její hodnotu (i finanční). Určí situace a spotřebiče s největší spotřebou vody. Popíše cestu pitné vody z vodního zdroje až podpoštění splaškových vod.</i> U vybraných profesí popíše náplň práce: profese v nemocnici a při zásahu úrazu, při tvorbě a šíření televizního vysílání. Charakterizuje ekosystémy tekoucí vody a vodní nádrže, uvede příklady organismů. Uvede následky znečišťování vod na život vodních živočichů. Uvede příklady pobřežních a vodních rostlin rybníků. Uvede příklady obyvatel rákosin, živočichů žijících pod a nad hladinou rybníků. U vybraných druhů popíše specifika jejich života. Popíše proměny života v rybníce a jeho okolí v cyklu roku. Uvede, jaké má voda vlastnosti a v jakých situacích se s nimi setkáváme. Uvede podmínky, za kterých se voda vyskytuje	v jejich konkrétní podobě na příkladu svátků a slavení. <i>Propojenost světa.</i> Role a odpovědnost členů rodiny včetně dětí. Infrastruktura v obci – vodovody a kanalizace. <i>Úprava vody. Hospodaření s vodou.</i> Profese obecně. Profese ve zdravotnictví. Profese v médiích. <i>Práce geologa.</i> <u>Rozmanitost přírody</u> Voda v přírodě. Ekosystémy v blízkosti vodních ploch. Vodní živočichové. <i>Následky znečišťování vod na život vodních živočichů.</i> Proměny života ve vodě a okolo vody v průběhu roku. Voda- vlastnosti. Pokusy s vodou.	MKV – Lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině) - Princip sociálního smíru a solidarity VDO – Občanská společnost a škola (demokratické vztahy ve třídě – tvorba třídního řádu) - Občan, občanská společnost a stát (odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami) M – výpočty spotřeby vody, počítání peněz <i>EV- čistá a pitná voda, čističky odpadních vod</i> Význam vzdělávání pro přípravu na výkon profese – motivace k učení. <i>Ev – profese užitečné pro životní prostředí (lesník, ekologický aktivista apod.)</i> Est.V – voda a život kolem ní v umění. <i>Ev – vodní svět a kdo tu žije, následky znečišťování vod na život vodních živočichů</i> - <i>udržování čistoty vod</i> <i>Ev- projektový den – pozorování vodního světa</i>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: v jednotlivých skupenstvích. Popíše koloběh vody v přírodě. Popíše aktuální stav počasí. <i>Vysvětlí, jak vybrané meteorologické jevy vznikají a jaké mohou mít důsledky.</i> Čte časové údaje s přesností na minutu. Převádí časové údaje v analogovém a digitálním vyjádření, ve dvanácti- a čtyřicetihodinovém systému. Charakterizuje způsob bydlení ve městě pře sto lety. <i>Indikuje nejzřetelnější změny do současnosti v oblasti udržování hygieny, zajištění dopravy a spojů ve městě.</i> Jednotlivým ročním obdobím přiřadí svátky v naší zemi tradičně slavené. U vybraných svátků vysvětlí obsah způsob slavení. Uvede příklady slavení svátků jiných kultur. Vyjmenuje alespoň tři soustavy potřebné pro fungování lidského těla. Rozliší typy úrazů podle toho, jaké funkce lidského těla ohrožují. Umí přivolat první pomoc. Charakterizuje fáze vývoje člověka od narození po smrt. Rozeznává krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a navrhne, kde vyhledat pomoc. V modelové situaci určí oběť a pojmenuje možná nebezpečí této situace. V modelové situaci umí zareagovat jako svědek těchto situací.	Počasí, oblačnost, srážky. <u>Lidé a čas</u> Čtení času. Jednoduchý jízdní řád. Generace prarodičů. Bydlení ve městech před 100 lety. Svátky rodinné, svátky v přírodním cyklu roku, svátky s náboženskými kořeny a svátky občanské. <u>Člověk a jeho zdraví</u> Přehled orgánových soustav a jejich význam. Typy úrazů a jednání dítěte při nich – první pomoc. Vývoj dítěte-člověka. Základní potřeby v různých obdobích. V nemocnici. Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání). Zdroje pomoci. Chování v roli svědka nebezpečné situace.	<i>Ev – povodně, jejich dopad na životní prostředí.</i> M- orientace na časové ose, šedesátková soustava. <i>Ev – co změnilo za posledních 100 let – populace, spotřeba energie, doprava.</i> Čj – cizí jazyky – svátky a zvyky okolních zemí jako důležité reálie. Tv – význam pohybu, odpočinku pro zdravý vývoj orgánových soustav. Čj – komunikace v krizové situaci Čj- schopnost vyjadřovat vztahové, emoční a další problémy v mezilidském soužití a komunikovat o nich s odborníkem.

Ročník: 3.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Sestaví jednoduchý plán Nejbližšího okolí školy. Vyznačí v plánu obce, města nebo části krajiny orientační body a významné linie. Určí světové strany v prostoru i na plánu. Vysvětlí rozdíly mezi plánem a mapou. Dokáže řešit jednoduché dopravní situace z pozice chodce a cyklisty. Popíše krajinu v nejbližší okolí obce. Uvede charakteristiky jednotlivých typů krajin. Přiřadí krajinu vlastního regionu k určitému typu. <i>Popíše tvary zemského povrchu regionu. Práce s mapou. Vysvětlí, jak krajina ovlivňuje život v regionu. Popíše, jak člověk působí na životní prostředí.</i> Uvede příklady přátelského chování v daných situacích. Vysvětlí, co často bývá příčinou konfliktů mezi kamarády a v rodině, navrhuje jejich možná řešení. Na modelové situaci ukáže možnosti hledání společného řešení. Vysvětlí funkce pravidel pro soužití mezi lidmi. Popíše proces, jakým vznikají zákony. Uvede příklady toho, kdy a	<u>Místo, kde žijeme</u> Plán, mapa, vrstevnice. Druhy map. Přecházení vozovky. Jízda na kole – odbočování, objíždění překážek, vjíždění na vozovku. Tvary zemského povrchu regionu. Typy krajiny a jejich charakteristiky. <u>Lidé kolem nás</u> Soužití lidí – mezilidské vztahy. Komunikace. Pravidla chování lidí. Pravidla ve státě – zákony. Česká republika jako parlamentní demokracie.	M – měřítko mapy, převody. Vkz - Osobní bezpečnost <i>Ev – hospodářské využití krajiny, vliv na životního prostředí, dopady industrializace a urbanizace</i> VDO - Občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce VDO - Občan, občanská spol. a stát - práva a povin., odpovědnost za své činy Mediání V – význam vědy a techniky

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
jak přijímáme a šíříme informace. Analyzuje situaci jako proces uzavírání smluvního vztahu. Vysvětlí zájmy, práva a povinnosti obou smluvních stran. <i>Popíše cestu vybraných druhů zboží od výrobce ke spotřebiteli.</i> Popíše funkci vybraných profesí při výrobě a distribuci zboží. Vysvětlí význam dělby práce a spolupráce. Vysvětlí, proč rostliny kvetou. Charakterizuje přírodní společenství luk. Uvede příklady rostlin a živočichů, kteří na louce žijí. Uvede příklady kulturních rostlin a vysvětlí jejich užitek pro člověka. <i>Uvede vhodné podmínky pro jejich pěstování. Popíše postup zemědělských prací při pěstování vybraných kulturních plodin.</i> Uvede místa ve svém okolí, která jsou CHKO. Uvádí veličiny, které je možné u vybraných předmětů měřit. Pojmenuje a používá jednoduchá měřidla. Uvede doklady přítomnosti vzduchu. Vyjmenuje nejdůležitější složky vzduchu. Vysvětlí za jakých podmínek může vzniknout nebo se	Základní komponenty počítače. Mikroprocesor jako součást běžných zařízení. Zboží a služby. Prodej a koupě jako smluvní vztah. Zákon nabídky a poptávky. Konkurence v tržní ekonomice. Výrobci, obchodníci, pracovníci služeb. <u>Rozmanitost přírody</u> Půda. <i>Ekosystémy travních porostů, jejich rostliny a živočichové. Jak se rostliny živí a proč kvetou. Kulturní rostliny, hospodářský význam. Terénní pozorování. Škůdci a přemnožování.</i> CHKO, Přírodní rezervace Veličiny délka, objem a hmotnost. Jejich měření. Znečišťování ovzduší. Vzduch – hry a pokusy. Hoření, hašení ohně.	v běžném životě. Globální výchova – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. <i>EV – Lidská potřeba nakupování – dovážení potravin, jako zátěž na životní prostředí.</i> <i>EV- rozklad odpadu v půdě. Projektový den – „odpadkový hrob“, pozorování škůdců v půdě. Ekosystémy travních porostů.</i> EV - Ekosystémy - les, pole, vodní zdroje M- veličiny, měření. <i>EV- prach a další škodliviny znečišťující ovzduší, vzduch ve městě a na vesnici</i>

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
udržovat hoření. Uvede příklady znečišťování ovzduší člověkem, jeho ochranu. Zdůvodní potřebu počítání času a vysvětlí způsob sestavení kalendáře. Vysvětlí význam letopočtu a uvede příklady letopočtů používaných ve světě. Vysvětlí význam hmotných památek pro poznávání minulosti. Popíše hlavní rozdíly života lovce- sběrače a zemědělce. <i>Porovná život a práci na vesnici dříve a dnes.</i> Uvede příklad zvyku spojené s Velikonocemi a jeho původní význam. Popíše proces trávení. Určí jednotlivé složky stravy. Vysvětlí zásady zdravé výživy. Vysvětlí, co je stres a jak vzniká. Uvede chování, které stresu předchází nebo jej minimalizuje. V modelových situacích odmítne nabízené experimentování s návykovými látkami nebo jiným rizikovým chováním. Vysvětlí a v modelové situaci předvede postup přivolání pomoci v případě požáru a jiné nehody. <i>Uvede příklady dopadu technické havárie na životní prostředí.</i>	<u>Lidé a čas</u> Kalendář, letopočty. Pravěk a starověk. Život lovců mamutů. Neolitická revoluce, vznik zemědělství. Velikonoce židovské, křesťanské a lidové. <u>Člověk a jeho zdraví</u> Složky stravy. Trávicí soustava. Zásady zdravé výživy a životního stylu. Stres a jeho příčiny, předcházení stresu minimalizace účinků. Nebezpečné látky. Nebezpečnost návykových látek, jejich odmítnutí. Situace požáru, technické havárie, živelné pohromy.	Multik.V – kalendář velkých kultur EV – život rostlin, kulturní rostliny Multik.v – respektování náboženských tradic Ev – nakupování jako zátěž životního prostředí / dovoz potravin/ Vkz – hygiena a psychohygiena Vkz – návykové látky, prevence EV – ekologické havárie, jejich dopad na životní prostředí

Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět v kmenové třídě, environmentální učebně nebo venkovním prostředí:

v 4. ročníku – 1,5 hodin týdně

v 5. ročníku – 1,5 hodin týdně

Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tématických okruhů:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

Součástí výuky je exkurze do planetária.

Předmětem prolínají průřezová témata: OSV, EV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie odbornou literaturu a internet
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- žáci se učí poznat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a
- bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky a k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Ročník: 4

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
umí charakterizovat některá společenstva – les, louka, voda apod. zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech umí popsat stavbu jejich těla a zná jejich způsob života zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech, <i>identifikace hub a herby v Moravském krase</i> umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev, seznámí se základními pravidly ochrany před povodněmi umí vysvětlit oběh vody v přírodě zná složení vzduchu vysvětluje význam vody a vzduchu pro život zná vlastnosti a formy vody zná pojem zvětrávání půdy zná rozdíl mezi horninou a nerostem zná některé horniny a nerosty	<u>Rozmanitost přírody</u> rostliny, houby, živočichové ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy) voda a vzduch nerosty a horniny, půda	EV – ekosystémy (les, pole, vodní zdroje) základní podmínky života (voda, půda, ochrana biologických druhů)

třídí látky zkoumá jejich vlastnosti užívá jejich základní jednotky Žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. Žák vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost o rozdělení času a střídáním ročních období. Žák zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy zná zásady péče o zdraví a správné výživy Žák využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života. Žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho	látky a jejich vlastnosti Horotvorná činnost. Horniny a jejich vznik. Minerály a jejich vlastnosti. Změny skupenství vody. Koloběh vody v přírodě. Voda jako životní prostředí. Měření objemu. Potravní vztahy v přírodě. Živá a neživá příroda. Přírodní společenstva. Vliv člověka na přírodní společenstva. Ochrana přírody. Vesmír, Slunce, Sluneční soustava. Gravitační síla. Střídání ročních období. Změny počasí v průběhu roku. Společenstvo lesa, louky, vody. Životní projevy organismu. Potravní vztahy v přírodě. Organismy různých společenstev. Adaptace organismu na podmínky v různých biomech světa. <u>Člověk a jeho zdraví</u> péče o zdraví, zdravá výživa orgánové soustavy, minerální látky v živých organismech, voda v lidském těle vývojové etapy v životě člověka. Rozmnožování. Vývoj dítěte. situace hromadného ohrožení osobní nebezpečí úrazy a první pomoc Nemoci	OSV-rozvoj schopnosti poznávání EV – vztah člověka k prostředí
---	---	--

narození ví, co e to evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo zná telefonní čísla tísňového volání Žák uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích mimořádné události zná a umí pojmenovat běžné užívané elektrické spotřebiče zná zásady manipulace s el. spotřebiči zná zásady poskytnutí první pomoci při zasažení el. proudem Žák uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou Žák ošetrí drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc určí světové strany, dokáže se v přírodě orientovat podle nich Žák vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky, Evropy a polokouli Žák porovnává přírodu v naší vlasti s přírodou v jiných zemí, <i>Žák zkoumá přírodu v místě, kde žije -v chráněné krajinné oblasti Moravského krasu, seznamuje se s krasovými útvary Moravského krasu, je schopen vyjmenovat přístupné jeskyně, osvojuje si poznatky týkající se těchto devonských úkazů. Uvědomuje si nutnost zachování těchto útvarů...</i> <i>Žák vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody v MK, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z přírodního hlediska</i> Žák porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy Žák zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka	První pomoc při úrazech <u>Místo, kde žijeme</u> Země Světové strany Výskyt a těžba významných hornin a minerálu. Sladká a slaná voda. Podnebí, podnebné pásy, Chráněné oblasti ČR Podnebí, podnebné pásy. Biomy světa. Chráněná území ČR <i>a regionu bydliště Moravského krasu</i> Voda v živých organismech. Adaptace organismu na podmínky v různých biomech světa. Adaptace organismu na změny počasí v průběhu roku. Znaky živých organismu – příjem vody a potravy, dýchání, rozmnožování, pohyb. Třídění rostlin. Třídění živočichů. Organismy různých společenstev. Určování organismů. Využívání půdy člověkem, voda pitná, užitková, znečištěná, vliv člověka na přírodu, ochrana přírody Zkoumáme magnetickou sílu, zkoumáme pudu a její vlastnosti. Zkoumáme vlastnosti vody a její význam. Zkoumáme počasí. Třídíme rostliny. Třídíme živočichy. Zkoumáme sami sebe. Pozorujeme chráněné území. <u>Lidé a čas</u> orientace v čase Předchůdci člověka	
--	--	--

v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat Žák založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu Žák rozeznává současné a minulé, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti, <i>žák si osvojuje informace o životě lidí z dávných dob, kdy pobývali v jeskyních, živil se lovem zvířat a sběrem plodů</i>		
---	--	--

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Vlastivěda je realizován ve 4. a 5. ročníku:

- 4. ročník – 1,5 hodiny týdně
- 5. ročník – 1,5 hodiny týdně

Ve Vlastivědě se realizují tři okruhy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

1. Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

2. Lidé kolem nás

- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty
- seznamování se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

3. Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Výuka předmětu probíhá v kmenové učebně, učebně humanitních studií, při využití vzdělávacích programů v počítačové učebně s využitím různých forem práce a dostupných vyučovacích pomůcek.

Forma realizace: vyučovací hodina – v ní používáno skupinové vyučování, výklad učiva, samostatná

práce, vyhledávání informací, práce s encyklopediemi, ...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

žák je veden:

- k vyhledávání a třídění informací, na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívá v praktickém životě
- k samostatnému pozorování a k porovnávání získaných výsledků
- k poznávání smyslu učení
- ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

žák je veden:

- k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů – práce s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- k obhajobě svých názorů
- ke kritickému myšlení – posoudit řešený problém z různých pohledů

Kompetence komunikativní

žák je veden:

- k vyjadřování a jasné formulaci svých myšlenek a názorů
- k souvislejšímu ústnímu i písemnému projevu
- k ověřování výsledků
- k argumentaci

Kompetence sociální a personální

žák je veden:

- k upevňování mezilidských vztahů, vztahů mezi národy
- k respektování různých hledisek z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- k ovládnutí svého chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení

Kompetence občanské

žák je veden:

- k odmítání útlatku a hrubého zacházení
- k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- k chránění historického dědictví

Kompetence pracovní

žák je veden:

- k plnění svých povinností
- k ochraně kulturních a společenských hodnot

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	MÍSTO, KDE ŽIJEME poloha České republiky povrch ČR vodstvo ČR (obnovitelné zdroje: vodní elektrárny, znečišťování vody, čističky odpadních vod) města ČR (znečišťování ovzduší – průmysl, doprava, budování parků, znečišťování vody – čističky odpadních vod, třídění odpadu) půdy a zemědělství (kontaminace půdy, ekologické zemědělství) nerostné bohatství a průmysl (znečištění ovzduší a vody, poškozování krajiny těžbou surovin, šetření neobnovitelných zdrojů) životní prostředí, působení lidí na krajinu (ochrana životního prostředí, národní parky, chráněné krajinné oblasti s rezervacemi) naš domov mapy obecně zeměpisné a tematické práce s mapou	OSV sociální rozvoj - poznávání lidí, mezilidské vztahy morální rozvoj – hodnoty a postoje, praktická etika VDO občanská společnost a škola občan, občanská společnost a stát obec jako základní jednotka samosprávy principy demokracie MKV lidské vztahy etnický původ EV lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k životnímu prostředí

určí světové strany v přírodě i podle mapy orientuje se podle světových stran dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě rozlišuje plány a mapy vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce rozlišuje symboly našeho státu a zná jejich význam vyjadřuje na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi vyvozuje a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	orientace na mapě základy státního zřízení a politického systému ČR státní správa a samospráva státní symboly LIDÉ KOLEM NÁS soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie	
--	---	--

učivo	zařazení environmentálních prvků
Praha a její okolí	znečišťování ovzduší (doprava, průmysl)
Střední Čechy	ochrana životního prostředí (těžba vápence, uhlí) znečišťování vody (chemický průmysl) CHKO
Východní Čechy	NP Krkonoše, CHKO
Severní Čechy	znečištění vzduchu, vody (průmysl, tepelné elektrárny) snížení estetické hodnoty – narušený reliéf (pozůstatky povrchové těžby uhlí) šetření elektrické energie – šetření neobnovitelných zdrojů obnova lesů NP České Švýcarsko, CHKO
Západní Čechy	znečištění vzduchu, vody (průmysl, tepelné elektrárny) snížení estetické hodnoty – narušený reliéf (pozůstatky povrchové těžby uhlí) CHKO
Jižní Čechy	vodní elektrárny (vodní energie, obnovitelný zdroj energie) jaderná elektrárna (jaderná energie, užitek, nebezpečí) NP Šumava, CHKO
Českomoravská vrchovina	jaderná elektrárna větrné elektrárny – obnovitelný zdroj energie CHKO

Severní Morava	znečišťování ovzduší ochrana životního prostředí (těžba uhlí – šetření neobnovitelných zdrojů) CHKO
Jižní Morava	NP Podyjí CHKO CHKO Moravský kras (ochrana krajiny, využití vlastních zkušeností)

Ročník : 5

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokouli (životní prostředí v jiných zemích) zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest, porovná způsob života a přírodu (její ochranu) v naší vlasti i v jiných zemích rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci obhazuje při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl hledá společný se spolužáky společný postup rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce pracuje s pojmy Velká Morava, Přemyslovci, Jagellovci a časově je řadí zná významné osobnosti a řadí je do	EVROPA A SVĚT kontinenty, evropské státy, EU, cestování LIDÉ KOLEM NÁS soužití lidí chování lidí právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, peníze kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura základní globální problémy LIDÉ A ČAS orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí	EGS Evropa a svět nás zajímá objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV sociální rozvoj - poznávání lidí, mezilidské vztahy morální rozvoj – hodnoty a postoje, praktická etika VDO občanská společnost a škola občan, občanská společnost a stát MKV lidské vztahy etnický původ princip sociálního smíru a solidarity kulturní difference EV lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k životnímu prostředí

příslušného období – Karel IV., Mistr Jan Hus, T. G. Masaryk popisuje rozdíly ve způsobu života a minulosti a dnes popisuje charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes (ochrana přírody a životního prostředí, třídění odpadu,..) objasňuje historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby státní svátky a významné dny regionální památky	
--	--	--

Vyučovací předmět: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

(Autor ŠVP EV: RNDr. Dáša Zouharová)

Předmět Environmentální výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, vyučován je na I. stupni v 5. ročníku. 1 hodina/týden (disponibilní hodina)

Propojuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět (RVP), a to zejména tematické okruhy: Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody, Lidé kolem nás, Lidé a čas, se všemi průřezovými tématy, především s Environmentální výchovou a s Výchovou k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Vnímáním krajiny domova, seznamováním dětí s místy, která mají „duši“ (tzv. „genius loci“ – duch místa), pěstujeme u žáků citovou vazbu k rodnému kraji - neformální a nekomerční vztah, založený na prostém neokázalém „mám rád“. U dětí se snažíme probouzet vědomí: „Mám-li rád, mám se vždy kam vrátet; co mám rád, to nemohu ničit a zneužívat k vlastnímu prospěchu.“

Cílem předmětu Environmentální výchova je rozvíjet osobnost žáka v oblasti postojů a hodnot, proto frontální výuka je zařazována jen výjimečně. Prioritou je skupinová práce, týmový spolupráce, výzkum a pozorování, besedy a dialog, prezentace výsledků na veřejnosti. Při těchto aktivitách si žáci uvědomují podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Zařazená průřezová témata: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova.

Upřednostňovanou formou realizace tohoto předmětu jsou vícehodinové až půldenní bloky s pravidelným začleňováním krátkodobých i dlouhodobých projektů. Zařazovány jsou také jednodenní i vícedenní terénní pobyty. Každý blok (v terénu i ve škole) začíná hrou, simulací praktické situace, seznámením s konkrétním problémem nebo jinou činnostní aktivitou. Upřednostňována je výuka v přírodě (za příznivého počasí), poznávání, pozorování a zkoumání rodného kraje a vyhledávání specifik Moravského krasu a Dražanské vrchoviny. Shromážděné informace jsou po každé aktivitě vyhodnocovány, zpracovány a ústní či písemnou formou prezentovány spolužákům či veřejnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Simulujeme reálné situace, při nichž žák využívá získané poznatky (přírodní učebna = zahrada rodinného domu, řešení ekologického problému regionu, globálního problému, první pomoc při nehodě, aj.)
- Umožňujeme osvojení poznatků prožitkem a činnostním učením (pozorování přírody, pěstování rostlin, chov drobných živočichů, pokusy, výzkum lokality, aj.)

- Vedeme žáka k aktivnímu řešení problémových situací (např. podíl na budování přírodní učebny aj.), stanovení dílčích cílů, jejich průběžné vyhodnocení; sebehodnocení.
- Žákovi umožňujeme pracovat s počítačem a na internetu, s multimediální technikou, aktivně vyhledávat a zpracovávat informace.
- Zařazujeme skupinovou práci, při níž učíme žáky pružně reagovat na změnu a spolupracovat s týmem. Při projektech dáváme žákovi dostatečný prostor k samostatnému myšlení a vyjádření názoru; žák zpracovává samostatné práce, které prezentuje na veřejnosti.
- Podporujeme realizaci vlastních nápadů, např. žáci realizují projekty, které prezentují mladším spolužákům.
- Talentům je věnována individuální péče. Žáci mají k dispozici informační centrum s odbornou, doplňkovou a regionální literaturou; s přírodovědným softwarem.
- Snažíme se zařazovat atraktivní praktické činnosti vedoucí k získání informací a osvojení dovedností. Organizujeme společné aktivity v přírodě se žáky jiných škol, s rodiči, s veřejností. Děti pečují o zajímavé lokality regionu, jako např. o studánku, o přírodní rezervaci (např. provádějí inventarizaci chráněných druhů rostlin). Informace zjišťují od seniorů, členů místních samospráv apod.
- Žáci pracují s odborným textem, talentovanější žáci pomáhají spolužákům. Pochvala je vhodným prostředkem k motivaci. Vytváříme situace, při nichž žáci poznávají pozitivní vzory; uvádíme příklady významných osobností.
- Organizujeme nebo se účastníme programů zaměřených na porovnání dovedností a vědomostí žáků školy i žáků více škol.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou motivováni k řešení problému formou herních aktivit, simulací reálných situací. Zadaný problém předkládáme žákům jako výzvu. Žáci dostávají úkoly přiměřené věku, vědomostem a schopnostem.
- Žáci řeší úkoly výzkumného typu (experimentují, provádějí terénní výzkum, laboratorní práce aj.) Žáci se učí a zvnitřňují si standardní postupy při řešení problémů. Při neúspěchu se žáci snaží pojmenovat chyby a vyvarovat se jich v budoucnu.
- Vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení (noviny, časopisy, film, rozhlasová a televizní zpravodajství) a vlastních praktických zkušeností; k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci možností.

Kompetence komunikativní

- Do výuky zařazujeme nácvik komunikačních dovedností (práce ve skupinách, diskuze, kulaté stoly, prezentace na veřejnosti, jiný samostatný projev, e-mail, internet aj.), práci s hlasem a jinými výrazovými prvky. Dbáme na dobrou výslovnost, srozumitelný a spisovný projev. Dáváme žákům prostor k přiměřené argumentaci a obhajobě názoru. Žáky vedeme k dodržování zásad etiky při projevu.
- Simulujeme různá prostředí a komunikaci v nich (principy Místní agendy 21). Vychováváme příkladem (kultivovaný projev pedagoga).
- Vyhledáváme možnosti zapojení školy i žáků do mezinárodních projektů s přírodovědnou tematikou (např. Sokrates). Vyhledáváme možnosti zapojení žáků do korespondenčních a tvořivých soutěží.

Kompetence sociální a personální

- Do výuky je pravidelně zařazena práce v týmu, po ukončení práce je prováděn rozbor a hodnocení práce a komunikace v týmu. Umožňujeme žákovi podílet se na práci týmu v rozmanitých skupinových rolích, na vytváření pravidel pro práci ve skupině. Žáci mají možnost prezentovat výsledky práce. Žáci se účastní prezentací prací svých spolužáků.
- Týmové soutěžní programy využíváme k vytváření příjemné atmosféry mezi žáky ve třídě a následně i v celé škole.
- Při řešení úkolů žáci spolupracují se seniory, menšinami a veřejností.

Kompetence občanské

- Zařazujeme simulační hry zaměřené na pochopení života různých kultur, řešení problémů občanského života, jako např. prosazování sobeckých komerčních zájmů v regionu a řešení globálních problémů. V simulacích nacvičují zvládání situací ohrožujících život a zdraví člověka. Děti pečují o kulturní a přírodní dědictví regionu, získávají zkušenosti v různých životních rolích. Osvojují si principy demokratické společnosti a občanské statečnosti.
- Žáci sbírají starý papír, pomerančovou kůru, byliny, aj. a třídí odpadové suroviny.
- Organizujeme pro žáky exkurze, žáci navštěvují kulturní a přírodní pamětihodnosti, zejména v regionu.
- Vedeme žáka k solidaritě, k odpovědnosti za zdraví své i jiných.

Kompetence pracovní

- Žákům nabízíme v rámci výuky praktické činnosti (ve třídě, v přírodní učebně, v terénu). Při praktické činnosti usilujeme o to, aby žák přijal odpovědnost a po ukončení „díla“ měl dobrý pocit z vlastní užitečné práce.
- Při libovolné činnosti jsou žáci vedeni k tomu, aby nejdříve promysleli postup práce, konzultovali alternativní metody, posléze práci hodnotili a svoje výsledky prezentovali.
- Žáky vedeme k dodržování zásad bezpečnosti práce, ke kázni a udržování pořádku na pracovišti.
- Rozvíjíme jejich talent a manuální zručnost.

Ročník: 5.

Nosné téma ročníku: **Genius loci (duch místa)** - propojení vědomostí z 1. až 4. třídy do logických souvislostí, rozvoj dovedností a postojů prostřednictvím blízkého

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
citlivě přistupuje k přírodě, přírodnímu a kulturnímu dědictví regionu; vnímá zdravý patriotismus k rodnému kraji	naše obec, náš region - přírodní a kulturní dědictví v okolí našich obcí; místo, které mám rád - "genius loci"	
pozoruje ekosystémy v regionu, poznává přírodniny a vyvozuje vztahy mezi organismy i organismy a prostředím, pečuje o přírodní zajímavosti a koutky přírody ve škole	les na Dražanské vrchovině; vodní zdroje - studánky, potoky, rybníky i zaniklé rybníky a mokřady; koutky živé přírody (např. akvárium, terárium, aj.)	
vnímá tradice a pověsti v souvislostech s vývojem krajiny a osídlováním Dražanské vrchoviny člověkem	genius loci (duch místa) - místní pověsti a příběhy, tradice	
osvojuje si základní principy "čtení v krajině"	krajina dříve a dnes - vliv osídlování člověka na krajinu regionu, zaniklé středověké osady, průmysl a jeho "stopy" v krajině regionu, stopy zaniklých ekosystémů (bučiny, hráze rybníků, zbytky mokřadů aj.)	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: uvědomuje si souvislosti mezi lidskými aktivitami a problémy životního prostředí; pěstuje, rozpozná i prakticky používá typické plodiny Dražanské vrchoviny	lánové hospodaření x dnešní zemědělství; význam vody v krajině; plodiny Dražanské vrchoviny: obiloviny, len, léčivé byliny, okrasné květiny, brambory, aj.	
uvědomuje si nutnost dobrého hospodaření člověka s přírodními zdroji	využívání energie, větrná energie a jiné alternativní zdroje, možnosti a způsoby šetření; odpady - třídění ve škole a doma, recyklace, možnosti, jak předcházet vytváření odpadů	
v přírodě se chová tiše, obezřetně; naslouchá zvukům denní i noční krajiny; respektuje zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě	pobyt dětí v přírodě, stopy zvěře, lovec x střelec (myslivost, etika lovu)	
uvážlivě si vybírá domácí "mazlíčky"; dobře o ně pečuje; zná zásady péče o ptactvo v zimě i v létě	domestikace: psi, kočky aj.; příkrmování ptactva v zimě, jak vyrobit ptačí budku apod.	
zachovává tradice regionu, aktivně se zapojuje do jejich obnovy	zvyky, tradiční stavební materiály, odrůdy starých ovocných dřevin; adventní, velikonoční a jiné zvyky; stromy u domu a v krajině	
pomáhá s péčí o přírodní a kulturní památky	studánky, přírodní rezervace a jiná zajímavá místa v regionu;	
osvojil si zásady přežití ve volné přírodě (léto, zima, déšť, horký den apod.) - sám je schopen připravit si zavazadlo, rozlišuje nutné a nadbytečné vybavení zavazadla, v přírodě založí bezpečné ohniště, za každého počasí rozdělá oheň a sám si připraví "jednoduché jídlo"	obsah zavazadla - podle účelu, pobyt v přírodě	
komunikuje se seniory, zástupci místních samospráv apod., aktivity prezentuje spolužákům ve třídě, ve školním časopisu nebo v regionálním tisku	lidské aktivity a problémy životního prostředí z hlediska regionu i globálních problémů	
uvědomuje si možnosti a způsoby řešení regionálních ekologických problémů	simulace reálných situací, diskuse na téma - aktuální ekologický problém regionu	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět: DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně humanitních studií, případně v kmenové třídě.

Učivo dějepisu navazuje na předmět vlastivědy na 1. stupni.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému
- rozvíjí tvořivost
- podporuje seberealizaci žáka

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- **zeměpis** – orientace v prostoru, územní rozsah států,...
- **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...
- **výtvarná výchova** – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...
- **hudební výchova** – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...
- **jazyky** – významní spisovatelé a jejich tvorba,...
- **občanská výchova** – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...
- **tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

MKV – sblížování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,...

MDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní
- a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
osvojí si práci s časovou přímkou osvojí si základní periodizaci dějin dokáže pracovat s pojmy prostor, čas - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány	<i>Úvod do učiva</i> - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny Pravěk	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná vývojová stadia člověka - seznámí se způsoby obživy a soužití lidí - charakterizuje vývoj náboženských představ - chápe rozdíl doby ledové a meziledové - orientuje se v pravěké flóře a fauně	<i>Starší doba kamenná</i> - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů EV – člověk a příroda, význam ledovců
- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - pochopí podmínky vzniku řemesel - uvědomí si vliv a dopad hospodaření člověka na ráz krajiny	<i>Mladší doba kamenná</i> - způsob života a obživy počátky řemesel	OSV – kreativita – výroba keramiky EV – neolitická revoluce a význam zemědělství pro člověka
- pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	<i>Doba kovů</i> - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti	
- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa - chápe kulturní rozmanitost světa - orientuje se v základním přehledu o pravěkém osídlení Moravského krasu	<i>Naše země v období pravěku</i> Shrnutí	EV – důležitost krasových oblastí pro člověka
- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - seznámí se s projevy náboženských představ	Starověk - oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblastí - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací Shrnutí	EV – příroda a první civilizace
- pochopí podstatu antické demokracie - chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých - uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Řecko - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období - Makedonie - helénismus	EV – demografický vývoj a urbanizace
- učí se chápat formy státní moci - uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah Římské říše - dokáže porovnat barbarské civilizace	Řím - království - republika - císařství - počátky křesťanství - římská kultura - rozpad římské říše - naše země v době římské	VDO – občanská práva EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně střed. státy

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
se světem antiky - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	- krize císařství - křesťanství - zánik západořímské říše Shrnutí Opakování učiva 6. ročníku	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, soubory diapositivů, videokazety, fonetické pomůcky, historická beletrie, soubory modelů archeologických nálezů, soubory historických pojmů, obrázkový materiál, ...

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- osvojí si periodizaci středověku - seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formování národních států - učí se chápat úlohu křesťanství a víry, konflikty mezi církevní a světskou mocí, vztah křesťanství ke kacířství - uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu - seznámí se státotvornou úlohou panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního - učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - uvědomí si dopady nově vzniklých měst v krajině - chápe význam rybníků a jiných vodních ploch v přírodě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní vývoj - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí - uvědomí si, jaký přínos měly zámořské plavby pro nastolení světového obchodu	Středověk Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území v 9. a 10. století - český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku Shrnutí Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - zakládání měst a rybníků - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách Shrnutí Pozdní středověk - doba poděbradská - doba jagellonská Zámořské objevy Renesance a humanismus Shrnutí	EGS – formování evropských států, klíč. Události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy MKV – náš etnický původ EV – historické památky VDO – Magna charta 1215 – vznik parlamentu MKV – předsudky, stereotypy kat. církve, husitství EV – historické památky, urbanizace, vodní ekosystémy, infekční nákazy (mor) EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad EV – nové plodiny přivezené do Evropy

Pomůcky: viz 6. ročník

Ročník: 8.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie	- občanská válka v Anglii	MKV – poznávání jiných kultur EGS – reformace, klíč. události – 1492 – objevení Ameriky MKV – předsudky, stereotypy kat. církve
- učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - seznámí se situací českých zemí a vybraných evropských zemí po třicetileté válce - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás a v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvěcenský absolutismus - seznámí se s pojmem katastr a chápe jeho význam pro ochranu majetku, udržitelného rozvoje, ochranu ŽP - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	<i>Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol.</i> - baroko a životní styl - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických Shrnutí	VDO – rekatolizace, náb. nesnášenlivost VDO – USA, Francie – revoluce (Listina práv a svobod, ústava) EGS – revoluce USA, Francie, VB, 1848 EV – historické památky, katastr, typy hospodaření (plantáže)
- uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí - je schopen porovnat parní,	<i>Novověk od konce 18. stol. do r. 1914</i> - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury	VDO – občanská společnost EV – průmyslová revoluce – dopad na živ. prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy, zdroje energie MDV – NO – obroda čes. jaz., knihy, noviny...

motorový a elektrický zdroj pohonu a jejich dopady na ŽP - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran - chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe historický rozměr pojmu rasismus	- národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, její představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA Shrnutí, opakování 8. roč.	MKV – rasismus – otrokářství v USA
--	---	---

Pomůcky: viz 6. ročník

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- uvědomí si 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek - rozumí okolnostem vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období druhé republiky, protektorátu	Moderní doba Situace v letech 1914 – 1948 první světová válka situace v Rusku, ruské revoluce vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech počátky fašistického hnutí SSSR v meziválečném období světová hospodářská krize a její důsledky , první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava	VDO – vznik totalitního zřízení MDV - propaganda . VDO – volební systém, formy vlády, ČSR – Češi x Němci x Židé EGS – 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, vznik SN MKV – rasismus 20.st., lid. solidarita během válek EV – prům. revoluce a živ. prostředí, tech. vynálezy

- formuje názor na účastníky odboje - chápe poválečný vývoj ČSR, který vyústil v únorové události 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - je si vědom negativních dopadů jaderných zbraní	druhá světová válka domácí a zahraniční odboj mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa poválečné Československo v letech 1945 – 1948 únorový převrat 1948 Shrnutí	EGS - OSN VDO – totalit. režim MDV – propaganda VDO – ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 EGS – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva EV – zásahy do přírod. poměrů (SSSR), jaderná energetika a alternativní zdroje energie, jaderné zbraně
- seznámí se s postavením ČSR v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - chápe vznik a problémy existence bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968)	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace ČSR ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy)	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- chápe postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - ustavení demokrat. režimu - hrozba terorismu - vliv médií na každodenní život a politické dění - ujasnění si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU) - uvědomí si důležitost unijní politiky ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje - orientuje se v základních faktech o společné zemědělské politice EU	charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) krize sovětského impéria a „perestrojka“ obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ rozpad Československa, vznik ČR Česká republika na přelomu tisíciletí technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol., evropská integrace, globalizace Shrnutí Opakování 9. roč.	VDO – formy vlády EGS – revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU MDV – sdělovací prostředky a politika EV – společná zemědělská politika, evropská politika ochrany životního prostředí

Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 7. – 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenové učebně nebo učebně humanitních studií.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- pochopení vlastního jednání i jednání druhých v různých životních situacích
- formování odpovědnosti za vlastní názory a chování a jejich důsledky
- seznámení s činnostmi důležitých politických orgánů a institucí se způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- respektování a uplatňování pravidel společenského soužití
- motivaci žáků k aktivní účasti na životě demokratické společnosti
- přiměřené obhajování vlastních postojů a svých práv

Metody a formy práce: samostatná práce, skupinová práce, beseda, diskuse, testy, práce na PC, zprávy

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje

VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie

EGS – jsme Evropané

MKV – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity

EV – vztah člověka k prostředí

MDV – stavba mediálních sdělení, vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků a nalézá souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace a nalézt řešení
- kriticky myslí, je schopen hájit své rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za své činy

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- naslouchá druhým lidem a vhodně na ně reaguje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologii pro komunikaci s okolím
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

Žák:

- umí spolupracovat v týmu, naslouchat a pomáhat si
- umí diskutovat
- chápe potřebu spolupráce s druhými lidmi při řešení úkolů
- upevňuje dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svou práci i práci jiných

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a normy společenského chování a občanského soužití
- zná svoje práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- chrání a oceňuje naše tradice a kulturu
- uvědomuje si důležitost podpory a ochrany zdraví a rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti získané ve škole i mimo ní pro svůj další rozvoj
- orientuje se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- chápe cíl a riziko podnikání
- rozvíjí své myšlení o budoucnosti a o své profesi

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Chápe význam základního vzdělávání pro budoucí život, své chování podřizuje školnímu řádu a režimu školy. Zná kulturní a veřejný život obce a místní tradice. Poznává minulost obce – významné události, významné rodáky, místní pověsti	Naše škola Naše obec	OSV sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Zná zajímavá a památná místa a významné osobnosti. Ochraňuje kulturní památky. Rozumí pojmu vlastenectví. Zná státní symboly, státní svátky a významné dny	Náš region Naše vlast	OSV sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje VDO – občan, občanská společnost a stát, občan v politickém životě,
Rozpozná v jakých společenských vztazích žije, jaký význam má dodržování společenských norem chování. Objasňuje mezilidské vztahy, dorozumívání mezi lidmi a efektivní komunikaci	Život ve společnosti	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie EGS jsme Evropané
Rozlišuje projevy chování – vhodné a nevhodné. Uvědomuje si důležitost kulturních institucí, poznává kulturní tradice, různé kultury a kulturní dědictví. Objasňuje vliv kultury na člověka a působení masmédií.	Kulturní dědictví	MKV kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity MDV stavba mediálních sdělení, vliv médií ve společnosti EGS jsme Evropané, dědictví Evropy
Poznává jaké místo má majetek a peníze v životě člověka. Seznamuje se s druhy rozpočtu, s hospodařením s penězi a majetkem. Porovnává vhodné a	Majetek, vlastnictví a hospodaření	OSV sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje

nevhodné způsoby využívání osobního rozpočtu. Rozlišuje veřejné a soukromé vlastnictví		
---	--	--

Ročník: 7

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vysvětlí pojem domova, jeho prostředí a okolí. Uvědomuje si zodpovědnost člověka za osud naší planety a důsledky zásahů do přírody. Dokáže se zapojit do ochrany přírodního i kulturního prostředí svého bydliště. Zaujímá aktivní postoj proti lidské nesnášenlivosti	Globální problémy lidstva	OSV OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje MKV kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity EGS jsme Evropané
Vysvětlí pojmy mravnost, morálka a právo a rozdíl mezi mravní a právní normou. Rozlišuje případy morálního a nemorálního jednání. Objasní svobodu člověka a důležitost odpovědnosti za své jednání a vlastní činy	Člověk a morálka	OSV OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie MKV kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity
Respektuje práva a zájmy druhých lidí. Uvede příklady základních práv a svobod člověka a dokumenty upravující lidská práva. Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva. Uvede příklady situací, kdy se setkáváme s porušováním nebo ohrožováním lidských práv, šikana, diskriminace	Člověk a lidská práva	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Charakterizuje hlavní etapy v životě člověka. Uvědomuje si vliv prostředí na jeho tělesný, duševní, citový a sociální rozvoj. Uvádí příklady projevů kladných	Člověk a dospívání	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje

i záporných vlastností a způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek. Zná význam životosprávy a zdravého životního stylu v období dospívání. Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby trávení volného času		
---	--	--

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Seznamuje se s rolí citů v našem životě, poznává vliv citů na chování a jednání člověka. Vyhledává způsoby řešení citových problémů. Uvádí příklady náročných životních situací a jak se jim vyhnout. Uvědomuje si hodnotu přátelství a jeho vliv na vlastní život	Člověk a citový život	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje
Uvádí příklady člověka jako subjektu právních vztahů a jeho způsobilosti k právním úkonům. Vysvětluje význam dodržování právních norem pro život společnosti i jednotlivce. Vysvětluje význam a úlohu orgánů právní ochrany občanů. Poznává možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem	Člověk a právo	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Vysvětluje význam dodržování pravidel občanského soužití pro život jednotlivce i společnosti. Rozumí občanskému právu a občansko-právním vztahům a poznává občanský zákoník. Rozlišuje případy porušení pravidel občanského soužití a jak se může občan domáhat svého práva. Dokáže zdůvodnit význam pojištění pro člověka a výhody sociálního zabezpečení	Člověk a občanský život	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje
Vysvětluje podmínky za jakých může člověk uzavřít manželství a objasňuje význam	Člověk a rodinný život	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje

zodpovědného výběru životního partnera. Uvádí základní práva manželů a povinnosti rodičů k dětem a naopak. Poznává zákon o rodině a péči státu o rodinu, právní ochranu manželství a rodičovství a způsoby náhradní výchovy dětí		VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Poznává rozhodující okolnosti a podmínky pro volbu vhodného povolání. Uvědomuje si význam zodpovědné voly povolání pro vlastní život, chápe souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním. Orientuje se v základních povinnostech a právech zaměstnance a v možnosti hledat informace o pracovněprávních vztazích – zákoník práce. Má přehled o jednání a chování mladého člověka jako uchazeče o zaměstnání. Zná pojmy: pracovní smlouva, pracovní poměr, pracovní doba, pracovní řád, pracovní kázeň, pracovní podmínky, nárok na mzdu a dovolenou, bezpečnost a ochrana zdraví při práci.. Ví o problémech s nezaměstnaností	Člověk a pracovní život	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje formy a typy států a jejich znaky. Vysvětlí výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Charakterizuje složky státní moci a vysvětluje úkoly jejich orgánů a institucí. Uvádí příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. Objasňuje smysl voleb v demokratických státech a jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů. Rozumí pluralitě politického života, uvádí příklady politických stran a jejich programy.	Stát a právo	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Správně vysvětluje principy tržního hospodářství a podstatu podnikání. Poznává hospodářskou politiku státu, její cíle a nástroje a chápe tvorbu a čerpání státního rozpočtu. Rozumí sociální politice státu – dávky a příspěvky na sociální péči občanům a institucím	Stát a hospodářství	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Chápe vstup ČR do EU a uvádí příklady výhod, které vyplývají z členství v EU. Uvádí významné mezinárodní organizace a společenství, posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy (hospodářské, bezpečností, kulturní)	Mezinárodní společenství	EGS jsme Evropané, evropské myšlení, globální společnost MKV – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
Pochopí význam pojmu osobnost a hodnotí svou vlastní osobnost. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů. Rozpoznává projevy záporných	Životní perspektivy	OSV sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, hodnoty a postoje

charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Uvědomuje si význam vůle, dokáže překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. Učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci, zamýšlí se nad smyslem lidského života. Vyjadřuje svoji představu o vlastní budoucnosti, charakterizuje své nejbližší životní cíle a plány		
---	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: FYZIKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět fyzika náleží do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Hlavním cílem vzdělávání ve fyzice je naučit žáky vnímat svět kolem nás v širších souvislostech. Je třeba podat žákům dostatek informací k tomu, aby pochopili děje probíhající kolem nás.

Fyzika je specializovaným oborem, který však má velmi těsné vazby i na jiné oblasti lidského poznání. Jedná se především o matematiku, protože spolu s ní učí fyzika žáky přesnosti, logickému uvažování a připravuje žáky na řešení problémů různými metodami. Velice úzký vztah má fyzika také k chemii, přírodopisu a zeměpisu.

Tento předmět je rozdělen do sedmi tématických okruhů:

- *Látky a tělesa*
- *Pohyb těles, síly*
- *Mechanické vlastnosti tekutin*
- *Energie*
- *Zvukové děje*
- *Elektromagnetické a světelné děje*
- *Vesmír*

Fyzika je na naší škole vyučována v odborné učebně environmentální výchovy a kmenových třídách jednotlivých ročníků. V 6. ročníku až 9. ročníku je časová dotace 1 hodina týdně.

Při výuce tohoto předmětu upřednostňujeme především práci v lavicích. S úspěchem používáme skupinovou práci, projektové vyučování nebo spolupráci žáků ve dvojicích, jak při výkladu nové látky, tak při opakování. Nedílnou součástí výuky je používání demonstrace a pokusu. Výklad se snažíme zpestřit jak vhodnými pomůckami, tak i praktickými úkoly z reálného života.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vybírá vhodné aplikační úlohy, které je možné řešit různými způsoby (volba nejvhodnějšího řešení)
- vyhledává informace, třídí je a dále je zpracovává do grafů a tabulek
- na konkrétních příkladech vysvětluje propojení fyziky s praxí
- provádí měření a pozorování a následně využívá získaných hodnot k výpočtům
- provádí experimenty

Kompetence k řešení problémů

- samostatně či ve skupinách řeší problémové úlohy
- předkládá různé způsoby řešení a diskutuje o jejich výhodách a nevýhodách
- poukazuje na vhodné způsoby vyhledávání potřebných informací
- učí se prakticky ověřovat správnost některých výpočtů
- užívá logických a matematických postupů při řešení problémů
- vyslovuje hypotézy

Kompetence komunikativní

- jasně a přesně formuluje své myšlenky, problém či řešení daného úkolu slovně i písemně
- orientuje se v textu
- komunikuje ve skupině i ve dvojici a tím přispívá ke zdárnému řešení problému
- využívá vhodné informační technologie

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- při týmové práci se učí rozdělovat si jednotlivé role

Kompetence občanské

- učí se respektovat odlišné názory jiných lidí a zamyslet se nad nimi
- chrání životní prostředí

Kompetence pracovní

- respektuje pravidla skupinové práce a učí se je dodržovat
- používá správně a účelně nejrozumnější fyzikální pomůcky
- dodržuje bezpečnost při práci a chrání zdraví své i zdraví druhých

Průřezová témata

OSV (Osobnostní a sociální výchova)

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV (Ekologická výchova)

- Vztah člověka k prostředí

Ročník: 6.

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - uvědomuje si základní vlastnosti látek - rozděluje látky na pevné, kapalné a plynné - správně používá pojem atom, molekula - řeší jednoduché slovní úlohy - třídí odpad - uvádí důvody globálního oteplování a jejich následky	Látky a tělesa: - stavba látek a těles - skupenství látek a těles - vlastnosti látek a těles - atomy a molekuly - environmentální problematika	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - třídění odpadu – rozlišování z jakých látek se skládají různá tělesa (odpady) a v důsledku toho volba vhodného kontejneru - časté záplavy v ČR
Žák: - na příkladech vysvětluje zelektrování těles - chápe pojem elektrické pole - rozlišuje základní části atomu a chápe vzájemné vazby - jmenuje možnosti omezení znečištění vzduchu	Elektrické vlastnosti látek: - elektrování těles při vzájemném dotyku - elektrické pole - model atomu - environmentální problematika	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - znečištění prostředí – elektrostatické odlučovače na odstraňování částic popílku z kouřových plynů
Žák: - třídí magnety na přírodní a umělé - pokusem rozpozná magnet trvalý a dočasný - rozeznává póly magnetu - zakresluje indukční čáry magnetu - vyhledává oblasti těžby magnetovce a železné rudy - pracuje s buzolou	Magnetické vlastnosti látek: - magnety - magnetické pole - magnetizace látky - magnetické pole Země - environmentální problematika	OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i> - opakování - paměťová mapa EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - azimutový závod - mapování těžby magnetovce a železné rudy v blízkém okolí
Žák: - vysvětluje rozdíl mezi porovnáváním a měřením - seznamuje se se základními pravidly měření	Měření fyzikálních veličin: - porovnávání a měření	
Žák: - měří délku pevných těles - zapisuje naměřené hodnoty a přiřazuje jim správné jednotky - převádí jednotky délky - určuje délku s různou přesností	Měření délky: - jednotky délky - délková měřidla - environmentální problematika	OSV: <i>Komunikace</i> Skupinová práce – měření délky různých těles, využití různých měřidel, porovnávání naměřených hodnot ve skupině, zapsání hodnot do tabulky EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - měření v terénu (les, louka)
Žák:	Měření objemu tělesa:	

- měří objem kapalin - měří objem pevných těles - zapisuje naměřené hodnoty a přiřazuje jim správné jednotky - převádí jednotky objemu - určuje objem s různou přesností	- jednotky objemu - měření objemu kapalin a pevných těles	
Žák: - měří hmotnost pevných těles - porovnává hmotnosti pevných těles - měří hmotnost kapalin - zapisuje naměřené hodnoty a přiřazuje jim správné jednotky - převádí jednotky hmotnosti - určuje hmotnost s různou přesností	Měření hmotnosti tělesa: - jednotky hmotnosti - porovnávání hmotnosti - měření hmotnosti kapalin a pevných těles	OSV: <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> - měření vlastní hmotnosti, počítání BMI indexu, metody určování optimální hmotnosti zdravého jedince, zdravý životní styl
Žák: - chápe pojem hustota tělesa - porovnává hustotu různých těles - provádí jednoduché výpočty - v zadání příkladů dbá na správně zvolené jednotky - vyhledává hustotu v tabulkách (MFCHT)	Hustota: - jednotky hustoty - porovnávání hustoty - výpočet hustoty - výpočet hmotnosti	
Žák: - měří čas pomocí stopek - zapisuje naměřené hodnoty a přiřazuje jim správné jednotky - převádí jednotky času - určuje čas s různou přesností	Měření času: - jednotky času - měření délky časového úseku	OSV: <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> - reakční doba – souvislost s požíváním alkoholu
Žák: - měří teplotu kapalin - používá správně teploměr - porovnává teplotu kapalin - zapisuje naměřené hodnoty a přiřazuje jim správné jednotky - odhaduje, zda se objem či délka tělesa zmenší nebo zvětší zahříváním či ochlazováním - vysvětluje, proč dochází k tání ledovců	Měření teploty tělesa: - jednotky teploty - porovnávání teplot - měření teploty kapalin - změna objemu těles zahříváním a ochlazováním - environmentální problematika	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - globální oteplování – tání ledovců v souvislosti se zvyšováním průměrné roční teploty, skleníkový efekt OSV: <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> - měření teploty těla člověka, optimální teplota, zásady péče o zdraví
Žák: - určuje rychlost různými metodami - počítá rychlost pomocí dráhy a času - počítá dráhu a čas pomocí rychlosti	Pohyb těles: - měření rychlosti - souvislost rychlosti, dráhy a času	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - vycházka do NPR Vývěry Punkvy – praktické měření rychlosti, dráhy a času
Žák: - ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - pokusně ověří, za jakých	Elektrický obvod: - elektrický proud, elektrické napětí - zdroje elektrického napětí - účinky elektrického proudu	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - komparace minerálních vod z hlediska obsahu iontů - nezbytnost a možnosti úspor

podmínek prochází obvodem elektrický proud - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) - vyjmenuje běžné elektrické spotřebiče a rozdělí je do skupin podle účinku - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, - objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem - navrhne možnosti úspor elektrické energie - vysvětlí vznik blesku	- elektrické spotřebiče - elektrické obvody - elektrický proud v kapalinách a plynech - bezpečné zacházení s elektrickým proudem - zkrat - úspory elektrické energie	elektrické energie - blesky na webu
--	---	--

Ročník: 7

VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák: - chápe pojem klid a pohyb tělesa v určité soustavě - rozlišuje pojem trajektorie a dráha - vysvětluje rozdíl mezi pohybem rovnoměrným a nerovnoměrným - připomíná si fyzikální veličiny rychlost, dráha a čas a přiřazuje jim správné jednotky - počítá jednoduché slovní úlohy na rovnoměrný pohyb - počítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu - kreslí grafy závislosti rychlosti na čase	Pohyb tělesa - klid a pohyb tělesa - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost, dráha, čas	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - vliv dopravy na životní prostředí člověka - lyžařská střediska v chráněných územích v ČR
Žák: - graficky znázorní sílu (působíště, směr, velikost) - graficky skládá síly stejného, opačného i různoběžného směru - seznamuje se s rovnováhou sil - chápe pojem těžiště tělesa a u jednoduchých útvarů je dokáže zakreslit - vysvětluje zákon akce a reakce - odvozuje závislost velikosti třecí síly na vnějších podmínkách - uvádí jednoduché příklady ze života (využití či odstranění třecí síly)	Síla, skládání sil - znázornění síly - gravitační síla a hmotnost tělesa - skládání dvou sil - rovnováha dvou sil - tíhová síla a těžiště tělesa - zákon akce a reakce - tření	OSV: Rozvoj schopností a poznávání

Žák: - dokáže vymodelovat dvojramennou páku - určuje graficky i výpočtem rovnováhu dvou sil na páce - popisuje rovnoramenné váhy a rozumí principu, na kterém pracují - uvádí příklady využití páky v praxi - seznamuje se s fyzikální veličinou moment síly a počítá jednoduché slovní úlohy - chápe vztah mezi působící silou a obsahem plochy, na kterou působí - poznává novou fyzikální veličinu - tlak - převádí jednotky tlaku - popisuje příklady z praxe	Účinky síly - otáčivé účinky síly na těleso - páka - kladka - deformační účinky síly - tlaková síla, tlak	
Žák: - uvádí praktické příklady využití změn povrchového napětí - vysvětlí a popíše závislost hustoty kapalin na teplotě - seznámí se teplotní anomálií vody - rozumí principu vzniku kapilárních jevů, uvědomuje si jejich výskyt a důležitost v živých organismech - dokáže aplikovat Archimédův zákon na konkrétní situace - využívá poznatky získané z Pascalova zákona při řešení praktických úloh - vysvětluje funkci hydraulických zařízení a počítá jednoduché úlohy - učí se chápat vztah mezi hydrostatickým tlakem a hloubkou a hustotou - na konkrétních příkladech vysvětluje existenci vztlakové síly	Kapaliny - povrchové napětí - závislost hustoty kapalin na teplotě - kapilární jevy - hydrostatický tlak - Archimédův zákon - Pascalův zákon	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - ledovce jako zásobárna sladké vody - možnosti šetření vodou
Žák: - vidí rozdíly mezi hydrostatickým a atmosférickým tlakem - hledá souvislosti mezi atm. tlakem a některými procesy v atmosféře - uvádí jednotlivé vrstvy atmosféry + uvědomuje si	Plyny - vlastnosti plynů - atmosférický tlak - atmosféra Země - základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - přetlak, podtlak, vakuum - proudění vzduchu	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - ozonová díra - znečištění ovzduší

význam ozonové vrstvy a negativní vliv člověka na ni - zná základní meteorologické prvky - seznamuje se s jejich měřením		
Žák: - rozeznává různé zdroje světla - chápe důvody různých rychlostí světla v různých prostředích - dokáže na příkladu doložit přímočaré šíření světla - vysvětluje vznik stínu - chápe zákon odrazu světla - využívá ho při řešení jednoduchých úkolů - z grafického řešení odvodí vlastnosti obrazu v zrcadle - rozhoduje, jak se na rozhraní dvou optických prostředí zachová paprsek - pomocí grafického zobrazení rozhoduje o vlastnostech obrazu za spojkou nebo rozptylkou - vysvětluje rozklad světla optickým hranolem	Světelné jevy - přímočaré šíření světla - rychlost světla - zdroje světla - šíření světla - stín, zatmění Slunce a Měsíce - odraz světla - rovinná zrcadla - kulová zrcadla - lom světla - čočky - oko, optické klamy - optické přístroje - rozklad světla hranolem, barvy	EV: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - světlomilné a stínomilné rostliny v Moravském Krasu - využití lupy, mikroskopu při pozorování přírodnin OSV: <i>Rozvoj schopností a poznávání</i>

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Opakování učiva 7. ročníku	
- ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem	Elektrický obvod - elektrický proud v kovech - elektrické obvody - bezpečné zacházení s el. proudem	OSV rozvoj schopností poznání, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - pokusem ověří zda je těleso neutrální, nebo má el. náboj - rozliší pokusně vodič od izolantu - změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem - používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy - počítá jednoduché slovní úlohy - chápe závislost el. odporu na vlastnostech vodiče	Elektrické jevy - el. náboj - vodič a izolant - el. pole - el. proud a el. napětí - Ohmův zákon - odpor el. vodiče - reostat	EV vztah člověka k přírodě
- počítá práci vykonanou tělesem - převádí jednotky práce - chápe pojem výkon a v jednoduchých úlohách ho určuje výpočtem - v jednoduchých úlohách dokáže určit výpočtem účinnost - dokáže zhodnotit efektivitu práce (hospodárnost) el. spotřebiče (porovnává výkon, účinnost, spotřebu el. energie- příkon) - dokáže popsat změnu polohové energie na pohybovou a naopak na konkrétních příkladech - vysvětluje pojem vnitřní energie tělesa - dokáže uvést příklad tepelného izolantu a vodiče - uvádí praktické příklady využití tepelných izolantů k úspoře energie - určuje teplo přijaté či odevzdané tělesem - uvědomuje si existenci tepelného znečištění prostředí vlivem některých lidských aktivit - seznámí se s možnostmi využití sluneční energie - uvědomuje si význam energie pro život člověka - seznámí se s možnými energetickými zdroji - dělí zdroje na obnovitelné a neobnovitelné (u neobnovitelných zdrojů si uvědomuje jejich vyčerpatelnost)	Práce, energie, teplo - práce - výkon - účinnost - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - teplo - tepelná výměna, záření, využití slunečního záření - energie v denním životě - změny skupenství látek	OSV rozvoj schopností poznání , komunikace, sebepoznání a sebepojetí , řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí EV- základní podmínky života (energie, zdroje)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých typů energetických zdrojů - charakterizuje změny skupenství látek na základě přijatého tepla - určuje podmínky ovlivňující jednotlivé pochody		
- rozlišuje prostředí, v kterých je možné šíření zvuku - porovnává rychlost šíření zvuku v jednotlivých prostředích - chápe vznik ozvěny a vysvětluje příčiny jejího vzniku - rozlišuje tón, hluk - uvědomuje si vznik hlukového znečištění jako důsledek rozmanitých lidských aktivit - chápe nutnost ochrany před nadměrným hlukem	Zvukové jevy - šíření zvuku - rychlost šíření - odraz zvuku - tón - hluk, hlukové znečištění, jeho produkce a účinky	EV vztah člověka k přírodě (prostředí a zdraví) EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Závěrečné opakování	

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
	Opakování učiva 8. ročníku	
- chápe princip funkce elektromagnetu a vysvětlí jeho využití - rozliší rozdíl mezi elektrické a magnetické polem - vysvětluje za pomoci schématu princip práce elektromotoru - vysvětlí princip elektromagnetické indukce	Elektromagnetické jevy - elektromagnet - elektromotor - elektromagnetická indukce	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- popisuje vznik střídavého proudu na základě elektromagnetické indukce - rozlišuje rozdíl mezi měřením střídavého a stejnosměrného proudu - počítá efektivní hodnotu střídavého proudu a napětí - zakresluje a popisuje schéma transformátoru - počítá pomocí transformačního poměru změnu napětí a proudu - uvědomí si zásah člověka do krajiny budováním rozvodné elektrické sítě a zhodnotí její estetičnost v krajině	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - měření střídavého proudu a napětí - transformátor (+ vliv rozvodné elektrické sítě na vzhled krajiny)	EV vztah člověka k přírodě EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- rozlišuje za jakých podmínek je kapalina či plyn vodičem či izolantem - uvádí příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - objasňuje princip vzniku blesků a uplatňuje pravidla bezpečného chování za bouřky v přírodním terénu (i mimo něj)	Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - bouřka a vznik blesků + bezpečné chování v přírodě za bouřky	OSV rozvoj schopností poznání , komunikace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV- vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví- způsoby ochrany zdraví)
- rozpoznává vlastnosti, za kterých se mění odpor polovodičů - učí se porozumět průchodu elektrického proudu polovodičovou diodou - poznává některé další součástky s přechodem PN - seznámí se s principem fungování solární elektrárny, dokáže uvést klady a zápory její výstavby, zhodnotí její vliv na krajinu	Vedení elektrického proudu v polovodičích - změna odporu polovodičů - polovodičová dioda - součástky s přechodem PN - fotodioda (fotovoltaický článek) solární energie, solární elektrárny	EV- základní podmínky života (energie, zdroje) EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině)
- seznamuje se se zapojením a ochranou elektrických spotřebičů v domácnosti - uvědomuje si nutnost ochrany zařízení pod elektrickým proudem - učí se poskytnout první pomoc při zásahu elektrickým proudem - uvědomuje si důležitost elektrické energie pro chod domácnosti i její finanční náročnost - dokáže uvést některá řešení pro úsporu energie v domácnosti a dle svých možností je aplikuje	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními, hospodaření s elektrickou energií - elektrické spotřebiče v domácnosti - spotřeba elektrické energie a náklady s ní spojené, zásady pro úsporu elektřiny v domácnosti, nakládání se starými elektrickými spotřebiči - ochrana spotřebičů - první pomoc	EV- základní podmínky života (energie) EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady)

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- umí nakládat se starými elektrickými spotřebiči		
- dokáže si představit šíření elmag. vlny v terénu - seznamuje se základními druhy elmag. záření - poznává zdroje elmag. Záření - uvědomuje si vliv záření na živé organismy a jeho rostoucí výskyt v prostředí v posledních letech	Elektromagnetické záření - elmag. vlny a záření - zdroje záření - znečištění prostředí zářením	EV- vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
- objasňuje rozdíl mezi chemickou a jadernou reakcí - seznamuje se s radioaktivitou a jejím využitím v praxi - vysvětluje princip jaderné reakce - uvádí výhody a nevýhody jaderné energetiky - uvědomuje si nebezpečí plynoucí z využívání a zneužívání jaderné energie - učí se znát základní pravidla ochrany před jaderným zářením - seznamuje se s problematikou jaderného odpadu	Jaderná energie - atomová jádra - radioaktivita - jaderná reakce - jaderná energetika - jaderná havárie, ochrana - nakládání s jaderným odpadem	OSV rozvoj schopností poznání, komunikace, sebepoznání a sebepojetí , řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV- základní podmínky života (energie, zdroje) EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady EV- vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
- odlišuje hvězdu od planety na základě jejích vlastností - objasňuje vznik Sluneční soustavy - uvědomuje si jedinečné podmínky pro život, které planeta Země poskytuje - poznává zákonitosti pohybu vesmírných těles - rozlišuje jednotlivé fáze Měsíce - získává základní poznatky o kosmonautice	Země a Vesmír - Sluneční soustava - naše Galaxie - kosmonautika	EV vztah člověka k přírodě
	Závěrečné opakování	

Vyučovací předmět: CHEMIE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Učebna chemie je součástí učebny environmentální výchovy. Zde probíhají i demonstrační a žákovské pokusy. Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

- podněcuje v žácích kladný vztah k životnímu prostředí a umožňuje žákům chápat dopady nezodpovědného a nadměrného používání chemických látek na lidské zdraví a biodiverzitu druhů
- upozorňuje na nebezpečí zneužívání chemických látek, zejm. návykových a omamných
- simuluje reálné situace, při nichž žák využívá získané poznatky (řešení ekologického problému regionu, globálního problému, první pomoc při nehodě, aj.)
- umožňuje osvojení poznatků prožitkem a činnostním učením (např. pozorování přírody, pokusy, výzkum lokality)
- umožňuje žákovi pracovat s počítačem a na internetu, s multimediální technikou, aktivně vyhledávat a zpracovávat informace.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
- vede žáky k poznávání dopadů nadměrné chemizace na ekosystémy
- podněcuje žáky k promýšlení alternativních postupů namísto užívání chemikálií
- připravuje úkoly přiměřené věku, vědomostem a schopnostem.
- žáci řeší úkoly výzkumného typu (experimentují, provádějí terénní výzkum, laboratorní práce aj.)
- Žáci se učí a vnitřňují si standardní postupy při řešení problémů. Při neúspěchu se žáci snaží pojmenovat chyby a vyvarovat se jich v budoucnu.
- vede žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení (noviny, časopisy, film, rozhlasová a televizní zpravodajství) a vlastních praktických zkušeností; k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci možností.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat, žáci dostávají prostor k přiměřené argumentaci a obhajobě názoru. Žáky vede k dodržování zásad etiky při projevu.
- předkládá úkoly, které podněcují přemýšlení v souvislostech a podněcují pocit zodpovědnosti za přírodu pro další generace
- zařazuje nácvik komunikačních dovedností (skupinová práce, diskuze, prezentace, internet)

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- organizuje pro žáky exkurze
- Vede žáka k odpovědnosti za zdraví.

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k promýšlení nových postupů, šetrnějších k životnímu prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc), nacvičuje zvládání situací ohrožujících život a zdraví
- zařazuje prvky zaměřené na pochopení života různých kultur, řešení globálních problémů, respektování odlišných názorů a podporuje občanskou statečnost

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel/povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi
- důsledně seznamuje s postupy, které vedou žáky k zodpovědnému nakládání s chemickými látkami, ekologické likvidaci chemických látek a obalů od chemických látek, a to včetně běžně používaných přípravků každodenního života tak, aby byla omezena ekologická zátěž na minimum, resp. na nulu
- využívá praktické činnosti jak ve třídě, tak v terénu.
- využívá postupu práce v těchto krocích: promyslet postup, najít alternativní způsob, provedenou práci zhodnotit, výsledky prezentovat
rozvíjí talent žáků a manuální zručnost.

Projekty dle aktuálních možností, např. Voda kolem nás, Zákony a předpisy pro nakládání s chemickými látkami, Zásady poskytnutí první pomoci, Udržitelný rozvoj regionu, Globální souvislosti

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	
pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) rozezná fyzikální a chemický děj zná zásady bezpečné práce dovede poskytnout 1. pomoc zná tel. číslo záchr. služby, umí přivolat pomoc umí rozlišit a pojmenovat druhy směsí zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený zná vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění zná příklady z praxe umí vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí (koncentraci v %) zná princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace umí provést filtraci a destilaci ve školních podmínkách umí zvolit vhodný postup k oddělování složek směsí umí vyjmenovat druhy a význam vod podle užití a znečištění zná hygienické požadavky na pitnou vodu zná hlavní znečišťovatele pitné vody zná procentový obsah hlavních složek vzduchu umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny zná hlavní znečišťovatele vzduchu umí vysvětlit vznik a význam inverze a smogu Zná pojem skleníkový plyn, skleníkový efekt, oteplování planety, možný vliv člověka na zvyšování teploty, zná příčiny vzniku tohoto jevu zná pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron,	látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků oddělování složek směsí voda vzduch atom, molekula, ionty	2. období - koloběh vody, skupenství teplota varu, tuhnutí 2. období - význam kyslíku pro dýchání a hoření potřeba čistého vzduchu pro zdraví	OSV – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem EV – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek (lidské aktivity a problémy živ. prostředí. EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života MV – kritický přístup k inf. z médií k probl. čistoty vody a vzduchu EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva dotace EU na projekty ochrany a čištění vody a ovzduší význam trop. deštých pralesů a zeleně obecně význam korálů a planktonu OSV – osobní zodpovědnost MV – sledování a vyhledávání inf. o nových objevech v mikrosvětě (nanotechnologie apod.)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	
Žák:			
valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo zná vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu s PSP umí nakreslit schéma atomu umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a molekulou zná české názvy a značky prvků H, Li, Na, K, e, Mg, Ca, a, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar s pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak zná princip uspořádání prvků v PSP umí zařadit prvek do skupiny a periody PSP umí vyhledat prvek podle skupiny a periody PSP zná znění a význam periodického zákona zná pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy umí vysvětlit rozdíl mezi prvkem a sloučeninou určí počet atomů ve vzorci zná pojem elektronegativita umí vyhledat elektronegativitu prvku v PSP určí charakter chemické vazby podle elektronegativity zná význam symbolů v chemické rovnici umí zapsat slovně popsany chemický děj chemickou rovnicí umí zapsat jednoduché rovnice (hoření C, S apod.) umí zformulovat zákon zachování hmotnosti dokáže opravit špatně vyčíslenou rovnici dokáže vyčíslit jednoduchou rovnici umí vysvětlit pojem halogenid	chemické prvky periodická soustava prvků (PSP) chemické sloučeniny chemická vazba chemické reakce zákon zachování hmotnosti jednoduché anorganické sloučeniny halogenidy oxidy		OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a živ. prostředí EV – nebezpečí poškození živ. prostředí někt. prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.) – vztah k prostředí EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl – hypertenze) EV – solení silnic a vliv na ekosystémy MV – informace a názory v médiích k probl. solení vozovek, formulace vlastních názorů OSV – zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plyn. spotřebičů v domácnosti, EV - význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech EGS – kamiony x železnice projekty a dotace EU na

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: zná pravidla názvosloví halogenidů umí vytvořit vzorec z názvu a naopak zná význam a užití NaCl Zná pojem ozonová díra, mechanismus vzniku, možnosti prevence umí vysvětlit pojem oxid zná pravidla názvosloví oxidů umí vytvořit vzorec z názvu a naopak zná význam a užití CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, CaO zná pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid podle elektronegativity určí kyselinotvorný a zásadotvorný oxid orientuje se na stupnici pH zná rozmezí pH kyselin a zásad zná pojem pH indikátor zná barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru zná podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě umí vysvětlit pojem kyselina zná pravidla názvosloví kyselin bezokyslíkatých a kyslíkatých umí vytvořit vzorec z názvu a naopak zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ zná zásady bezpečné práce s kyselinami zná postup ředění H₂SO₄ konc. umí poskytnout první pomoc při poleptání umí vysvětlit pojem hydroxid (zásada) zná pravidla názvosloví hydroxidů umí vytvořit vzorec z názvu a naopak zná vzorec, vlastnosti, význam a užití	kyselost a zásaditost roztoků, pH kyseliny hydroxidy neutralizace	snížení emisí EV – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás) EV – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví OSV – osobní zodpovědnost při práci se žiravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů OSV – osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) EV – nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojiv (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata	
NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ zná zásady bezpečné práce s hydroxidy umí poskytnout první pomoc při poleptání zná reaktanty a produkty neutralizace (obecně) ze zadání konkrétních reaktantů dokáže určit názvy a vzorce produktů zná příklady užití neutralizace v praxi umí vysvětlit pojem sůl zná pravidla názvosloví solí umí vytvořit vzorec z názvu a naopak zná vybrané metody přípravy solí zná příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec zná chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna zná princip tvrdnutí malty	soli		

Projekty a exkurze dle aktuálních možností (spalovna komunálního odpadu, čistička odpadních vod, úprava pitné vody).

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	
Žák:			
zná pojmy oxidace, redukce, redox reakce umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině pozná redox reakci zná princip výroby surového železa a oceli zná princip koroze a způsob ochrany kovů před korozí umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolýze NaCl zná princip galvanického článku zná příklady užití elektrolýzy v praxi zná příklady užití galv. článku v praxi	redox reakce		EV – význam sběru starého železa a ost. kovů jako prům. suroviny, hosp. ztráty způsobené korozí Fe
umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí umí třídit paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie zná pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny umí poskytnout první pomoc při popáleninách zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů zná vliv produktů spalování na životní prostředí zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí	energie		OSV – vlastní zodpovědnost za bezp. práci s topnými plyny a palivy EV – CO ₂ , CH ₄ jako skleníkové plyny, SO ₂ jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselé deště význam obnovitelných zdrojů energie MKV – nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí 3. světa
zná pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený zná obecné vlastnosti uhlovodíků umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků C ₁ -C ₁₀ zná pojmy alkany, alkeny, alkyny, areny umí napsat molekulové, racionální a strukturní vzorce C ₁ -C ₁₀ umí sestavit model uhlovodíků C ₁ -C ₁₀ umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu zná pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly	uhlovodíky		EGS – záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky ENV – nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy MV – inf. o haváriích tankerů OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.)
zná pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek			OSV – osobní

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	
Žák:			
umí odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků umí zařadit derivát podle charakteristické skupiny zná význam freonů zná vlastnosti a užití teflonu zná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu zná pojem vícesytný alkohol umí vysvětlit rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh zná podstatu alkoholového kvašení zná princip výroby destilátů zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka zná vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu zná karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu zná pravidla bezpečné práce zná vzorec, význam, užití kys. mravenčí, kys. octové zná pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny umí zapsat obecné schéma neutralizace karb. kyseliny a obecné schéma esterifikace rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny zná pojmy monomer, polymer, makromolekula zná rovnici a podmínky fotosyntézy zná rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-) zná obecné vlastnosti mono- a polysacharidů umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam zná podstatu diabetes umí provést důkaz glukózy a škrobu rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe zná schéma rovnice vzniku tuků zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu	deriváty uhlovodíků halogen-deriváty uhlovodíků alkoholy, fenoly karbonyl-ové sloučeniny karboxylové kyseliny makromolekulární chemie přírodní sloučeniny sacharidy	Ch 8 - destilace	zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpuštědla, ředidla, barvy) EV – zneč. živ. prostředí (a odpadních vod) org. rozp. a řed., zneč. živ. prostř. v chem. výroбах poškození ozónové vrstvy EGS – poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva OSV – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu VDO – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkohol. nápojů MV – výsledky průzkumu KHS o užívání alkohol. nápojů nezletilými, vlastní anketa ve třídě OSV – osobní zodpovědnost při práci s acetonem (karcin. látka) EV – nakládání se zbytky org. rozp., acetonu aj. EGS, EV – stav tropických deštých pralesů OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol EV – znečištění odpadní vody saponáty EGS – znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém

Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. dvě hodiny týdně a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Učivo navazuje na učivo Prvouky a Přírodovědy z 1. stupně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty (dle možností)

Řád učenby environmentální výchovy je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají průřezová témata:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí, jak vznikla Země a život na ní - uvede základní projevy života - uvědomuje si odlišné životní podmínky panující v různých prostředích - uvede příklady rozmanitosti přírody - porozumí základním vztahům mezi organismy a uvádí jejich konkrétní příklady - popíše potravní řetězec - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny - popíše buňku, vysvětlí funkci organel - porovná rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňku (podobnosti a rozdíly) - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - dokáže rozřadit organismy do říší - rozlišuje rodový a druhový název organismů - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - uvědomí si vliv virů na zdraví člověka, uvede příklad virového onemocnění, zná způsoby ochrany před virovou nákazou - uvede na příkladech z běžného života negativní i pozitivní význam bakterií v přírodě i pro člověka, uvědomuje si nezastupitelné místo bakterií (jako rozkladačů) v přírodě - uvede příklady bakteriálních onemocnění - pochopí, proč jsou sinice označovány jako průkopnické organismy - uvědomuje si možný vliv člověka na tvorbu vodního květu a jeho působení na lidské zdraví - rozpozná (i s pomocí atlasu) naše nejnámější jedlé i jedovaté houby a porovnává jejich charakteristické znaky - vysvětlí význam hub v přírodě i pro člověka, vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich místo v potravních řetězcích, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - seznámí se s pojmem mykorhiza - uvědomuje si význam hub pro koloběh látek v přírodě	Země- naše planeta, vznik života na Zemi Projevy a podmínky života, rozmanitost přírody Vztahy mezi organismy Zkoumání přírody, mikroskop Buňka Systémy (třídění) organismů Viry a bakterie Sinice Houby	EV - rozmanitosti přírody, probudit citový vztah EGS - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EV- neléčit virová onemocnění antibiotiky EV-potravní řetězec, zachování rovnováhy EGS – revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antb. EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - zná význam řas a vybrané zástupce - pochopí vzájemný vztah houby a sinice (řasy) uvnitř lišejníku - pozná nejběžnější zástupce lišejníků - popíše stavbu těla prvoků na příkladu trepky - uvádí nejznámější zástupce prvoků (zná i zástupce parazitické) - popíše stavbu těla žahavců na příkladu nezmara - zná pojem regenerace a způsoby rozmnožování žahavců - rozlišuje nejznámější zástupce - seznamuje se s korálovými útesy, jejich vznikem, rozmanitostí a problémy - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje neparazitické zástupce, vnitřní a vnější parazity, zná způsoby prevence před nákazou - popíše stavbu těla měkkýšů na příkladu hlemýžďe zahradního - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje sladkovodní, mořské a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě - popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě - uvádí další zástupce kroužkovců - dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - zná charakteristické znaky pavoukovců a uvádí nejznámější zástupce - vysvětlí, proč je klíště nebezpečné pro člověka, poznává možnosti prevence - na příkladu raka říčního popíše stavbu těla korýšů - uvědomuje si vliv znečištění tekoucích vod na výskyt a početnost raka - chápe význam planktonních zástupců korýšů v potravním řetězci	- Řasy - Lišejníky - Prvoci - Žahavci - Ploštěnci hlísti - Měkkýši - Kroužkovci - Členovci: - pavoukovci - korýši	- EV - symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší - OSV- základní hygienické návyky

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu - pozná vybrané zástupce hmyzu - vybrané významné zástupce stručně charakterizuje (př. včela medonosná, mravenec, blecha...) - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - seznamuje se s možným negativním vlivem sarančat na zemědělskou úrodu a uvědomuje si jejich hrozbu pro některé části světa (př. Afrika) - dokáže vysvětlit, jakým způsobem kůrovec poškozuje dřeviny, uvědomuje si možné hospodářské i ekologické škody při kůrovcových kalamitách a možný podíl člověka na jejich vzniku - pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska, uvádí vybrané zástupce - seznámí se s pojmem společenstvo - porozumí pojmu ekosystém a rozlišuje ekosystémy přirozené a umělé - uvědomuje si vliv člověka na přírodu a krajinu - dokáže uvést příklady aktivit, kterými člověk do přírody zasahuje - porovnává intenzitu zásahů člověka do přírody v minulosti a dnes - seznamuje se s ochranou přírody v ČR (zná nejznámější chráněná území ČR a některé chráněné rostlinné a živočišné druhy) - rozlišuje stupně ochrany - seznamuje se způsobem chování v chráněných lokalitách - na příkladu Moravského krasu vysvětlí význam chráněných území - zná základní informace o CHKO Moravský kras - uvědomuje si jedinečnost a hodnotu Moravského krasu (místa, ve kterém žije)	- vzdušnicovci - ostnokožci - Společenstvo organismů, ekosystém - Zásahy člověka do přírody - Ochrana přírody, chráněné druhy rostlin a živočichů - CHKO Moravský kras	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV- narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu – důsledky EV – ekosystémy, základní podmínky života (ekosystémy) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody), vztah člověka k prostředí

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, modely hub, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, DVD, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.

Projekty, exkurze

Ročník: 7

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
- uvádí společné znaky strunatců - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - popisuje stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů kruhoústých a zná vybrané zástupce - uvědomuje si možný vliv výstavby přehrad na migraci kruhoústých - popisuje vnitřní i vnější stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů paryb a uvádí nejznámější zástupce - popisuje vnitřní a vnější stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů ryb - stavbu rybiho těla porovnává s již známými skupinami strunatců - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - pozná vybrané zástupce ryb - rozumí postavení ryb v potravním řetězci a významu ryb v potravě člověka - uvědomuje si riziko koncentrace škodlivých látek (pocházejících ze znečištěného prostředí) v rybím mase - chápe negativní vliv znečištění vod (ropné havárie apod.) a výstavby přehrad na výskyt některých druhů ryb - seznamuje se chovem ryb a rybníkářstvím v ČR - seznamuje se s problematikou mořského rybolovu (hrozba nadměrného lovu, nejčastěji lovené druhy, vedlejší úlovek) - popisuje stavbu těla a funkci jednotlivých	Opakování učiva 6. ročníku Strunatci: podkmen obratlovci třídy - kruhoústí - paryby - ryby	EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí EV -zamořené vodní plochy, ekologické havárie EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
obojživelníků a jejich vývoj - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu i suchozemskému prostředí - pozná vybrané zástupce obojživelníků, uvádí vybrané chráněné druhy a seznamuje se s možnostmi jejich ochrany (př. ochrana rozmnožovacích míst a zamezení vstupu do vozovek) - popisuje stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů plazů - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s teoriemi o vyhynutí pravěkých ještěřů - seznámí se s exotickými druhy plazů - zná význam plazů v potravním řetězci - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - popisuje vnitřní i vnější stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů ptáků - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů - uvádí příklady přizpůsobení se prostředí a způsobu života ptáků (př. tvary nohou, zobáku...) - chápe pojem biotop a vybrané biotopy stručně charakterizuje - dokáže vybrané zástupce přiřadit k určitému biotopu - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků - vysvětlí vývoj rostlin a základní změny v jejich stavbě při přechodu na souš - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - objasní stavbu těla mechorostů a popíše jejich životní cyklus - uvádí příklady mechorostů a uvědomuje si jejich význam v přírodě - podle charakteristických znaků rozpoznává vybrané zástupce kaprad'orostů - seznamuje se se stavbou těla a životním cyklem kapradin - seznamuje se s významem prvohorních kaprad'orostů pro vznik fosilních paliv a chápe význam těchto paliv pro existenci současného člověka - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - porovnává vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů rostlinného těla a vysvětluje jejich funkce - chápe význam jednotlivých rostlinných orgánů pro člověka a uvádí konkrétní příklady jejich využití - objasní průběh rozmnožování rostlin - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- obojživelníci - plazi - ptáci Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny - Rostliny výtrusné: Mechorosty - Kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny)	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody) EV - rostliny - producenti, potravní řetězec EV- Základní podmínky života (energie, přírodní zdroje)

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- podle charakteristických znaků poznává hlavní zástupce nahosemenných rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvádí konkrétní příklady - srovnává stavbu jednoděložných a dvouděložných rostlin, uvádí konkrétní příklady jejich zástupců - rozlišuje podle morfologických znaků základní čeledi krytosemenných rostlin - seznamuje se s přizpůsobením některých rostlin podmínkám prostředí - rozpozná významné zástupce jednotlivých čeledí - uvědomuje si význam vybraných čeledí pro člověka a uvádí příklady hospodářsky významných zástupců a jejich využití - vysvětlí pojmy původní a nepůvodní (zavlečený) rostlinný druh a uvede příklady - chápe nebezpečí plynoucí ze šíření tzv. invazních druhů rostlin (př. bolševník, netýkavka apod.) - uvádí příklady chráněných krytosemenných rostlin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - stručně charakterizuje společenstvo lesa, uvádí příklady lesních druhů rostlin a živočichů - zná vegetační (výškové) stupně lesa - seznamuje se s některými problémy lesa (nadměrná těžba, monokultury, kůrovec apod.) - objasní význam lesa a způsoby jeho ochrany - seznamuje se s druhovou skladbou našich lesů (porovnává zastoupení jednotlivých druhů dnes a v minulosti, uvědomuje si vliv člověka na proměnu našich lesů) - stručně charakterizuje společenstvo vod a mokřadů, uvádí příklady vodních a mokřadních druhů rostlin a živočichů - uvádí příklady výskytu tohoto společenstva v nejbližším okolí - stručně charakterizuje společenstvo luk, pastvin a travnatých strání, uvádí příklady rostlinných a živočišných druhů tohoto společenstva - uvádí příklady výskytu tohoto společenstva v nejbližším okolí (př. pastva ovcí v CHKO Moravský kras) - seznamuje se s problematikou odvodňování podmáčených luk - vysvětlí význam lučních porostů - stručně charakterizuje společenstvo polí a sídelních aglomerací, uvádí příklady rostlinných a živočišných druhů tohoto společenstva - chápe vliv člověka na druhovou skladbu těchto	- Semenné rostliny: Stavba rostlinného těla (rostlinné orgány- kořen, stonek, list, květ, plod, semeno) Rozmnožování a fyziologie rostlin - Nahosemenné rostliny - Krytosemenné rostliny - Společenstvo - lesa, Ekosystém les - vod a mokřadů	EGS - hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje EV - léčivé rostliny, bio - produkty EV – význam lesa, ochrana lesů EV- ekosystém lesa

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: společenstev - zná příklady škůdců, kteří se v tomto společenstvu vyskytují	- luk, pastvin a travnatých strání, Ekosystém louka - polí a sídelní aglomerace	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, DVD, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy. Projekty, exkurze

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - porozumí adaptaci savců k jejich životnímu prostředí a k jejich způsobu života, zná konkrétní příklady adaptací (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - popíše vnitřní a vnější stavbu těla savců - srovnává rozdíly ve vývoji mláďat vejcorodých a živorodých (vačnatců, placentálů) - chápe vejcorodé jako starobylou a jedinečnou skupinu živočichů, zná vybrané zástupce vejcorodých - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řady živorodých savců a podává jejich stručnou, ucelenou charakteristiku - k řádům správně přiřazuje vybrané zástupce - nejvýznamnější zástupce rozpoznává - uvádí některé chráněné druhy savců (z naší fauny i cizokrajné), uvědomuje si nezbytnost jejich ochrany - zná příklady zavlčených druhů savců (př. potkan) - objasní pojem reintrodukce a seznamuje se s reintrodukci některých téměř vyhubených savců zpět do naší přírody (př. bobr, rys ostrovid ...) - seznamuje se s příklady mezinárodních organizací na ochranu živočichů - seznamuje se s problematikou nezákonného lovu ploutvonožců a kytovců, uvědomuje si negativní vliv	Savci Vývoj savců a jejich adaptace k životnímu prostředí Stavba těla savců Vejcorodí Živorodí (vačnatci, hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, zajíci, šelmy+ ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti)	EGS – ohrožené druhy, nezákonný lov (kytovci, ploutvonožci...)

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
znečištění vod na jejich výskyt a početnost - k jednotlivým biotům přiřazuje typické zástupce savců, uvádí příklady problémů jednotlivých biotů (př. kácení deštných pralesů, desertifikace apod.) - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému - zařadí člověka do systému živočišné říše - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka, zná vybrané předchůdce člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky - zamýšlí se nad rasovou nesnášenlivostí a uvědomuje si její hrozbu - žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - objasní stavbu a funkci kosterní a svalové soustavy - dokáže pojmenovat základní kosti a svaly - určuje polohu vybraných kostí a svalů - objasní stavbu svalu a obecný princip jeho fungování - seznamuje se s nejběžnějšími onemocněními kosterní a svalové soustavy, osvojuje si zásady jejich prevence či první pomoci - popíše trávicí soustavu, určí polohu a funkci jednotlivých orgánů - vysvětlí funkci trávicí soustavy - rozlišuje mechanické a chemické trávení - objasní stavbu zubu a vznik zubního kazu - uvádí základní, nezbytné živiny (složky potravy) a jejich zdroje - chápe pozitivní vliv udržování energetické rovnováhy na zdraví člověka - uvědomuje si nerovnoměrné podmínky ve světě z hlediska zdrojů a množství potravy - zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci - objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, lokalizuje její základní části - rozlišuje vnitřní a vnější dýchání - zná příčiny nemocí dýchací soustavy, osvojuje si zásady prevence či první pomoci - seznamuje se s negativním vlivem znečištěného ovzduší (škodlivin) na dýchací ústrojí člověka - objasní funkci tělních tekutin a oběhové soustavy - zná stavbu oběhové soustavy a složení krve a funkci jejích jednotlivých částí	Rozšíření savců, bioty Vývoj člověka Buňky, tkáň, orgány Soustava kosterní a svalová Energie Trávicí soustava	MKV- rasy, národnostní menšiny VDO-tolerance k odlišnostem EGS- hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě MV - využití médií, stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EV- pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj EGS-pandemie AIDS

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - vysvětlí činnost srdce a stručně popíše malý a velký krevní oběh - uvádí součásti imunitního systému, objasňuje jeho význam - seznamuje se s nejběžnějšími nemocemi oběhové soustavy a krve, rozlišuje jejich příčiny, zná zásady prevence a první pomoci - objasní stavbu a funkci vylučovací soustavy, určí polohu jejích jednotlivých částí - uvádí příčiny onemocnění vylučovací soustavy, možnosti prevence a zásady první pomoci - vysvětlí význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění kožní soustavy, zásady prevence a první pomoci - objasní stavbu a funkci nervové soustavy (i neuronu) - popíše činnost nervové soustavy a šíření nervového vzruchu - uvádí části mozku a jejich význam - rozlišuje nepodmíněné a podmíněné reflexy - rozlišuje příčiny nemocí nervové soustavy, zásady prevence a první pomoci - vyjmenuje smysly člověka, objasní jejich funkci - vysvětlí pojem receptor - objasní stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - uvádí nejběžnějšími onemocněními smyslové soustavy, rozlišuje jejich příčiny, zná zásady prevence a první pomoci - seznamuje se s hlukovým znečištěním prostředí a jeho negativním vlivem na zdraví člověka - uvádí nejdůležitější hormony a žlázy lidského těla, vysvětluje jejich funkci a vliv na řízení lidského organismu - objasní stavbu a funkci mužského a ženského pohlavního ústrojí - vysvětlí princip (průběh) oplození - popíše menstruační cyklus - uvádí metody antikoncepce - seznamuje se s nejběžnějšími pohlavními chorobami, uvědomuje si nebezpečí jejich přenosu, zná způsoby prevence - seznamuje se s prenatálním vývojem a těhotenstvím - objasní jednotlivé vývojové etapy života člověka - chápe vliv životního prostředí na zdraví člověka - uvědomuje si nenahraditelnou hodnotu lidského zdraví - srovnává dostupnost a úroveň lékařské péče v ČR a ve světě - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního	Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací Soustava kožní Nervová soustava Smyslové orgány Hormonální soustava Rozmnožování	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - objasní pojem gen, křížení, genové inženýrství, klony, DNA - seznamuje se s problematikou geneticky modifikovaných plodin - utváří si představu o trvale udržitelném rozvoji, seznamuje se s jeho vybranými principy (zásady)	Pohlavní soustava Vývoj jedince Člověk a zdraví Genetika Trvale udržitelný rozvoj	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, DVD, meotarové folie, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.

Projekty, exkurse

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - objasní pojem minerál a krystalová struktura minerálu - srovnává minerál a horninu - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - orientuje se ve stupnici tvrdosti - uvádí význam vybraných nejdůležitějších minerálů (руды) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - objasní geologický cyklus - uvádí význam a použití důležitých hornin - vybrané horniny rozpoznává - dělí nerostní suroviny na rudy, nerudy a palivoenergetické suroviny + uvádí příklady - uvědomuje si možnou vyčerpatelnost a význam nerostných surovin (tzn. hornin a minerálů) pro život člověka (průmyslovou výrobu apod.) - chápe negativní dopady těžby na životní prostředí a krajinu - vysvětlí pojem rekultivace - rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje a jejich důsledky - uvádí konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických	Mineralogie, minerály Třídění nerostů Petrologie - horniny Geologické děje- vnitřní, vnější + litosféra	 MV – přírodní katastrofy, zemětřesení

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: dějů - rozlišuje typy pohybů na deskovém rozhraní - seznamuje se s polohou kontinentů v minulosti, dnes a v budoucnosti - chápe vztah mezi pohybem desek, vznikem některých pohorí, sopečnou a zemětřesnou činností - vysvětlí pojem epicentrum, hypocentrum, Richterova stupnice, tsunami - seznamuje se s následky zemětřesení a s chováním během jeho výskytu - lokalizuje místa ohrožená zemětřesením - vysvětlí pojem vulkán a magma - rozlišuje stratovulkán, sypaný a štítový kužel vulkánu - seznamuje se nebezpečím vyplývajícím ze sopečné činnosti - lokalizuje místa výskytu aktivních sopek - objasní pojem zvětrávání a eroze - rozlišuje a charakterizuje druhy zvětrávání, uvádí příklady - seznamuje se s činností vody, větru, ledovců - seznamuje se s regulací vodních toků, výstavbou přehrad, jejich pozitivy a negativy - popíše vlivy erozí ve svém okolí + vznik krasových jevů, objasní princip vzniku jeskyní, pojmy propast, závrt, propadání, žleb, kras, stalaktit, stalagmit, stalagnát - uvádí půdotvorné činitele a porovná jejich význam pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy - porovnává vhodnost půd pro zemědělskou činnost - zaselování, okyselování a nadměrné vyčerpávání (= využívání) půd - uvědomuje si nebezpečí zvýšené eroze vlivem činnosti člověka (př. nesprávnými zemědělskými postupy apod.) - chápe význam hydrosféry a atmosféry pro život na Zemi, uvědomuje si vliv podnebí a počasí na rozvoj a život na Zemi - objasní hydrologický cyklus - vyjmenuje vrstvy atmosféry - uvádí příklady znečištění atmosféry a hydrosféry + negativní důsledky tohoto znečištění - zná příklady skleníkových plynů + uvádí jejich zdroje - vysvětlí princip skleníkového efektu - vysvětlí vznik kyselých dešťů - objasní vznik ozonové díry a její důsledky - osvojí si zásady šetření s vodou - zamýšlí se nad možnostmi snižování množství skleníkových plynů vypouštěných do atmosféry - uvědomuje si význam energie pro dnešní společnost - rozlišuje energetické zdroje na obnovitelné a neobnovitelné, uvádí pozitiva negativa využívání	-desková tektonika - zemětřesení - sopečná činnost - zvětrávání, eroze + činnost větru, vody a ledovce - Pedologie, pedosféra - Hydrosféra, atmosféra	EV – aktivní přístup k ochraně ŽP EGS – spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: jednotlivých zdrojů energie - seznamuje se s problematikou radioaktivního odpadu - hodnotí vliv větrných a solárních elektráren na estetičnost krajiny - vysvětlí vznik fosilních paliv a uvede jejich příklad - objasní pojem biomasa + uvádí konkrétní příklady - popíše stavbu Země - vysvětlí teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - rozlišuje 2 geologické oblasti- Český masiv a Západní Karpaty - seznamuje se s vybranými geologickými jednotkami ČR, jejich geologickou stavbou, vývojem a lokalizací, stručně tyto jednotky charakterizuje	Energie (fosilní paliva, jaderná energie, větrné, vodní, sluneční elektrárny, biomasa) Země- stavba Vznik a vývoj života na Zemi Éry vývoje Země Geologie ČR	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, DVD, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, mineralogické, botanické a zoologické klíče a atlas

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, organizační a časové vymezení

Výuka zeměpisu navazuje na předměty 1. stupně – prvouku a vlastivědu. Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Ve 6. a 7. ročníku je vyučován v rozsahu 1 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně.

Značná pozornost je věnována regionálnímu zeměpisu – žáci objevují místní region CHKO Moravského krasu z mnoha úhlů pohledu.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací

- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, ...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, ...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států, ...

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Ročník: 6

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - orientuje se na hvězdné obloze - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie	postavení Země ve Vesmíru	MDV – snímky z kosmu OSV – komunikace, naslouchání
- používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země - orientuje se v přírodě podle Slunce - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - vysvětlí podstatu polárního dne a noci - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi	tvár a pohyby planety Země	EGS – důsledky pohybů Země pro život lidí na světě OSV – otázka vlastního názoru na tvár, pohyby Země v minulosti MDV - aktuality
- používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	glóbus (vyžití i v jiných předmětech) - měřítko glóbu	EGS – model Země OSV – spolupráce při měření, výpočtech
používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat	• různé druhy plánů a map, jejich měřítko	MDV – zdroj informací – mapy, aktuality

vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách, prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, hloubnic - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	• obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) • orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám • přepočet vzdáleností - práce s atlasem	OSV – týmová spolupráce EGS – pohled na svět, ve kterém žijí
- používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě absolutní (matematickou) geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi dokáže stanovit místní čas - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová ez	- poledníky • rovnoběžky • zeměpisné souřadnice • zeměpisná síť • určování absolutní (matematické) geografické polohy - určování časových pásem	EGS – časová pásma
vysvětlí pojem krajinná sféra - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností - s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště	- krajinná sféra Země a její složky • pevninské a oceánské tvary zemského povrchu • význam jednotlivých přírodních složek na Zemi • kulturní krajina a jiné typy	EV – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život EGS – propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů •

- seznámí se s rozložením vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí		
- má základní představy o vývoji počtu lidí na Zemi, rozložení obyvatel, hustotě obyvatelstva a jeho struktuře - pochopí a vysvětlí význam lesa a vody pro člověka a nutnost jejich ochrany s šetření - ukáže největší oblasti rozšíření lesa a určí rozdíly mezi nimi podle Biomů - pochopí význam zemědělství - dokáže rozdělit zemědělskou výrobu - vysvětlí přírodní podmínky ovlivňující zemědělskou výrobu - vysvětlí a pochopí zvyšování zemědělské produktivity a ohrožení životního prostředí zná a ukáže základní ložiska nerostných surovin a jejich rozdělení - zná a objasní vazbu mezi nerostnými surovinami a	Lidé na Zemi Lesy, voda- přírodní bohatství Země Obživa lidí, zemědělská výroba Nerostné suroviny Průmysl světa, doprava, služby	EV- problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí

rozvojem průmyslu a jeho lokalizačními faktory - zná a objasní hlavní odvětví zpracovatelského průmyslu a vlastními slovy vysvětlí význam pro člověka a uvede příklady výrobků jednotlivých odvětví - umí vyjmenovat jednotlivé druhy dopravy a zhodnotit jejich přednosti a nedostatky - vysvětlí pojem služby a zařadí je mezi základní a doplňkové - zhodnotí kvalitu služeb v místní oblasti - umí určit kritéria vyspělosti a zaostalosti světa (HDP) - rozdělí státy světa podle vyspělosti - chápe a vysvětlí podstatu termínu rozvojová a vyspělá země vlastními slovy - vysvětlí podstatu kolonialismu - chápe význam mezinárodní spolupráce, mírového řešení problémů mezi národy - Dokáže vyjmenovat nejdůležitější mezinárodní organizace - zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	Vyspělost a chudoba Zemí světa Mezinárodní spolupráce - opakování	EV- komunikace; kooperace; řešení problémů
---	--	---

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásích - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů - seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů	absolutní (matematická) a relativní geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů	EV – podmínky života na Zemi, ekologická problematika oceánů EGS – využití oceánů MDV – aktuality
- určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti - uvede význam Arktidy a Antarktidy -seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí -posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí -učí se řešit problémové úkoly: proč lidé dobývají polární oblasti? Proč je přísně chrání? Čím mohou být ohroženy? Kdo se může dostat do polárních oblastí?	Zeměpis světadílů – polární oblasti	EV – klimatické změny, podmínky života EGS – oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum MDV – aktuální stav MKV – spolupráce mezi národy OSV - spolupráce
- dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	Zeměpis světadílů – Afrika, Austrálie a Oceánie - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství	EV – využívání přírodních zdrojů – vyčerpatelnost, životní podmínky pro osídlení, možnost ohrožení podmínek pro život EGS – mezinárodní spolupráce, organizace, globalizace – nadnárodní firmy, výrobky na pultech obchodů, možnost života v jiných státech světa MDV – aktuality MKV – tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace OSV – demokratický způsob řešení

		konfliktů, mezilidské vztahy, řešení problémů, poznávání lidí VDO - dodržování lidských práv a svobod, forma vlády, principy demokracie
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	Zeměpis světadílů Amerika, Asie Amerika - fyzickogeografická sféra Amerika – socioekonomická sféra, regionalizace, char. států Amerika – charakteristika států Asie – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika Asie – regionalizace, státy	EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny VDO – prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě OSV - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy MKV – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách MDV - aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu
- zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	- opakování	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
-určí absolutní geografickou polohu České republiky -vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií -porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	- absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky	EV – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje EGS – poloha státu na mapě světa, orientace
vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy - vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje	rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, , národnostní menšiny, rasismus, xenofobie EGS – vzájemné vztahy mezi národy, cestování, návštěvy v zahraničních rodinách MDV – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality MKV – kultura a tradice
- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice - hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky	rozmístění hospodářských činností České republiky	EV – vliv hospodářství na životní prostředí - těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství EGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb MDV – reklama, zdroj informací, aktuality

- zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	Opakování geografického učiva na základní škole	
--	---	--

Ročník: 9

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
-určí absolutní geografickou polohu České republiky -vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií -porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	- absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky	EV – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje EGS – poloha státu na mapě světa, orientace
vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy - vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje	rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, , národnostní menšiny, rasismus, xenofobie EGS – vzájemné vztahy mezi národy, cestování, návštěvy v zahraničních rodinách MDV – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality MKV – kultura a tradice
- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice - hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství,	rozmístění hospodářských činností České republiky	EV – vliv hospodářství na životní prostředí - těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství EGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb

doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky		MDV – reklama, zdroj informací, aktuality
- lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice, - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost	regiony České republiky	EV – stav životního prostředí OSV - spolupráce, obhajoba vlastního názoru EGS – euroregiony, spolupráce v rámci EU - finance MDV - sběr, třídění, hodnocení host. údajů, srovnání regionů
- zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy - pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	místní region České republiky Evropa – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika Evropa – regionalizace, státy	EV – stav životního prostředí, krajiny VDO – život v regionu EGS – postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce MDV - sběr, třídění, hodnocení host. údajů, hodnocení podle jednotlivých kritérií OSV – řešení problémů místní oblasti - EGS – život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování MKV – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách

-podrobněji se seznámí se státy střední Evropy zaměří se na mezinárodní organizace, ve kterých je ČR členem		
- zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	Opakování geografického učiva na základní škole	

Vyučovací předmět: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

(Autor ŠVP EV: RNDr. Dáša Zouharová)

Předmět Environmentální výchova je na II. stupni součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku vždy po jedné hodině (hodinové dotace jsou čerpány z disponibilních hodin)

Propojuje vzdělávací obsah oborů vzdělávací oblasti Člověk a příroda a průřezových témat, zejména průřezového tématu Environmentální výchova. Rozvíjí logickou linku od environmentální výchovy od senzitivity, přes zákonitosti přírody a chápání souvislostí, přes rozpoznání problémů a uvědomování si možných konfliktů, které mohou nastat při jejich řešení, k osvojení tzv. akčních strategií, k osvojení principů udržitelného rozvoje a občanské společnosti.

Cílem předmětu Environmentální výchova je rozvíjet osobnost žáka v oblasti postojů a hodnot, proto frontální výuka je zařazována jen výjimečně. Prioritou je skupinová práce, týmový spolupráce, výzkum a pozorování, besedy a dialog, prezentace výsledků na veřejnosti. Při těchto aktivitách si žáci uvědomují podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Zařazená průřezová témata: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova.

Upřednostňovanou formou realizace tohoto předmětu jsou vícehodinové až půldenní bloky s pravidelným začleňováním krátkodobých i dlouhodobých projektů. Zařazovány jsou také jednodenní i vícedenní terénní pobyty. Každý blok (v terénu i ve škole) začíná hrou, simulací praktické situace, seznámením s konkrétním problémem nebo jinou činnostní aktivitou. Upřednostňována je výuka v přírodě (za příznivého počasí), poznávání, pozorování a zkoumání rodného kraje a vyhledávání specifik Moravského krasu a Dražanské vrchoviny. Shromážděné informace jsou po každé aktivitě vyhodnocovány, zpracovány a ústní či písemnou formou prezentovány spolužákům či veřejnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu:

Kompetence k učení

- Simulujeme reálné situace, při nichž žák využívá získané poznatky (přírodní učebna = zahrada rodinného domu, řešení ekologického problému regionu, globálního problému, první pomoc při nehodě, aj.)
- Umožňujeme osvojení poznatků prožitkem a činnostním učením (pozorování přírody, pěstování rostlin, chov drobných živočichů, pokusy, výzkum lokality, aj.)
- Vedeme žáka k aktivnímu řešení problémových situací (např. podíl na budování přírodní učebny aj.), stanovení dílčích cílů, jejich průběžné vyhodnocení; sebehodnocení.
- Žákovi umožňujeme pracovat s počítačem a na internetu, s multimediální technikou, aktivně vyhledávat a zpracovávat informace.
- Zařazujeme skupinovou práci, při níž učíme žáky pružně reagovat na změnu a spolupracovat s týmem. Při projektech dáváme žákovi dostatečný prostor k samostatnému myšlení a vyjádření názoru; žák zpracovává samostatné práce, které prezentuje na veřejnosti.
- Podporujeme realizaci vlastních nápadů, např. žáci realizují projekty, které prezentují mladším spolužákům.
- Talentům je věnována individuální péče. Žáci mají k dispozici informační centrum s odbornou, doplňkovou a regionální literaturou; s přírodovědným softwarem.
- Snažíme se zařazovat atraktivní praktické činnosti vedoucí k získání informací a osvojení dovedností. Organizujeme společné aktivity v přírodě se žáky jiných škol, s rodiči, s veřejností. Děti pečují o zajímavé lokality regionu, jako např. o studánku, o přírodní rezervaci (např. provádějí inventarizaci chráněných druhů rostlin). Informace zjišťují od seniorů, členů místních samospráv apod.
- Žáci pracují s odborným textem, talentovanější žáci pomáhají spolužákům. Pochvala je vhodným prostředkem k motivaci. Vytváříme situace, při nichž žáci poznávají pozitivní vzory; uvádíme příklady významných osobností.
- Organizujeme nebo se účastníme programů zaměřených na porovnání dovedností a vědomostí žáků školy i žáků více škol.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou motivováni k řešení problému formou herních aktivit, simulací reálných situací. Zadaný problém předkládáme žákům jako výzvu. Žáci dostávají úkoly přiměřené věku, vědomostem a schopnostem.
- Žáci řeší úkoly výzkumného typu (experimentují, provádějí terénní výzkum, laboratorní práce aj.) Žáci se učí a zvnitřňují si standardní postupy při řešení problémů. Při neúspěchu se žáci snaží pojmenovat chyby a vyvarovat se jich v budoucnu.
- Vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení (noviny, časopisy, film, rozhlasová a televizní zpravodajství) a vlastních praktických zkušeností; k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci možností.

Kompetence komunikativní

- Do výuky zařazujeme nácvik komunikačních dovedností (práce ve skupinách, diskuze, kulaté stoly, prezentace na veřejnosti, jiný samostatný projev, e-mail, internet aj.), práci s hlasem a jinými výrazovými prvky. Dbáme na dobrou výslovnost, srozumitelný a spisovný projev. Dáváme žákům prostor k přiměřené argumentaci a obhajobě názoru. Žáky vedeme k dodržování zásad etiky při projevu.
- Simulujeme různá prostředí a komunikaci v nich (principy Místní agendy 21). Vychováváme příkladem (kultivovaný projev pedagoga).
- Vyhledáváme možnosti zapojení školy i žáků do mezinárodních projektů s přírodovědnou tematikou (např. Sokrates). Vyhledáváme možnosti zapojení žáků do korespondenčních a tvořivých soutěží.

Kompetence sociální a personální

- Do výuky je pravidelně zařazena práce v týmu, po ukončení práce je prováděn rozbor a hodnocení práce

a komunikace v týmu. Umožňujeme žákovi podílet se na práci týmu v rozmanitých skupinových rolích, na vytváření pravidel pro práci ve skupině. Žáci mají možnost prezentovat výsledky práce. Žáci se účastní prezentací prací svých spolužáků.

- Týmové soutěžní programy využíváme k vytváření příjemné atmosféry mezi žáky ve třídě a následně i v celé škole.
- Při řešení úkolů žáci spolupracují se seniory, menšinami a veřejností.

Kompetence občanské

- Zařazujeme simulační hry zaměřené na pochopení života různých kultur, řešení problémů občanského života, jako např. prosazování sobeckých komerčních zájmů v regionu a řešení globálních problémů. V simulacích nacvičují zvládání situací ohrožujících život a zdraví člověka. Děti pečují o kulturní a přírodní dědictví regionu, získávají zkušenosti v různých životních rolích. Osvojují si principy demokratické společnosti a občanské statečnosti.
- Žáci sbírají starý papír, pomerančovou kůru, byliny, aj. a třídí odpadové suroviny.
- Organizujeme pro žáky exkurze, žáci navštěvují kulturní a přírodní pamětihodnosti, zejména v regionu.
- Vedeme žáka k solidaritě, k odpovědnosti za zdraví své i jiných.

Kompetence pracovní

- Žákům nabízíme v rámci výuky praktické činnosti (ve třídě, v přírodní učebně, v terénu). Při praktické činnosti usilujeme o to, aby žák přijal odpovědnost a po ukončení „díla“ měl dobrý pocit z vlastní užitečné práce.
- Při libovolné činnosti jsou žáci vedeni k tomu, aby nejdříve promysleli postup práce, konzultovali alternativní metody, posléze práci hodnotili a svoje výsledky prezentovali.
- Žáky vedeme k dodržování zásad bezpečnosti práce, ke kázní a udržování pořádku na pracovišti.
- Rozvíjíme jejich talent a manuální zručnost.

Ročník: 6.

Nosné téma ročníku: ***Tady jsme doma*** - žák nalézá logické souvislosti mezi přírodovědným a geografickým výchovně-vzdělávacím obsahem ŠVP a paměti krajiny rodného kraje

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých organismů podmínkám prostředí	ekosystémy v regionu, ekosystémy obecně, potravní řetězce, vliv člověka na přírodu	
seznamuje se s příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy a na příkladu je seznámen se základním principem existence živých a neživých složek ekosystému	společenstva, ekosystémy v regionu, živé a neživé složky ekosystému	
na příkladu vysvětlí podstatu potravního řetězce v ekosystémech regionu, dává do souvislosti rostliny jako producenty schopné přeměňovat anorganické látky v látky organické. Je si vědom, že ostatní organismy (konzumenti), jsou na rostlinách	potravní řetězce, společenstva, ekosystémy, producenti, konzumenti	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: závislí. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí seznamuje se zásadami morálního a etického přístupu člověka k přírodě aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	pozorování a porovnávání výsledků výzkumu při vycházkách a terénních projektech v regionu pozorování a porovnávání při vycházkách a terénních projektech v regionu, diskuse o problému, simulace praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché zařazování rostlin a živočichů do taxonomických skupin poučení o bezpečném chování základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, úrodnost a hnojení půdy, nakládání s biodepadem v komunitě a regionu, ochrana půdy; osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů v regionu tradičních hospodářských plodin; pěstování vybraných druhů zeleniny; okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru, řez; ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování; léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie;	

Ročník: 7.

Nosné téma ročníku: **Ekosystémy regionu** - žáci prostřednictvím pozorování a zkoumání přírody v blízkém i vzdálenějším okolí školy komplexně poznávají a porovnávají různé ekosystémy kraje

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých organismů podmínkám prostředí	ekosystémy v regionu, ekosystémy obecně, potravní řetězce, vliv člověka na přírodu	
seznamuje se s příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy a na příkladu je seznámen se základním principem existence živých a neživých složek ekosystému	společenstva, ekosystémy v regionu, živé a neživé složky ekosystému	
na příkladu vysvětlí podstatu potravního řetězce v ekosystémech regionu, dává do souvislosti rostliny jako producenty schopné přeměňovat anorganické látky v látky organické. Je si vědom, že ostatní organismy (konzumenti), jsou na rostlinách závislí.	potravní řetězce, společenstva, ekosystémy, producenti, konzumenti	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	pozorování a porovnávání výsledků výzkumu při vycházkách a terénních projektech v regionu	
seznamuje se zásadami morálního a etického přístupu člověka k přírodě	pozorování a porovnávání při vycházkách a terénních projektech v regionu, diskuse o problému, simulace	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché zařazování rostlin a živočichů do	
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	taxonomické skupiny poučení o bezpečném chování	
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, úrodnost a hnojení půdy, nakládání s bioodpadem v komunitě a regionu, ochrana půdy;	
	osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů v regionu tradičních hospodářských plodin; pěstování vybraných druhů zeleniny; okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květů, pěstování vybraných okrasných dřevin a květů; květina v exteriéru a interiéru, řez; ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování; léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie;	

Ročník: 8.

Nosné téma: **Udržitelný rozvoj** - pochopení principů udržitelného rozvoje Země na příkladu udržitelného rozvoje místa, v němž žáci navštěvují školu, prožívají dětství, mají kořeny, tedy na příkladu poznání blízkého.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: porozumění vzájemnému propojení tří pilířů udržitelného rozvoje – ekonomického, sociálního a ekologického, pozvolné osvojování principů občanské společnosti.	udržitelný rozvoj, občanská společnost	
jsou vedeni k pochopení termínu ekologická stabilita území, a to prostřednictvím výzkumu zaměřeného na zachování a obnovu přírodního dědictví obce, regionu	ekologické problémy obce/regionu, územní plán a nástroje projednávání územního plánu, vliv územního plánu na rozvoj obce, místa, regionu; principy občanské společnosti, veřejné projednání, řízená diskuze, kulaté stoly, příprava, strategického plánu rozvoje obce, regionu aj.	
uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	ekosystémy v regionu	
rozlišuje a uveďte příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	potravní řetězce v různých ekosystémech	
uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	pozorování regionu	
vysvětlí důležitost morálního a etického přístupu člověka k přírodě	ochrana rostlin a živočichů a zachování jejich rozmanitosti, organizace zabývající se ochranou přírody, ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

Ročník: 9.

Nosné téma: **Globální problémy; strategie udržitelného rozvoje regionu - Porozumění vzájemnému propojení tří pilířů udržitelného rozvoje – ekonomického, sociálního a ekologického, pozvolné osvojování principů občanské společnosti.**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
finalizace porozumění vzájemnému propojení tří pilířů udržitelného rozvoje – ekonomického, sociálního a ekologického, pozvolné osvojování principů občanské společnosti.	udržitelný rozvoj, občanská společnost	
planetu Zemi vnímá jako výjimečnou planetu s podmínkami vhodnými pro život; také jako živý organismus, který doposud řídil své podnebí	planeta Země – náš domov ve vesmíru; teorie Gaia - britský vědec James Lovelock	
hledá cesty, jak šetřit energii a surovinové zdroje; hledá možnosti náhrady neobnovitelných zdrojů zdroji obnovitelnými	přírodní zdroje - obnovitelné a neobnovitelné; energie (vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, alternativní zdroje, přírodní zdroje v okolí)	
objasní význam vody pro zajištění stability podnebí i stability krajiny	voda na Zemi; vodní ekosystémy - důležitost pro krajinou ekologii (region Vyškovska - prameny, mokřady, zaniklé rybníky, zdroje pitné vody);	
je si vědom, že současné složení atmosféry (ovzduší) je výsledkem dlouhodobého vývoje, vysvětlí vliv člověka na složení atmosféry	ovzduší (atmosféra), princip předběžné opatrnosti	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
zdůvodní, proč půda je jednou ze základních podmínek života na Zemi	půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, lánové hospodaření, meze, kolektivizace, meliorace)	
uveče příklady, jak biodiverzita, neboli druhová rozmanitost, ovlivňuje přírodní rovnováhu	biodiverzita (význam biodiverzity, ohrožování a ochrana), přírodní rovnováha	
ekosystém vnímá jako složitý vzájemně provázaný celek, který zahrnuje organismy a prostředí, které tyto organismy obývají	ekosystémy a jejich funkce; čtení v krajině	
rozpozná nejvýznamnější funkce lesa, zdůvodní vliv tropických deštných lesů na podnebí	les (produkční a mimoprodukční význam lesa);	
objasní vliv světového oceánu na podnebí Země; na příkladech objasní důsledky znečištění moří	moře a tropický deštný les - globální význam, biosféra	
srovnává množství energie, které je třeba na udržení umělých ekosystémů	umělý ekosystém - ekosystém vytvořený člověkem; ekosystémy kulturní krajiny v regionu i na Zemi; kulturní krajina - ovlivnění přírody v průběhu civilizace až po dnešek; louka a pole, lidské sídlo - město - vesnice aj.	
uvědomuje si příčiny i důsledky proměn krajiny	krajina a její proměny, vliv zemědělství a průmyslu na krajinu; kulturní krajina - ovlivnění přírody v průběhu civilizace až po dnešek;	
uvědomuje si, že kvalitu životního prostředí mohou ovlivnit nejen výrobci, ale do jisté míry také spotřebitelé	vliv zemědělství a průmyslu na krajinu a zdraví člověka	
pozoruje a vyvozuje, jak doprava zatěžuje životní prostředí	doprava a životní prostředí - negativní dopady osobní automobilové dopravy (vypouštění škodlivých látek do ovzduší, hluku, vibrace a zábor ploch); upřednostňování dopravy veřejné, případně pěší chůze či jízdy na kole	
v praxi aplikuje základní principy nakládání s odpady	principy hospodaření s odpady - vzniku odpadů se snažíme předcházet, teprve potom je třídit a recyklovat	
porovnává nerovnoměrné rozmístění lidí, jejich aktivit,	nerovnoměrnost života na Zemi, rozvojová a	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: celosvětového bohatství a životní úrovně na Zemi; vysvětlí, proč nerovnoměrnost může do budoucna představovat velké nebezpečí	humanitární pomoc; terorismus, lidská solidarita; rovnocennost všech etnických skupin a kultur - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	
je seznámen s principy udržitelného rozvoje, snaží se je uvádět do praktického života	naš životní styl, ekologická stopa, udržitelný rozvoj; multikulturarita současného světa jako prostředek vzájemného	
je si vědom, že lidské zdraví ovlivňuje okolní prostředí i životospráva	obohacování; prostředí a zdraví	
uvede příklady a vysvětlí - výhody, ale i nevýhody globalizace	globalizace a její dopady na životní prostředí, mezinárodní spolupráci a globalizaci; evropské krajiny; mezinárodní setkávání a projekty	
respektuje principy ochrany přírody - ochrana přírody je zajišťována státem, mezinárodními dohodami, neziskovými organizacemi apod.	ochrana přírody a krajiny, ekologie a environmentalistika; region a kořeny evropské civilizace; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů udržitelného rozvoje regionu	
zajímá se o region, aktivně se zapojuje do ochrany přírody	naše obec (přírodní zdroje a jejich původ, řešení odpadového hospodářství, příroda v regionu a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v regionu - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady); aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, Místní Agenda 21; místa a události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; lidová slovesnost, zvyky a tradice regionu v návaznosti na Evropu	

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. stupeň

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. – 5. ročníku - 1 hodina týdně

Vzdělávání v předmětu Hudební výchova:

- směřuje k porozumění hudebnímu umění
- vede k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu
- vede k využívání hudby i zpěvu jako svébytného prostředku komunikace

Předmět zahrnuje:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výuka předmětu probíhá v učebně hudební výchovy.

Forma realizace: vyučovací hodina – v ní rozvíjeno – práce s hlasem, hra na hudební nástroje, ztvárňování hudby, poslechové činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

žák je veden:

- k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- vhodnou motivací k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence komunikativní

žák je veden:

- k využívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

Kompetence sociální a personální

žák je veden:

- k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emocionálního života
- k osobní účasti v procesu tvorby – vyjadřování osobních prožitků

Kompetence občanské

žák je veden:

- k respektování a chránění našich tradic a kulturního dědictví
- k zapojování do kulturního dění
- k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti i minulosti různorodých skupin, národů a národností

Kompetence pracovní

žák je veden:

- k plnění svých povinností
- k ochraně kulturních a společenských hodnot

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje v 6. – 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti
- prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení hudební kultury různých národů
- rozvoj žákovy celkové hudebnosti

Metody a formy práce: poslech, četba, vyhledávání informací, referáty, samostatná práce, skupinová práce

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita

EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá

MKV – etnické skupiny

MV – role médií v životě člověka

Kompetence k učení

Žák:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace
- používá obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojuje do souvislostí

Kompetence k řešení problému

Žák:

- samostatně a kriticky přemýšlí
- vhodným způsobem řeší problém a dojde ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žák:

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- dokáže vést dialog a zapojit se do diskuse

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje a respektuje názory druhých
- objektivně hodnotí svou práci i práci ostatních
- kladně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory druhých
- chrání a oceňuje naše kulturní tradice
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- projevuje kladný postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Žák:

- vytváří si kladný vztah k hudebním činnostem
- chrání společenské a kulturní hodnoty

Ročník : 1

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase využívá jednoduché hudební nástroje rytmizuje jednoduché texty, básničky... reaguje pohybem na znějící hudbu- melodie stoupavá, klesavá rozlišuje hlasy při poslechu vokální hudby odlišuje hudbu vokální a	VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev – dýchání, výslovnost a sjednocování hlasového rozsahu hudební rytmus ve 2/4 taktu INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI hra nejjednodušších doprovodů na nástroje z Orffova instrumentáře HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybové vyjádření hudby orientace v prostoru – pohybové hry POSLECHOVÉ ČINNOSTI kvalita tónů – síla hudební výrazové prostředky – pohyb melodie (vzestupná, sestupná), pomalu – rychle, vesele – smutně hudební styly – pochod, ukolébavka	OSV sociální rozvoj – komunikace – řeč zvuků, hudby

instrumentální	hlas mužský, ženský, dětský	
----------------	-----------------------------	--

Ročník : 2

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie rytmizuje dané texty rozlišuje píseň umělou a lidovou rozlišuje pochod a hudbu taneční Bedřich Smetana, Antonín Dvořák	VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev – rozvíjení hlavového tónu, měkké nasazení, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus ve 2/4 a 3/4 taktu intonace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchý kánon INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI rytmizace a hudební improvizace HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI pohybové vyjádření hudby orientace v prostoru – utváření pohybové paměti POSLECHOVÉ ČINNOSTI kvalita tónů – délka, výška hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie lidová píseň a umělá hudba taneční, pochodová, hudba slavnostní	OSV sociální rozvoj - komunikace – řeč zvuků, hudby

Ročník : 3

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
zpívá na základě svých dispozic	VOKÁLNÍ ČINNOSTI rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu intonace a vokální improvizace – ozvěna, otázka a odpověď jednoduchý kánon	OSV sociální rozvoj - komunikace – řeč zvuků, hudby
intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI rytmizace – nástroje z Orffova instrumentáře hudební hry	
rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI taktování – dvoudobý, třidobý takt, čtyřdobý jednoduché lidové tance	
rozpoznává hudební nástroje odlišuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	POSLECHOVÉ ČINNOSTI hudba slavnostní (slavnostní pochod, fanfáry) hudba taneční valčík, polka hudební nástroje	
W.A. Mozart		

Ročník: 4

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
zpívá písně v přiměřeném rozsahu (dle svých schopností) rytmizuje říkadla pracuje nejméně s 10 písněmi za rok zaznamenává jednoduchý grafický záznam melodie pracuje s Orffovy nástroji seznamuje se s taktováním v 2/4 a 3/4 taktu zná rozdíl mezi stupnicí a tóninou rozlišuje durové a mollové stupnice	Vokální a instrumentální činnosti intonační cvičení, hra na tělo, grafický záznam melodie, hra na Orffova instrumentáře, rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní	OSV sociální rozvoj -

Leoš Janáček, F.Škroup, J.K.Tyl, J. Uhlíř, Z. Svěrák pozná základní hudební dechové dřevěné nástroje	Poslechové činnosti nejvýznamnější hudební skladatelé, zvuk hudebních nástrojů	
dokáže pochodovat podle hudebního doprovodu umí doprovázet píseň hrou na tělo	Hudebně pohybové činnosti pochod podle hudebního doprovodu, pohybové hry	

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících zpívá písně v přiměřeném rozsahu (dle svých schopností) seznamuje se s dvojhlasem hraje jednoduché lidové písně na Orffovské nástroje zpívá českou hymnu a zná okolnosti jejího vzniku pracuje nejméně s 10 písněmi za rok seznamuje se s taktováním v 4/4 taktu učí se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní rozlišuje hudbu polyfonní a homofonní zná poslechy lidové kapely, swingové hudby z 30. let a rockové hudby z 60. let zná J. S. Bacha,	Vokální a instrumentální činnosti intonační cvičení, hra na tělo, grafický záznam melodie, hra na Orffova instrumentáře, rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní Poslechové činnosti nejvýznamnější hudební skladatelé, zvuk hudebních nástrojů	OSV sociální rozvoj -

seznámí se s regionálním společenským lidovým tancem a jazzovým tancem – např. charleston	Hudebně pohybové činnosti pochod podle hudebního doprovodu, pohybové hry	
---	---	--

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky zpívat v jednohlase Umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou Orientuje se v jednoduchém notové zápisu Umí vyhledat takty a rytmy	Vokální činnosti: - zpěv lidových i umělých písní - hlasová hygiena - dynamika - intonace - práce s notovým zápisem - stupnice, tónina	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita
Správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje Dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy Rozliší hudební formy - pochod, polka, valčík	Instrumentální činnosti: - reprodukce známých písní - rytmická hra na tělo - rytmická cvičení - rytmické hudební formy - záznam hudby (noty) - hra na hudební nástroje	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita
Pohybem vyjadřuje rytmus, pochodový, polkový a valčíkový Dokáže pohybem vyjádřit obsah písně Umí taktovat dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt	Hudebně pohybové činnosti: - taneční kroky (pochod, polka, valčík) - taktování a dirigování	
Sluchem rozliší zvuk hudebních nástrojů a pojmenuje je Rozliší skladbu vokální a instrumentální, píseň lidovou a umělou Poznává melodram, operu, operetu, muzikál Seznámí se s vybranými skladbami hudebních skladatelů v určitých hudebních obdobích	Poslechové činnosti: - poznávání hudebních nástrojů, rozdělení do skupin - vokální a instrumentální skladba - píseň lidová, umělá - hudební styly a žánry - hudební dílo a jeho autor, doba vzniku, život autora - hudební formy	EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita

Ročník: 7

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky. Dodržuje pravidla hlasové hygieny. Podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně	Vokální činnosti: - zpěv lidových i umělých písní - dynamika - melodie - rytmus - hlasová hygiena v době mutace - druhy písní	OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita
Zvládne jednoduchý doprovod písně na Orffovské hudební nástroje. Poznává dějiny nahrávání hudby a použité techniky	Instrumentální činnosti: - využití hudebních nástrojů při hudební produkci - Orffovské hudební nástroje - hudba a technika	MV - role médií v životě člověka-
Pohybem reaguje na znějící hudbu a využívá jednoduchá gesta a taneční kroky	Hudebně pohybové činnosti: - taktování - taneční kroky - pohybové vyjádření hudby (balet, pantomima) - tance společenské	OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita
Rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti. Při poslechu využívá získané zkušenosti. Rozliší rozdíly komorní a symfonické hudby	Poslechové činnosti: - hudební formy - hudba národnostních menšin - hudební skladby různých skladatelů - autor hudebního díla, interpret hudby, posluchač hudebního díla	MKV - etnické skupiny, OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá

Ročník: 8

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu. Respektuje dynamiku písně Poznává písně jednotlivých hudebních období a seznamuje se s charakteristickými prvky	Vokální činnosti: - zpěv lidových i umělých písní - dějiny písně - stupnice - kytarové akordy - populární písně	OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá
Tvoří jednoduché doprovody a vytleskává rytmus. Poznává dějiny elektronické hudby	Instrumentální činnosti: - práce s orffovskými hudebními nástroji - rytmus a tempo - moderní hudební nástroje	OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita MV - role médií v životě člověka
Pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy.	Hudebně pohybové činnosti: - taktování	OSV– poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj

Rozpozná tance různých stylových období. Ukazuje svou pohybovou vyspělost	- taneční kroky - vlastní pohybové ztvárnění	schopností poznávání, kreativita
Seznámí se s vývojem hudby od jejího vzniku po současnost. Poznává různé umělecké směry, typy skladeb a tvorbu různých skladatelů i jejich život	Poslechové činnosti: - dějiny hudby - různá hudební období a umělecké směry - poslech skladeb různých hudebních žánrů - hudba vážná a moderní - podoba hudby 20. století	EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá

Ročník: 9

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu. Podle svých individuálních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně. Dokáže ocenit vokální projev druhého. Orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích. Poznává nejstarší hudební památky	Vokální činnosti: - opakování učiva z předchozích ročníků - zpěv lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii a rytmus - dějiny české písně - druhy písní - písničkáři	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá
Postihuje hudební výrazové prostředky. Rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti. Rozlišuje hudební nosiče	Instrumentální činnosti: - hudební výrazové prostředky - hudební nástroje historické a současné - technika v hudbě a nahrávací technika	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita MV - role médií v životě člověka
Spojuje poslech s pohybovou činností, užívá vhodných pohybových prvků a předvádí jednoduchou pohybovou vazbu	Hudebně pohybové činnosti: - taneční kroky - vlastní pohybové ztvárnění - moderní tance - diskotéka	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita
Seznámí se vznikem české hudby a sleduje její vývoj po současnost. Poznává zvukovou podobu hudby vážné i populární. Zařadí slyšenou hudbu do stylového období. Formuluje své soudy o hudbě. Přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti: - dějiny české hudby (od pravěku po současnost) - znaky a hudební formy jednotlivých uměleckých směrů - tvorba hudebních skladatelů - hudba vážná i populární - moderní a módní - umění a kýč - novátorství a epigonství v hudbě	OSV – poznávání lidí, komunikace, postoje a hodnoty, rozvoj schopností poznávání, kreativita EGS - objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu: Výuka na prvním stupni probíhá v 1. – 3. ročníku v hodinových cyklech, ve 4. a 5. ročníku ve dvouhodinových cyklech.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu: výuka probíhá v kmenových třídách, učebně výtvarné výchovy nebo venkovním prostředí.

Formy a metody práce: samostatná práce, skupinová práce, soutěžní práce, projekty.

Obsahové vymezení:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- je veden k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel - vede žáka k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáka k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů.

Žák

- samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- využívá získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Žák

- se zapojuje do diskuse
- respektuje názory jiných
- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel - vede žáka k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Žák

- umí tvořivě pracovat ve skupině
- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel - vede žáka ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

Žák

- užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel - vede žáka k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

Žák

- chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel - pomáhá žákovi vytvořit si postoj k výtvarným dílům

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Časové vymezení vyučovacího předmětu: výuka v 6.a 7.ročníku – 2 hodiny týdně ,
v 8.a 9.ročníku – 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu: výuka probíhá ve třídách, učebně výtvarné výchovy nebo mimo budovu školy

Formy a metody práce – užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Obsahové vymezení

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob
- poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších
- informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultury

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žák

- při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, aby je mohl dále využívat pro své vlastní učení
- při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s realizací

Učitel - zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost

- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Žák

- je mu předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- rozpozná při zadání úkolu výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Žák - dokáže při práci ve skupině vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky,...)
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

Žák - učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel - dodává žákovi sebedůvěru a podle potřeby žákovi v činnostech pomáhá

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zohledňuje v průběhu výuky rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žák

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- respektuje názor druhých
- prezentuje výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Učitel - podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

Žák

- je veden při samostatné práci ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiálem dodržuje hygienická pravidla

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- Ročník: 1., 2., 3.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - umí míchat barvy - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) - zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev - rozliší teplé a studené barvy - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem	malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev kresba -rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti	VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EGS – Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropských kultur EV - Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí -výchova k životnímu prostředí MDV –Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a věst k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění OSV kreativita

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- modeluje z plastelíny, moduritu, z keramické hlíny, tvaruje papír - zvládne koláž, frotáž umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání ilustrátoři dětské knihy utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
- prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období - zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik - umí barevně vyjádřit své pocity a nálady , - pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy - komunikuje o obsahu svých děl - prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu - zvládne obtížnější práce s linií - užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci - rozeznává grafické techniky, - zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti - hledá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků - prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. - pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové J. Trnky, J. Čapka, Z. Millera, A. Borna R. Pilaře a další - žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě - porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji	Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Goethův barevný kruh. Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. Grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů Další techniky – koláž, frotáž ,základy ikebany Ilustrátoři dětské knihy	EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV- kulturní difference -lidské vztahy (empatie) -etnický původ MDV-stavba mediálních sdělení OSV kreativita

Ročník: 6

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	OSV - kreativita
Užívá vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra.	OSV – rozvoj schopností poznávání
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Malba. Teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné.	
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - komunikace
Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů.	EGS – Jsme Evropané
K tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění -	Třetí prostor budovaný liniemi.	MDV – tvorba mediálního sdělení

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
počítačová grafika, fotografie, video, animace. Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy.	Práce s www stránkami.	
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření.	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě.	VDO –principy demokracie
Umí využívat znalostí o základních , druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření .	Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	EV - ekosystémy
Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše.	Lidská figura - tvarová stylizace - Řecko, Řím Tvarová a barevná kompozice. Např. Babylónská věž - Mezopotámie	EGS – Jsme Evropané
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika. Např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.	ČJ - poezie a próza s tématem Vánoc
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní	Subjektivní výtvarné vyjádření reality.	OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: osobě.	Vnímání okolních jevů.	

Ročník: 7

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů.	Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. Analýza celistvosti vnímaného tvaru na skladebné prvky. Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty)	OSV – rozvoj schopností poznávání
Užívá v vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	EV- vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací.	Barevné vyjádření. Byzantské, arabské umění. Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru).	D - byzantské, arabské umění EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí
Rozliší působení viz. obr. vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	MKV - multikulturalita OSV - kreativita
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma. Tematické práce - Vánoce, velikonoce, pálení čarodějnic.	MDV, ČJ – tvorba mediálního sdělení
Vybírá a kombinuje výtvarné	Vlastní prožívání. Interakce s realitou..	OSV – sebepoznání a

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.		sebepojetí
Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích.	Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky.	
Užívá vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Např. fantazijní variace na základní tvary písmen.	OSV - kreativita
Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření.	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Roláž.	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Architektura.	OSV – poznávání lidí EGS – Jsme Evropané
K tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice.	

Ročník: 8

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála,	OSV - rozvoj schopností poznávání

Žák:	Výstupy	Učivo	Průřezová témata
		horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	
	Orientuje se v grafických technikách.	Linoryt, tisk z koláže, papírorýt .	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Práce s uměleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko	EGS – Jsme Evropané OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast.	OSV – rozvoj schopností poznávání
	Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi.	Práce s netradičními materiály.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – sebepoznání a sebepojetí
	Správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy.	Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.	MKV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí
	Užívá perspektivních postupů.	Lineární perspektiva - sbíhavá, rozbíhavá.	
	K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. Krajinářské školy 19. stol. Technika akvarelu, pastel.	

Ročník: 9

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Techniky kresby - tužka, perko, uhel, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, koloběh vody, zátiží s jablky, kresba hlavy. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty).	EV – vztah člověka k prostředí
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný). Abstraktní malba	
Orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk /tiskařský lis/	Tisk z výšky, plochy.	
Rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz. obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus. Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening). Při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy,	EGS – Jsme Evropané OSV – hodnoty, postoje, praktická etika

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
	porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí.	OSV – sebepoznání a sebepojetí
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet.	Animovaný film - spolupráce, komunikace. Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	MDV – práce v realizačním týmu
Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé.	Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba – modelování.	OSV – sebepoznání a sebepojetí
Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování.	Práce v plenéru. Krajinomalba, frotáž.	EV – vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. a 2. stupeň

Tělesná výchova je zařazena ve všech ročnících prvního i druhého stupně . Vyučuje se s časovou dotací dvou hodin.

Výuka probíhá v sokolovně, v gymnastickém sálu, posilovně, na fotbalovém hřišti, na školních hřištích, u školy ,v přírodě.

Formy a metody práce – společná ,skupinová,samostatná

Obsahovém vymezení – vzdělávání je zaměřeno na :

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Do tohoto vyučovacího předmětu jsme zařadili také některé části průřezových témat. Z tématu **Osobnostní a sociální rozvoj**, tématického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je zde zařazen tématický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Z tématu **Multikulturní výchova** části tématických okruhů „Lidské vztahy“a „Etnický původ“

Z tématu **Environmentální výchova**, tématický okruh „Vztah člověka k prostředí“ část prostředí a zdraví.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj,
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou,
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.
- ukázat žákům, že přehled v oblasti sportu jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění,
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.
- předkládání a poskytnutí žákům dostatku prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva,
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva,
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair play,
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí,
- ukázání dětem potřeby spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní,

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování,
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru,
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.
- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace,
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů.

- zejména při sportovních aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých,
- vysvětlit potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.

Ročník: 1.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Provádí podle pokynů jednoduchá průpravná, napínací a protahovací cvičení	Cviky zaměřené k přípravě organismu před pohybovou činností a uklidnění po zátěži	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím	Zásady správného držení těla	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	Hygiena při Tv, - vhodné oblečení, obuv. Bezpečnost v tělocvičně a na hřišti.	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
Zvládne jednoduché pohybové činnosti	Cvičení s tradičním i netradičním náčiním	
Hraje pohybové hry	Hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry	
Provádí jednoduchá gymnastická cvičení	Základy gymnastiky – kotoul vpřed, stoj na lopatkách, cvičení na žebřinách a lavičkách	
Rozvíjí základní atletické dovednosti	Základy atletiky-rychlý běh 50 m,motivovaný vytrvalostní běh, skok do dálky z místa, hod míčkem	
Spolupracuje při jednoduchých týmových hrách a soutěžích	Základy sportovních her – přihrávka obouruč	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Cvičí s rytmickým doprovodem Reaguje na smluvené pokyny a povely	Rytmická cvičení podle říkadel	

Ročník: 2., 3.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Provádí podle pokynů jednoduchá průpravná a koordinační cvičení	Cviky zaměřené k rozvoji pohyblivosti a koordinaci pohybu	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Zaujímá správné základní cvičební polohy	Prvky zdravotní Tv, prevence svalových oslabení	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	Hygiena při Tv, - vhodné oblečení, obuv. Bezpečnost v tělocvičně a na hřišti.	OSV – osobnostní rozvoj
Cvičí samostatně i ve skupinách, soutěží v družstvu	Cvičení s náčiním, průpravné úpoly - přetahy	
Hraje jednoduché pohybové hry, spolupracuje v týmu, uplatňuje základní pravidla her	Základy sportovních her – vybíjená, příhrávka jednoruč	
Provádí jednoduchá gymnastická cvičení a cvičí na nářadí samostatně i s dopomocí	Základy gymnastiky – kotoul vzad, výskok na bednu do dřepu, odraz na můstku, šplh na tyči	
Rozvíjí základní atletické dovednosti	Základy atletiky-rychlý běh 50 m,nízký start, vytrvalý běh 200 - 400 m, skok do dálky s odrazem ve vymezeném území, hod míčkem	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Cvičí s hudbou Reaguje na smluvené pokyny a povel, pokyny a gesta, používá názvy jednoduchých pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	Rytmická a kondiční cvičení s hudbou. Komunikace v Tv, základní tělocvičné názvosloví	- komunikace

Ročník: 4.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Provádí průpravná a koordinační cvičení podle pokynů i samostatně, usiluje o zlepšení úrovně své zdatnosti	příprava organismu ke sportovnímu výkonu, cviky určené k zahřátí a uklidnění organismu	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Provádí nápravná a dechová cvičení	Zdravotně zaměřená činnost, kompenzační a relaxační cvičení	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	Hygiena při Tv, bezpečnost v tělocvičně a na hřišti, první pomoc	
Zvládá pohybové dovednosti a hry, vytváří jejich varianty	Netradiční pohybové hry, pohybová tvořivost	
Hraje pohybové hry, dodržuje pravidla her a soutěží, označí zjevné přestupky proti pravidlům, nacvičuje přihrávku basketbalovým a volejbalovým míčem, driblíng	Přehazovaná, malá kopaná, spolupráce ve hře, herní činnost jednotlivce, pravidla zjednodušených her a soutěží, zásady fair play, olympijské symboly	
Provádí jednoduchá gymnastická cvičení v různých variantách a kombinacích	Základy gymnastiky-varianty a kombinace kotoulů, stoj na rukou s dopomocí, roznožka přes kozu, šplh na tyči	
Nacvičuje techniku atletických disciplín	Základy atletiky-rychlý běh 60 m, vytrvalý běh 400-600 m, start z bloků, skok do dálky, hod kriketovým míčkem	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Zhodnotí svůj výkon a porovná ho s předchozími výsledky	Sebehodnocení	
Užívá základní tělocvičné názvosloví	Komunikace v TV	
Zvládá základní plavecké dovednosti ,nacvičuje plavecké styly	Plavání-základní plavecký výcvik	

Ročník: 5.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Zvládá průpravná a koordinační cvičení ,	Příprava organismu ke sportovnímu výkonu, cviky určené k rozvoji různých forem rychlosti,vytrvalosti a síly	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Provádí cvičení k vyrovnaní jednostranné zátěže nebo vlastního svalového oslabení	Zdravotně zaměřená činnost	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech , zná zásady první pomoci	Hygiena a bezpečnost v tělocvičně a na hřišti ,první pomoc	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
Hraje sportovní hry,reaguje na přestupky proti pravidlům,respektuje opačné pohlaví i zdravotní handicap	Základy sportovních her – vybíjená,přehazovaná,malá kopaná , florbal, činnosti s basketbalovým míčem- přihrávka,driblink,střelba na koš,zásady jednání,olympijské ideály	
Zacvičí jednoduchou gymnastickou sestavu,cvičí na nářadí samostatně i s dopomocí	Základy gymnastiky-napojované kotouly vpřed i vzad v různých kombinacích,stoj na rukou s dopomocí,skrčka přes	
Nacvičuje techniku atletických disciplín	Základy atletiky-rychlý běh 60 m,vytrvalý běh 400-600 m, ,start z bloků,skok do dálky,hod kriketovým míčkem	
Zhodnotí svůj výkon a porovná ho s předchozími výsledky	Sebehodnocení	
Zorganizuje jednoduché soutěže a pohybové hry na úrovni třídy	Komunikace v TV	

Žáci během školní docházky na 1. stupni absolvují základní plavecký výcvik k zvládnutí základní plavecké dovednosti a zdokonalení techniky plaveckých stylů.

Ročník : 6. a 7. - chlapci

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
odmítá drogy a jiné škodliviny; upraví pohybovou aktivitu vzhledem ke znečištění ovzduší	drogy a jiné škodliviny Poučení učitelů Tv na začátku roku	OSV – osobnostní rozvoj -psychohygiena
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu,	EV - tématický okruh „Vztah člověka k prostředí“ - prostředí a zdraví.
zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	turistika + pobyt v přírodě	OSV – sociální rozvoj kooperace
	Vybíjená - taktika, rozhodnost, pohotovost	
	Florbal –správné držení hokejky,příhrávky,střelba na branku	OSV – sociální rozvoj kooperace,kreativita
	Minikopaná průpravná cvičení	
	Lyžování – jedenkrát za dva roky LVK,v případě zájmu každoročně bobování a sáňkování v rámci hodin Tv	OSV – sociální rozvoj kooperace, morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Přehazovaná - přehození míče přes sít', rychlá a přesná příhrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč	OSV – sociální rozvoj – kooperace
	Košíková - nácvik herní činnosti,	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Odbíjená - nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem	OSV- „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Florbal-,nácvik herní činnosti,	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	doplňkové sportovní hry - minikopaná, průpravná cvičení	OSV- „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	rychlé běhy na krátkou trať, hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky	
	rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu)	
	gymnastika - kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, roznožka a skrčka kozy	
	akrobacie - kotoul plavmo přes lavičku nebo švédskou bednu, výskok na švédskou bednu a	
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed a následně vzad	
	šplh na laně a tyči	
	úpoly	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	sebehodnocení v dané pohybové činnosti	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - „Lidské vztahy“ a „Etnický původ“
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	

Ročník : 6. a 7. - dívky

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
odmítá drogy a jiné škodliviny; upraví pohybovou aktivitu vzhledem ke znečištění ovzduší	drogy a jiné škodliviny Poučení učitelů Tv na začátku roku	OSV – osobnostní rozvoj -psychohygiena
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu,	EV - tématický okruh „Vztah člověka k prostředí“ - prostředí a zdraví.
zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	turistika + pobyt v přírodě	OSV – sociální rozvoj kooperace, kompetice
	Vybíjená - taktika, rozhodnost, pohotovost	
	Florbal –správné držení hokeyky,příhrávky,střelba na branku	
	Minikopaná průpravná cvičení	
	Lyžování – jedenkrát za dva roky LVK,v případě zájmu každoročně bobování a sáňkování v rámci hodin Tv	
	Přehazovaná - přehození míče přes sít, rychlá a přesná příhrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč	OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Košíková - nácvik herní činnosti,	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Odbíjená - nácvik příhrávek vrchem, odbíjení spodem	OSV- „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Florbal-,návik herní činnosti,	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	doplňkové sportovní hry - minikopaná, průpravná cvičení	OSV- „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	rychlé běhy na krátkou trať, hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky	
	rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu)	
	gymnastika - kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, roznožka a skrčka kozy	
	akrobacie - kotoul plavmo přes lavičku nebo švédskou bednu, výskok na švédskou bednu a	
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed a následně vzad	
	šplh na laně a tyči	
	úpoly	
	sebehodnocení v dané pohybové činnosti	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - „Lidské vztahy“ a „Etnický původ“
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	

Ročník : 8 .a 9. - chlapci

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	žák je schopen individuálního rozcvičení, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
odmítá drogy a jiné škodliviny; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	drogy a jiné škodliviny (reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením,	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	turistika ,uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody,	OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Košíková – nácvik herní činnosti	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Odbíjená - nácvik herní činnosti	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Florbal- útok,obrana,střelba,přihrávky	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	doplňkové sportovní hry - minikopaná	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem	OSV – sociální rozvoj – kooperace
	rychlé starty (ze stoje, sedu, lehu)	
	rychlé běhy na krátkou trať, hody granátem a kriketovým míčem,skok do dálky	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	gymnastika - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, roznožka a skrčka přes kozu ve zvýšené výšce	
	akrobacie - kotoul plavmo přes švédskou bednu, přeskok vyšší švéd. bedny	
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, kotoul vpřed a následně vzad, výmyk	
	šplh na laně a tyči	
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem	
	moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem a tyčí,	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	sebehodnocení v dané pohybové činnosti,	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - „Lidské vztahy“ a „Etnický původ“
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	

Ročník : 8 .a 9. - dívky

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	žák je schopen individuálního rozcvičení, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
odmítá drogy a jiné škodliviny; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	drogy a jiné škodliviny (reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit)	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	turistika, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody	OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Košíková – nácvik herní činnosti	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Odbíjená - nácvik herní činnosti (obíjení – spodní, horní, podání - spodní, horní, blokování)	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	Florbal- útok, obrana, střelba, přihrávky	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	doplňkové sportovní hry – minikopaná Přehazovaná, vybíjená	OSV - „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem	OSV – sociální rozvoj – kooperace
	rychlé starty (ze stoje, sedu, lehu)	
	rychlé běhy na krátkou trať, hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky	

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	gymnastika - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, roznožka a skrčka přes kozu ve zvýšené výšce	
	akrobacie - kotoul plavmo přes švédskou bednu, přeskok vyšší švéd. bedny	
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, kotoul vpřed a následně vzad, výmyk	
	šplh na laně a tyči	
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem a tyčí	
	Úpoly	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	sebehodnocení v dané pohybové činnosti,	OSV – osobnostní rozvoj - komunikace
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV– morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - „Lidské vztahy“ a „Etnický původ“
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	

Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenové učebně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- základy hygienické, stravovací a pracovní návyky
- prohlubování poznatků v rodinném životě a vlivu na rozvoj osobnosti
- zásady ohleduplnosti v mezilidských vztazích
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- odpovědnost za bezpečí své i ostatních
- dovednosti odmítat škodlivé látky
- umět čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích

Metody a formy práce: výklad, diskuse, referáty, zprávy, samostatná práce, skupinová práce, beseda

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO – občan, občanská společnost, škola

MKV – kulturní difference, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity

ENV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MV – práce v realizačním týmu

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a využívá je
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejruznější problémové situace a plánuje způsob řešení problému
- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- kriticky myslí
- je schopen obhájit své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- osvojuje si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojuje do diskuse

- využívá komunikativní dovednosti k vytváření dobrých vztahů mezi lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- dodržuje pravidla slušného chování
- čerpá poučení z názorů a představ druhých
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- uplatňuje odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce a k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- využívá znalosti v běžné praxi
- činí rozhodnutí o své budoucnosti a profesním zaměření

Ročník: 6

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Prohlubuje si poznatky o rodině Poznává vztahy mezi členy rodiny, ekonomické a právní otázky rodinného života Snaží se o dodržování hygienických požadavků na bydlení Dodržuje bezpečnost provozu v domácnosti Uvědomuje si vliv domácnosti na životní prostředí	Rodina a širší sociální prostředí - rodina - vztahy v rodině - vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti - domov a bydlení - hygienické požadavky - provoz a bezpečnost - hygiena provozu domácnosti	OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO občan, občanská společnost, škola EV- dopady provozu domácnosti na životní prostředí

Uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu Orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářský výrobků a využívá je při nákupu a uchovávání potravin v domácnosti Posuzuje zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy Orientuje se ve specifických potřebách výživy v období dospívání Rozlišuje zdravou a nezdravou výživu a chápe souvislosti mezi výživou a vznikem civilizačních chorob. Rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří na ni svůj vlastní názor	Zdravá výživa - výživa člověka a vliv na zdraví - zásady zdravé výživy - výživová hodnota potravy - civilizační nemoci - denní stravovací režim - zásady sestavování jídelníčku - příprava stravy v domácnosti - nákup a skladování potravin - zpracování potravin a úprava pokrmů - specifika stravování dětí a dospívajících - potraviny živočišného a rostlinného původu - polotovary, konzervy, zmrazené potraviny	MV práce v realizačním týmu
Rozlišuje choroby běžné, infekční a civilizační, je si vědom odpovědnosti za zdraví své i druhých. Pozná příčiny nemocí a snaží se o prevenci. Chápe význam prevence Chápe pocity a potřeby lidí nemocných a tělesně postižených. Chrání se podle možností před škodlivými vlivy vnějšího prostředí	Péče o zdraví - zdraví psychické, fyzické, sociální - zdroje a příčiny nemocí, prevence - infekční nemoci a ochrana před nimi - vztahy k nemocnému a zdravotně postiženému - životní prostředí a zdraví člověka	EV VDO občan, občanská společnost, škola OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV - kulturní diference, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity
Uplatňuje hygienické zásady a návyky osobní a intimní hygieny, základů kosmetické péče a hygieny odívání. Orientuje se v prostředcích osobní a intimní hygieny a ve způsobech jejich používání (reklamy) Chápe zásady duševní hygieny v denním režimu a význam duševního zdraví, správně rozvrhne svůj režim dne, zná způsoby obrany proti psychické únavě a stresu (zařazováním	Osobní hygiena - péče o čistotu těla - hygienické návyky - intimní hygiena - dušení hygiena - hygiena odívání - režim dne	OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV kulturní diference, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity MV práce v realizačním týmu

aktivního pohybu, otužování a relaxace)		
Chápe pojem osobnost a význam rozvoje různých kvalit osobnosti. Orientuje se ve zvláštích vývoje osobnosti. Respektuje sebe sama i druhé, přijímá názory druhých, podporuje dobré vztahy. Učí se sebekontrolě, sebeovládání a zvládání problémových situací, hledá pomoc Seznámí se s principy usnadňujícími efektivní komunikaci a naslouchání Učí se vybraným společenským pravidlům	Rozvoj osobnosti - osobnost člověka - charakterový vývoj, dědičnost - sebepoznávání, sebevýchova - duševní a tělesné zdraví - utváření lidského „JÁ“ - vyrovnávání se s problémy - komunikace - společenské chování	OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Chápe roli a postavení ženy a muže v rodině. Uvědomuje si důležitost některých vlastností pro manželství (vzájemné pochopení, tolerance, podpora, věrnost) Zná hlavní důvody rozpadu manželství. Rozšíří znalosti a dovednosti v komunikaci s druhými Vysvětlí význam náhradní péče pro děti. Zná typy náhradní rodinné péče	Rodina a širší sociální prostředí - postavení ženy a muže - představy o budoucnosti - požadavky na partnera - sociální komunikace - uzavření a rozpad manželství - stabilita rodiny - náhradní výchovná péče	EGS - postavení ženy a muže v mimoevropských oblastech OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO občan, občanská společnost, škola EGS - možnost volby životního partnera v různých kulturních společnostech
Uvědomuje si zdravotní i psychosociální rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví. Používá způsoby odmítání návykových látek. Uvědomuje si příčiny vzniku závislosti a možnosti nákazy virem HIV. Orientuje se v nabídce specializované pomoci. Seznamuje se se zákony omezující kouření a v trestně	Prevence zneužívání návykových látek - návykové látky - rizika zneužívání návykových látek - závislost a její příčiny - možnosti léčení - drogy a zákon - návykové látky a reklama - způsoby 1. pomoci	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO občan, občanská společnost, škola MV práce v realizačním týmu

právní problematice návykových látek. Kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol. Chápe možná nebezpečí působení náboženských sekt a snaží se jejich působení bránit. Uvědomuje si rizika rozvoje závislosti na hazardních hrách	- centra odborné pomoci, linky důvěry Náboženské sekty Hazardní hry	
Poznává situace ohrožující jeho bezpečnost. Uplatňuje pravidla bezpečnosti a předchází úrazům. Uplatňuje pravidla bezpečného chování v silničním provozu Vyhýbá se nebezpečným situacím, které by mohly ohrozit jeho bezpečnost, a používá účinné formy chování. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. Kriticky se vyjadřuje k projevům násilí Zná základní pravidla pro poskytnutí první pomoci	Osobní bezpečí - bezpečné chování v různých prostředích a situacích - chování v silničním provozu - odpovědnost za bezpečí své i ostatních - právo na bezpečí - šikanování - poskytnutí 1. pomoci při úrazu a jiných příhodách ohrožujících lidský život - dětská krizová centra, linky důvěry - prostředky a způsoby sebeobrany	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO občan, občanská společnost, škola
Zná základní informace o sexualitě, osvojí si pojmy z oblasti sexuality. Chápe rozdíl mezi zamilovaností a láskou. Přijímá v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou odpovědnost za bezpečné sexuální chování. Uvědomuje si odložení pohlavního života do doby zralosti. Zná možná rizika při volbě partnera. Vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů, chápe výhody antikoncepce. Seznamuje se s nejčastějšími pohlavními chorobami a se způsobem přenosu viru HIV Zná způsoby prevence pohlavních chorob. Svěří se v případě sexuálního	Sexuální výchova - přátelství a láska - partnerské vztahy - první sexuální kontakty - předčasný pohlavní styk - umělé přerušování těhotenství - metody antikoncepce - plánované rodičovství - manželství - manželské konflikty, poradny - pohlavní nemoci - AIDS - sexuální deviace - sexualita a zákon	OSV – rozvoj schopností sebepoznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO občan, občanská společnost, škola MV práce v realizačním týmu

zneužití důvěryhodné osobě nebo vyhledá pomoc odborníků. Vyjádří svůj názor na pořady v médiích, které ukazují lásku a rodičovství ve zkreslené podobě		
--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PŘEDMĚTU – 1. a 2. stupeň

Výuka na prvním stupni probíhá v hodinových cyklech. Na druhém stupni ve dvouhodinových .

Výuka na prvním i druhém stupni probíhá v kmenových učebnách, na pozemku, v dílnách a ve cvičném bytě.

Okruhy na prvním stupni

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Okruhy na prvním stupni

- pěstitelské práce a chovatelství
- svět práce
- příprava pokrmů
- práce s technickými materiály

Důraz klademe na manuální zručnost, komunikaci, spolupráci, vhodné společenské chování, bezpečnost a hygienu práce.

Průřezová témata , která zde využíváme :VDC,EVOV,MV

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků využíváme zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- osvojuje si prakticky práci podle návodu,
- plánuje činnost při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů,
- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje a nářadí při práci

Kompetence k řešení problémů

- uplatňuje tvořivost a vlastní nápady
- hledá nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů,
- seznamuje se s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace.
- vynakládá úsilí na dosažení kvalitního výsledku

Kompetence komunikativní

- je veden k účinné komunikaci při práci s technickými materiály,
- seznamuje se s přesným významem pojmů při práci s technickými materiály , při přípravě pokrmů
- využívá svých komunikačních dovedností ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve dvojici a v malé skupině,
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu

Kompetence občanské

- je veden k tvořivému přístupu při plnění zadaných témat
- získává nové hodnoty a postoje ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- je veden k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů, ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny
- promyšleně rozhoduje o svém dalším vzdělávání a profesní orientaci.

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Překládá, skládá, mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje Stříhá a lepí textilie	Práce s drobným materiálem - papír Práce s drobným materiálem	OSV – sebepoznání a sebepojetí

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	- textil	
Rozlišuje a navléká přírodní materiál, pracuje podle slovního návodu nebo jednoduché předlohy	Práce s drobným materiálem - přírodniny	EV – základní podmínky života, vztah člověka k přírodě
Hněte, válí, stlačuje, přibírá, ubírá, modelovací hmotu, seznamuje se s vlastnostmi materiálu	Práce s drobným materiálem - modelovací hmota	
Sestavuje stavebnicové prvky, montuje a demontuje jednoduchou stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi	
Pečuje o nenáročné pokojové rostliny: otírá listy, zalévá	Pěstitelské činnosti	
Uplatňuje zásady správného stolování a zásady společenského chování	Příprava pokrmů	

Ročník : 2

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Překládá, skládá, mačká, trhá, lepí, stříhá		OSV –sebezpoznání a sebepojetí
Vystřihuje, překládá a skládá papír, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a kartonu	Práce s drobným materiálem – papír, karton	
Stříhá a navléká jehlu, dělá suk, stříhá a lepí textilie , vytváří jednoduchý výrobek	Práce s drobným materiálem-textil	
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		
Roztřídí, aranžuje , navléká a dotváří přírodní materiál , pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce s drobným materiálem – přírodniny	EV –vztah člověka k přírodě
Přidává, ubírá a ohýbá modelovací Hmotu , seznamuje se s tvrdostí a tvárností materiálu	Práce s drobným materiálem – modelovací hmota	
Pracuje s jednotlivými částmi Stavebnice , sestavuje se s návodem a jednoduchými předlohami	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Montuje a demontuje stavebnici Pečuje o nenáročné pokojové rostliny, otírá listy,zalévá,kypří , seje semena a provádí pozorování Uplatňuje zásady správného stolování , aranžuje jednoduchou tabuli	Pěstitelské činnosti Příprava pokrmů	

Ročník : 3

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: Překládá,rozstřihuje,vystřihuje, nalepuje,slepuje,sešívá , vystřihuje jednoduché symetrické tvary , obkresluje podle předlohy Navléká jehlu,dělá uzel, učí se přední steh , slepuje textilie , vytváří jednoduchý výrobek Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Navléká,aranžuje , třídí a opracovává přírodniny , vytváří výrobky na základě své představivosti Dělí hmotu na části,kombinuje s jinými druhy materiálu , využívá vhodné pomůcky a nástroje Zvládá elementární práce se Stavebnicí , pracuje podle slovního návodu i předlohy Pečuje o nenáročné pokojové rostliny: otírá listy,zalévá,kypří , seje semena a provádí pozorování a hodnotí výsledky pozorování Uplatňuje zásady správného stolování , aranžuje jednoduchou tabuli , poznává základní vybavení kuchyně , udržuje pořádek a	Práce s drobným materiálem – papír,karton Práce s drobným materiálem-textil Práce s drobným materiálem – přírodniny Práce s drobným materiálem – modelovací hmota Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi Pěstitelské činnosti -základní pomůcky pro pěstování rostlin,pěstování ze semen Příprava pokrmů - základní vybavení kuch. - jednoduchá úprava - pravidla správného	OSV –sebepoznání a sebepojetí EV –vztah člověka k přírodě EV-vztah člověka k přírodě

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: čistotu plochy	stolování	

Ročník: 4

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Vystřihuje, děruje, polepuje, určuje vlastnosti papíru, vytváří jednoduché prostorové konstrukce, vytváří skládky a vystřihovánky Vytváří jednoduché výrobky z různých druhů textilu, udržuje pořádek Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Samostatně aranžuje přírodniny, pracuje s různými materiály, využívá prvky lidových tradic, udržuje pořádek na pracovním místě Pracuje s jednotlivými částmi stavebnice, sestavuje složitější stavební prvky, podle slovního návodu i předlohu montuje a demontuje stavebnici Pečuje o pokojové rostliny: rozmnožuje, rosí, hnojí, pozná rozdíl mezi setím a sázením, využívá správné pomůcky i nástroje Uplatňuje zásady správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy, připravuje jednoduché pokrmy studené kuchyně	Práce s drobným materiálem - papír, karton Práce s drobným materiálem - textil Práce s drobným materiálem - přírodniny Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošná, prostorová) - práce s návodem Pěstitelské činnosti - základní pomůcky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin ze semen Příprava pokrmů - základní vybavení - výběr a nákup potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	OSV – sebepoznání a sebepojetí EV – základní podmínky života, vztah člověka k přírodě

5. ročník

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Rozřezává, rozstříhuje, sešívá, odměřuje, rozlišuje tvar a formát papíru	Práce s drobným materiálem - papír, karton	OSV – sebepoznání a sebepojetí EV – základní podmínky života, vztah člověka k přírodě
Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, využívá správné pomůcky	Práce s drobným materiálem - textil	
Sešívá předním i zadním stehem, rozlišuje textilie a textilní materiály, pracuje s jednoduchým nákresem, využívá správné pomůcky o nástroje, udržuje pořádek na místě, poskytuje první pomoc při úrazu		
Rozlišuje přírodní a technický materiál, samostatně aranžuje z různých druhů materiálu, využívá prvky lidových tradic a řemesel	Práce s drobným materiálem - přírodniny	
Pracuje s jednotlivými částmi stavebnice, sestavuje složitější stavební prvky, vypracuje jednoduché modely podle předlohy a představy, poznává vlastnosti materiálů a porovnává je, osvojuje si správné pracovní návyky a dovednosti při organizaci práce, poskytne první pomoc při úrazu, montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošná, prostorová) - práce s návodem	
Pečuje o rostliny, rozmnožuje rostliny, seznamuje se s jedovatými rostlinami (drogy, alergie), samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, poskytne první pomoc při úrazu, uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny	Pěstitelské činnosti - základní pomůcky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin ze semen - rostliny jedovaté	
Orientuje se ve vybavení kuchyně, připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně, pozná základní technické pomůcky v kuchyni, správně stoluje a společensky se chová, udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy, poskytne první pomoc při úrazu,	Příprava pokrmů - základní vybavení - výběr , nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny	- pravidla správného stolování - technika v kuchyni	

Ročník : 6.a 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
<i>Příprava pokrmů</i> Dodržuje hygienická pravidla a předpisy , uplatňuje první pomoc Používá základní dovednosti a návyky, vhodné pomůcky a náčiní Udrží pořádek a čistotu při práci ve cvičném bytě ,dbá na bezpečnost Zvládá základní znalosti o domácnosti , ovládá základní principy stolování Má představu o zdravé výživě člověka Získává poznatky o úpravě pokrmů <i>Práce s technickými materiály</i> Je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce Poskytuje první pomoc při úrazu Je schopen načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku	Seznámení s učivem, vybavení kuchyně Zásady hygieny potravy Seznámení s el. spotřebiči Bezpečnost při vaření Úprava stolu – stolování Zdravá výživa člověka Studená kuchyně, teplá kuchyně Úprava pokrmů Organizace a bezpečnost práce Vlastnosti materiálu, užití v praxi – dřevo,plast, kov Pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva /plastu,kovu/ Jednoduché pracovní	OSV – osobní rozvoj, sebepoznání VDO – osobní zodpovědnost za své zdraví respektování a dodržování předpisů a norem OSV-kultura stolování EGS a MKV – stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů MV – recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady OSV-dodržování bezpečnosti a pořádku EV-člověk a zdraví VDO – osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:		
Zvládá základní postupy při opracování dřeva/plastu, kovu/ měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání	postupy a operace	
Zvolí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí	Pracovní pomůcky nářadí a nástroje pro ruční opracování	EV-ochrana živ.prostředí EV-člověk a zdraví
<i>Pěstitelské práce</i>	Vztah pěstitelských prací a životního prostředí	EV-člověk a zdraví
Poznává vztahy mezi pěstitelstvím a životním prostředím	Základní podmínky pro pěstování ,význam a druhy zeleniny	
Používá základní podmínky pro pěstování, popíše zpracování půdy,zakládání kompostu	Pěstování a druhy léčivých rostlin a koření	EV-zásady hygieny,člověk a zdraví
Význam pěstování zeleniny pro člověka,umí rozlišit jednotlivé druhy zeleniny	Pěstování a druhy okrasných rostlin a ovocných rostlin	
Vysvětlí význam koření a léčivých rostlin,seznamuje se zásadami sběru léčivých rostlin a druhy koření	Chovatelství	
Dodržuje zásady rozmnožování obou druhů rostlin , řadí základní druhy okrasných rostlin.,ovocné rostliny podle plodů		
Dodržuje zásady ochrany zvířat,zná zásady při poranění od domácích zvířat,orientuje se v chovu		

Ročník : 8.a 9.

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Příprava pokrmů Zvládá pracovní postupy Má znalosti o výživě člověka, potravě Ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu Dodržuje předpisy a hygienická pravidla Využívá profesní informace Má představu o základních činnostech přípravy pokrmů , volí správnou odpovídající technologii ,organizuje a plánuje pracovní činnost , dodržuje zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě , Získává informace ekonomice v rodině Design a konstruování Dokáže vyrobit a sestavit jednotlivé části výrobku, z nich sestaví hotový výrobek Provádí montáž a demontáž jednoduchého zařízení Provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce , bezpečnostní předpisy při práci s nástroji a náradím,	Hygiena výživy – výživa člověka Zásady správné výživy – výživová hodnota Úprava stolu a bytu, podávání základních druhů pokrmů a nápojů Společenské chování Kuchařské knihy, vhodná sestava jídel Polévky, omáčky, saláty, pečivo, úpravy masa, ryb a drůbeže Úpravy tepelné, za studena Režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelníčku Stolování, inventář, aranžování květin, Nákup a skladování potravin, správné využití Jednoduché pracovní operace a postupy /kov,dřevo/ návod, předloha, náčrt, plán, schéma a jednoduchý program Montáž a demontáž jízdního kola – přední a zadní kolo, plášť a duše,seřízení brzd, řídítek, nastavení sedla, převodníku, údržba pedálů, nábojů kol Sestavení modelu dopravního prostředku /letadlo, loď/	OSV – osobní rozvoj, sebepoznání kultura stolování VDO – osobní zodpovědnost za své zdraví respektování a dodržování předpisů a norem MV – recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady EGS a MKV – stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů VDO – osobní zodpovědnost, právní řád, práva a povinnosti občanů VDO-zodpovědnost,práva a povinnosti P – prevence úrazů a zásady 1. pomoci VDO – osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání 1.pomoci OSV – stanovení osobních cílů a naplánování cesty k jejich dosažení, sebepoznání a sebehodnocení

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
Poskytne první pomoc při úrazu Svět práce Orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí Posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace Využije profesní informace pro výběr vhodného vzdělávání Poznává důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce Práce s technickými materiály Je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce Zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu Je schopen načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku Zvládá základní postupy při opracování dřeva měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání Zvolí a umí použít	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby Zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání Problémy nezaměstnanosti, úřady práce, Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele Organizace a bezpečnost práce Vlastnosti materiálu, užití v praxi – dřevo, plast, kov Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí Technické náčrty a výkresy Pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva jednoduché pracovní postupy a operace Pracovní pomůcky nářadí	OSV- stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu VDO – osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem

Výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata
vhodné pracovní nástroje a nářadí	a nástroje pro ruční opracování	

